"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose.....$2.00
Kanadoje ir Mexike.....$2.50
Visose kitose užsieniose.....$3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos laikas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laiškais. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States.....$2.00
To Canada and Mexico.....$2.50
To all other Foreign Countries.....$3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIII — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 18 d. GRUODŽIO (DECEMBER), 1914 M. — No. 51

Didėji Karė.

Vokiečiai gyrėsi, į padanges kėlė pergalę rusų Lodz apielinkėse, kur buk rusai nužudė 150,000 kareivių, bet sulyg Petrogrado žinių, mušis prie Lodz dar nepasibaigė, galutinai nei viena pusė kitos neįveikė. Ištikro mušį ta pusė laimės, kuri greičiau gaus pastiprinimą; vokiečiai, turėdami daugiau geležinkelių, tikisi greičiau pastiprinimą gauti ir rusus įveikti. Bet karėse dažnai ir geriausių karvedžių viltįs neišsipildo. Tą pamatė ir rusai, kurie tikėjosi Lenkijoj vokiečius įveikti ir juos iš Lenkijos išvyti, bet vyriausiojo rusų kariumenės vadovo plianus supainiojo garsus generolas, vokietis Rennenkampf, kuris ant mušio lauko atkako dvi dieni vėliau, negu ateiti turėjo. Turbut jį sulaikė netikę Rusijos keliai, o gal jo vokiška kilmė; gal jis nenorėjo, kad jo vientaučius rusai įveiktų. Už tai Rennenkampf tapo nuo vietos prašalintas, bet tas dalykų nepataisė: vokiečiams teko Lodz.

Vokiečių kariumenė, traukianti nuo šiaurių, buvo užėmusi Ciechanovą ir Przasnysz, prie Varšavos prisiartino vos 15 mylių, bet tapo rusų sulaikyta, nors iš Rusijos karės ministerijos pranešimo galima buvo manyti, kad rusai nesitikėjo lengvai vokiečius įveikti, norėjo net Varšavą apleisti, teisino tai, buk Varšava neturi didelės svarbos. Bet Varšava yra didžiausia Lenkijos tvirtovė, o tokių niekas be mušio priešui neatiduoda, atiduoda vien tąsyk, kada jų apginti nesitiki.

Prie Varšavos traukė trįs vokiečių armijos, taigi daug didesnės pajiegos negu Varšavos tvirtovės garnizonas. Armija vokiško generolo Francois, kuri, užėmusi Przasnysz ir Ciechanov, buvo arčiausiai Varšavos, likosi sumušta ir turėjo atgal trauktis. Tas pats atsitiko su armija generolo Hindenburgo, kuris traukė prie Varšavos nuo Lodz ir Lowicz ir pro Sochaczewą tikėjosi prisiartinti prie Lenkijos sostinės. Hindenburgo armija tapo sumušta ir priversta atgal trauktis. Mušiuose vokiečiai nužudė labai daug kareivių.

Ir pietinėj Lenkijoj vokiečius rusai stumia Gailcijon. Bet sulyg austrų ir vokiečių karės ministerijų pranešimų, vakarinėj Galicijoj rusai tapo sumušti ir nuo Wieliczkos tapo atgal nustumti, tai jie turi ir nuo Krokavo pasitraukti, nes ten stovinti kariumenė butų nuo kitų kariumėnes dalių atskirta.

Sulyg austrų kariumenės štabo žinių, rusai tapo išvyti iš visų perėjimų Karpatų kalnuose, bet apie išvijimą jų iš Vengrijos štabo žiniose nepaminėta, todėl, turbut, jie ten dar laikosi.

Vokiečius pasiekė nepasisekimas ir prie Mlavos; todėl rusai turi dabar liuosą kelią į Mozurų ežerų apskritį, kur yra seniau įsiveržusi rusų kariumenė.

Ir apielinkėse Lowicz gruodžio 9 ir 10 d. vokiečiai naktyj užpuolė rusų stovyklas. Mušis traukėsi dvi dieni be perstojimo, bet visus septynis vokiečių užpuolimus rusai atmušė, paguldė daug jų kareivių.

Krokavo garnizonas mėgino užpulti apgulusius miestą rusus. 15,000 austrų išėjo iš tvirtovės ir užpuolė rusus; nors jų dikčiai paguldė, bet austrų žuvo dar daugiau: iš 15,000 išėjusių kareivių, atgal sugrįžo tik 2,000. Austrai, rods, paėmė 2,000 rusų, bet patįs nužudė 13,000 savo kareivių.

Sulyg vokiško štabo žinių, iki šiol rusai nužudė 1,600,000 kareivių, o tame pusę miliono užmuštų. Rusai nužudė labai daug aficierų, todėl pašauktiems tarnyston atsarginiems truksta jau aficierų, o jų rankos pamojimu išlavinti negalima. Kariumenė be aficierų, nors kareiviai butų geriausi, nedaug verta. Dar didesnį trukumą aficierų jaučia Anglijos kariumenė, nes Anglija, mažai kareivių turėdama, apie lavinimą aficierų nesirupino. Dabar gi mušiuose žuvo daug aficierų, tai pašauktiems tarnyston naujiems kareiviams dabar jau truksta aficierų. Anglija nuo pradžios karės iki gruodžio nužudė aficierų: 966 užmuštų, 1,918 sužeistų ir 582 prapuolusių, matyt nelaisvėn patekusių.

Austrai gyrėsi, buk serbus galutinai įveikė, nes jų sostinę paėmė ir privertė juos trauktis iš Bosnijos ir Hercegovinos. Ištikro, turbut su serbais buvo blogai, nes jie ir montenegrai atrišavkė į talkininkus, melsdami pagelbos. Dabar vienok serbai vėl pradeda atsigriebti ir pradeda mušti austrų kariumenę. Sumušė jie įsiveržusius Serbijon austrus ir rengiasi juos vyti iš Belgrado. Kad serbai pradeda atsigriebti, to jau neužgina nei oficiališkos austrų žinios. Austrai todėl mano, kad serbams atėjo pastiprinimas. Seniau buvo garsinta, jog atsišaukus serbams į talkininkus su prašymu pagelbos, Rusija jai pasiuntė du korpusu savo kariumenės; dabar gi vėl praneša, jog Rusija iš Archangelsko Serbijon pasiuntė kelis kariumenės regimentus. Tai tie svetimi kareiviai taip sustiprino serbų kariumenę, kad ji dabar ne tik austrams atsiremia, bet juos visai stumia iš Serbijos.

Baltiko jurėse rusiškos minos tapo paskandintas vokiškas kariškas skraiduolis, o sujungtas anglų ir japonų laivynas Pietinės Amerikos pakrantėse, prie Falkland salų paskandino penkis vokiškus kariškus skraiduolius, vienas gi, skraiduolis "Dresden," dručiai pagadintas, per Magellano tarpjurį atplaukė į Chili republikos portą Punta Arenas. Jeigu jis į paskirtą laiką negalės išplaukti, turės ten pasilikti per visą karės laiką; jis turės but nuginkluotas. Anglijos laivyno ministerija garsina, jog dabar Pacifiko vandenyne nėra nei vieno vokiško kariško laivo. Prie salos Guam, Indiškame okeane, tapo angliškų kariškų laivų paskandintas iš pasažierinio garlaivio padirbtas į skraiduolį vokiškas kariškas laivas "Oxford," o skraiduoliui "Cormoran" pasisekė portan prisigrebti, kur jis vienok ilgai pasilikti negalės, turės išplaukti, arba bus nuginkluotas. Sala Guam priguli Suv. Valstijoms.

Iš Petrogrado pranešama, buk susibuntavojo kareiviai keturių čekiškų regimentų; jie nenori vokiškų aficierų klausyti. Pasipriešino prusų aficierams ir bavarai kareiviai; buk tarp bavarų ir prusų didinasi nesutikimai.

Ant vakarinio mušio lauko vokiečiams vis nesiseka, nes, matyt, daug vokiškų kareivių iš Belgijos ir Francuzijos pasiųsta prieš rusus. Sujungtos francuzų ir anglų kariumenės sumušė vokiečius Belgijoj ir šiaurinėj Francuzijoj. Miestą Roulers, kur buvo vokiečių štabas, užėmė talkininkų kariumenė, o anglai atėmė miestą Armentieres, 12 mylių į rytus nuo Ypres, taigi tiek vokiečiai tapo atgal nustumti. Ir prie Rheims francuzų artilerija išvijo vokiečius iš kelių apkasų. Argonne giriose francuzai stumia vokiečius į rytus. Alzatijoj vokiečiai neįstengia francuzų iš savo žemės išvyti, jie vis laikosi aplinkinėse tvirtovės Metz.

Į pajurius vokiečiai sugabeno sunkias kanuoles ir vėl nori mėginti traukti prie Francuzijos porto Calais ir nuo ten bombarduoti angliską portą Dover. Mėginimai vienok apvaldyti Calais iki šiol nesiseka. Prie Ypres kanalo jie tapo atgal nustumti ir sumušti.

Karės išnaikinta Belgija vėl organizuoja savo kariumenę ir iki pavasario žada suorganizuoti kariumenę iš 200,000 naujų kareivių. Francuzija taipgi tarnyston pašaukė 400,000 naujų kareivių, kurie, į trumpą laiką išlavinti, tuoj bus į mušius pasiųsti.

Francuzijos valdžia palengva persikelia iš Bordeaux atgal Paryžiun, nes kariumenės vadovas, generolas Joffre, užtikrina, jog vokiečiai prie Paryžiaus nepricis.

Ant mušio lauko su Turkija nieko naujo neatsitiko. Turkai bombardavo miestą Batum, bet nedaug ten nuostolių pridirbo.

Iš Berlino pranešama, jog rusų kariumenė parengė žydų skerdynes Lenkijos miestuose: Radom, Kielce, Lowicz ir Sochaczew, nes žydai su vokiečiais laikosi.

Iš Karės Lauko.

Londonas, gruodžio 9 d. Šiądien tapo oficiališkai pranešta, kad vokiški skraiduoliai Scharnhorst, Gneisenau ir Leipzig tapo paskandinti pietiniame Atlantiko didjuryj, netoli nuo Falkland salų, tiesiog priešais smailagalį Pietinės Amerikos.

Oficialis pranešimas šiaip skamba:

"Gruodžio 8 d., pusiau aštuntą iš ryto, netoli Falkland salų anglų eskadra po komanda vice-admirolo Sir Frederick Sturdee užtėmijo vokiškus skraiduolius Scharnhorst, Gneisenau, Nurnberg, Leipzig ir Dresden.

"Prasidėjo mušis, laike kurio Scharnhorst, Gneisenau ir Leipzig tapo nuskandinti. Ant Scharnhorst plevėsavo vėliava admirolo Grafo von Spee, vokiečių eskadros vado. Dresdenas ir Nurnbergas laike mušio ištruko ir dabar anglai juos veja.

"Du laivai su anglimis taipgi tapo pagauti.

"Anglų vice-admirolas praneša, kad anglų nuostoliai labai nedideli savo skaitlium.

"Išgelbėta šiek-tiek įgulos nuo Gneisenau ir Leipzig."

Scharnhorst ir Gneisenau turėjo po 765 vyrus įgulos, Leipzig 286, Nurnberg 322, ir Dresden 261. Menama, kad abelnas skaitlius žuvusių vokiečių bus apie 2,000 ir kad vokiečių admirolas, grafas von Spee, žuvo, nes apie išgelbėjimą jureivių nuo jo laivo nieko nesakoma.

Buenos Aires, Argentine, gruodžio 9 d. Atėjusios čia žinios praneša, kad trįs vokiški komercijiniai laivai tapo nuskandinti netoli salos Terra del Fuego (Ugninės žemės)—ši sala atidalinta nuo Pietinės Amerikos smailagalio siaura Magellano smaga. Nežinia tikrai—ar anglai, ar japonai šiuos laivus paskandino.

Paryžius, gruodžio 9 d. Žinia, atėjusi Havaso telegrafiškai kompanijai, praneša iš Niš, Serbijoj, kad serbai, kurie nesenai buvo austrų sumušti, vėl atsigriebė ir, užpuolę austrus, skaudžiai juos sumušė. Vienoj vietoj, sako pranešimas, serbai paėmė 2,000 austrų belaisvėn sykiu su orkestra ir vėliava 22-ro austrų pulko.

Berlinas, gruodžio 10 d. Oficiališkai pranešama, kad generolas von Moltke sugrįžo Berlinan; jo sveikatos stovis pasigerino, bet jis negalėsiąs sugrįžti karės laukan.

Gen. von Moltke buvo vyriausis perdėtinis vokiečių generalio štabo. Dabar šita užduotis tapo pavesta gen. von Falkenhayn, karės ministeriui.

Petrogradas, gruodžio 10 dieną. Telegramas iš Lowicz, Lenkijoj, praneša, kad per dvi savaiti nesiliaujančio bombardavimo iš visų pusių, mieste Lowicz buvo tikra pekla.

Daugybė miesto namų visiškai sunaikinta. Gyventojai, norėdami ištrukti iš mirties nagų, sulindo į sklepus, bet šimtai jų tapo užmušta ar sužeista. Daugelis žmonių, mėgindami ištrukti iš miesto, žuvo pakeliuj, tarp jų moting su vaikais ant rankų.

Londonas, gruodžio 10 d. Nepatvirtintas gandas, atėjusis į Amsterdam, Hollandijoj, sako, kad Dixmude, Belgijoj, tapo užimta francuzų su anglais. Apie šitą vietą eina smarkiausi mušiai jau nuo kelių savaičių.

Londonas, gruodžio 10 d. Vokiškas skraiduolis Nurnberg, kuris buvo ištrukęs iš mušio ties Falkland salomis pereitą utarninką, kur dingo trįs vokiečių skraiduoliai, tapo pagautas ir paskandintas.

"Mušis ties Falkland salomis,—sako pranešimas—tęsėsi 5 valandas. Scharnhorst nuskendo po 3 valandų, o Gneisenau dviem valandomis vėliaus. Anglai nepraneša, kad jie butų nustoję nors vieną laivą.

Žinia iš Montevideo, Pietinėj Amerikoj, praneša, kad pietinio Atlantiko dalyj yra dar vienas vokiškas pagelbinis skraiduolis Prince Eitel su 1,500 jureivių. Dresden gal but mėgins susijungti su Prince Eitel, bet nesitikima, kad jie galėtų sveiki iš anglų rankų ištrukti.

Berlinas, gruodžio 10 d. Rusų laikraštis Russkij Invalid praneša, kad Rusija, sulyg apskaitliavimo, iki gruodžio 4 d. nustojo 60,000 aficierų užmuštais, sužeistais ir nelaisvėn paimtais.

Londonas, gruodžio 10 d. Talkininkai, anot ateinančių iš Hollandijos ir Francuzijos žinių, išmušė vokiečius iš dviejų miestų—iš Roulers ir iš Armentieres. Armentieres yra 9 myliose į šiaur-vakarius nuo Lille ir laike paskutinių kelių savaičių čia ėjo narsųs mušiai.

Šitos žinios patvirtina, kad talkininkai (francuzai su anglais ir belgais) padarė žymų progresą pirmyn.

Vokiečių silpnumo priežastim yra tas, kad vokiečiai priversti buvo ištraukti iš Belgijos ir Francuzijos tukstančius vyrų, kuriuos reikėjo nusiųsti pagelbon kaizerio jiegoms Lenkijoj.

Oficialis francuzų pranešimas sako, kad upės Aisne apielinkėse keliose vietose francuzų sunkios kanuolės nutildė vokiškas ir išvarė vokiečius iš keleto tranšėjų. Visam Argonne apskrityj francuzai padarė progesą, atmušę šešis vokiečių atakus.

Berlinas, gruodžio 10 d. Vokiečių oficialis žinių biuras pranešė sekančiai:

"Kuomet gauta popiežiaus Benedikto sumanymas padaryti pertrauką mušiuose laike Kalėdų, Vokietija tuojaus nusiuntė Vatikanui prielankų atsakymą, kad ji su tuom sutinka.

"Šis atsakymas vienok buvo su ta išlyga, kad ir visos kitos kovojančios tautos sutiks su popiežiaus pasiulijimu."

Taikos rėmėjai mano, kad jeigu tik pasisektų karę sulaikyti bent ant savaitės laiko, tai po to karę lengvai galima butų užbaigti.

Montevideo, Uruguay, gruodžio 10 d. Vokiškas skraiduolis Dresden pabėgo ir pasislėpė Argentinos uostan Santa Cruz. Jis buk labai sumuštas. Gal but, kad jis liks čia nuginkluotas. Apie tai gauta žinią bevieliniu telegrafu.

Amsterdam, via London, gruodžio 10 d. Karl Liebknecht, socialistų partijos narys vokiečių reichstage (dumoj), kuris tik pats vienas balsavo prieš paskyrimą valdžiai milžiniško kariško kredito ir kurį už tai pasmerkė vokiška socialistų partija, dabar aiškina per laikraščius Berline, kodėl jis taip padarė. Jis sako, kad šitos karės tautos nenorėjo ir kad ji pradėta ne dėlei gerovės Vokietijos žmonių, ar kitų kokių žmonių. Jis sako aiškiai, kad šitą karę pagimdė Vokietijos ir Austrijos kariškos partijos.

"Tuom pačiu laiku,—sako Liebknecht,—šita karė yra Napoleoniškas mėginimas sunaikinti augantį darbininkišką judėjimą."

Rymas, gruodžio 10 d. Vokietija paskyrė Ryman savo specialiu ambasadorium kunigaikštį von Buelow. Sulyg abelnos nuomonės, von Buelow'o užduotis yra ne tiktai pritraukti Italiją kaizerio pusėn, bet ir užmegsti taikos tarybas šios karės užbaigimui.

Londonas, gruodžio 11 dieną. Gauta žinia, kad penktas pagelbinis vokiškas skraiduolis Prince Eitel, su 1,500 vokiškų jureivių, tapo paskandintas netoli Pietinės Amerikos pakraščių. Šitą skraiduolį užklupo ir pribaigė japoniškas laivas. Apie tai praneša laivas, atvykusis į Conception uostą. Jis sako, kad gavo apie tai bevielinio telegrafo pranešimą.

Sykiu su šiomis, ateina žinios apie nelaimę ir Baltiko jurėse. Šarvuotas vokiškas skraiduolis Friedrich Karl užšoko ant minos ir nuskendo. Apie tai sako oficiališkame pranešime francuzų laivyno ministerija. Nuskendimas Friedrich Karl atsitikęs dvi savaiti atgal ir didesnė dalis aficierų ir jureivių (jų buvo 557), sakoma, žuvo.

Sumušimas vokiškos eskadros ties Falkland salomis padarė galą paskutinei eskadrai Pacifiko vandenyne. Šita eskadra stovėjo laike karės pradžios Tsing-tao uoste, bet iš ten išplaukė ir naikino visus savo priešų komercijinius laivus.

Londonas, gruodžio 11 d. Trįs vokiškos armijos, kurios iš trijų atskirų pusių traukė linkui Varšavos, tapo sulaikytos, sulyg oficialių žinių, ateinančių iš Petrogrado.

Vokiška armija, kuri traukė į Varšavą iš šiaur-ryčių per Mlavą, nežiurint energiškų atakų, tapo rusų sulaikyta; čia rusai, sulaikę vokiečių užpuldinėjimus, patįs perėjo į kontr-ataką ir privertė vokiečius pasitraukti atgal.

Svarbioji vokiečių centralinė armija, kurios frontas yra tarp Lowicz ir Lodz ir kuri atitraukė keliu iš Thorno, užatakavo rusus su didele galybe, bet sulyg rusų pranešimo, tapo atmušta su dideliais nuostoliais. Čia mušis buvo karščiausis. Šių mušių pasisekimas, matomai, buvo labai vokiečiams svarbus, nes jie laike dviejų dienų padarė 7 milžiniškus atakus ant rusiškų tranšėjų ir 7 kartus turėjo atšokti atgal prieš rusų ugnį.

Trečioji vokiečių armija, kuri tapo sumušta, susidėjo iš vokiečių ir austrų ir mėgino apeiti rusų sparną prie Krokavo. Čia rusai patįs užatakavo priešus ir, anot jų locno pranešimo, jie sumušė vokiečius, paimdami keletą kanuolių ir 2,000 belaisvių.

Dar yra dvi vokiškos armijos:—viena apielinkėse Piotrkow, o kita einanti į šiaur-ryčius nuo Čenstachovo. Apie šitas dvi armijas nieko nepaminėta, išskyrus tik rusų pranešimą, kuriame sakoma, kad "kitose fronto dalyse nebuvo jokių permainų."

Londonas, gruodžio 11 d. Kaip nuožmus mušiai siaučia rytiniame karės teatre, ypač apie Krokavą, pasirodo iš laiško, gauto nuo korespondento Budapeste. Jame aprašinėjama atakai, padaryti austrų iš apgultos Krokavo tvirtovės. Laiške sakoma taip:

"Musų leitenantas pasakojo, kad austrai padarė ataką iš tvirtovės su 15,000 kariumenės, ir nors jie padarė sunkių nuostolių priešui, bet iš 15,000 tik 2,000 jų sugrįžo atgal Krokavon. Jie išmaršavo iš Krokavo 7 val. vakare ir susitiko su rusais 2 val. iš ryto ir užatakavo juos tris sykius išilgai frontą 3 kilometrų ilgą. Leitenantas pasakoja, kad jis dalyvavo apie šešiuose atkakliuose mušiuose, neskaitant mažesnių susirėmimų, bet jis nematė tokios baisios skerdynės, kaip ta, kuri atsitiko tą naktį, lapkričio 24 d. "Viskas, ką męs iš šito mušio gavome,—sakė jis,—tai buvo 70 belaisvėn paimtų rusų, o patįs nustojome 13,000 užmuštais ir sužeistais.

"Sulyg jo nuomonės, Krokavo tvirtovė galės išsilaikyti mažiausiai dar 2 mėnesiu, jeigu tik austrai susilaikys nuo tokių nelaimingų atakų.

"Kitas aficieras papasakojo apie Krokavo padėjimą ir sakė, kad tvirtovė yra apsupta iš trijų pusių. Rusų armija dabar esanti tenai nedidesnė, kaip 80,000. Jis sako, kad viršminėtas atakas nepasisekė austrams todėl, kad rusai iškalno sužinoję, kur atakas bus padarytas, ir todėl ton vieton sutraukė daug didesnes jiegas.

"Rusų belaisviai pasakojo, kad jie per dvi dienas laukė to atako ir kuomet atėjo ta naktis, tai rusai jau laukė prisirengę."

Berlinas, gruodžio 11 d. Vokiečių štabas išleido sekantį oficialį pranešimą:

"Nėra jokios permainos dalykų stovyje į rytus nuo Mazurų ežerų, Rytų Prusijoj. Musų atakai šiaurinėj Lenkijoj eina po senovei. Nėra jokių žinių iš Pietinės Lenkijos."

Stockholmas, gruodžio 11 d. Švedijos užrubežinių reikalų ministerija pradėjo daryti tardymus sulyg padėjimo minų Švedijos vandenyse. Nekurie Švedijos laikraščiai tvirtina, kad Vokietija padėjo minas neutrališkuose Švedijos vandenyse ir šitos minos padarė didelių nuostolių komercijiniems Švedijos laivams. Laikraščiai reikalauja, kad nuo Vokietijos butų išreikalautas už tai atlyginimas.

Petrogradas, gruodžio 11 dieną. Caras atvyko į Tiflisą, ant Kaukazo, kur jį, sakoma, entuziastiškai priimta. Caro atsilankymas yra įdomus tuom, kad čia bijotasi sukilimo, o vokiški laikraščiai garsino, kad revoliucija ant Kaukazo siaučia jau nuo senai. Teisybė, turkų ir vokiečių agentai pradėjo čia skleisti propagandą, prižadėdami atnaujinti senovišką Georgijos (Gruzijos) karaliją.

Londonas, gruodžio 12 d. Žinia iš Edinburgo į laikraštį Daily Mail praneša, kad dvi povandeninės vokiečių valtįs buvo užatakavusios Firth of Forth pereitą seredą iš ryto. Dvi vokiškos povandeninės valtįs tapo paskandintos. Oficiališko patvirtinimo šios žinios nėra.

Paryžius, gruodžio 13 d. Oficialis serbų pranešimas iš Niš sako, kad kairysis serbų armijos sparnas prispyrė austrus ir pervarė juos atgal per upę Driną, įstumdamas juos iš Serbijos atgal Bosnijon.

Londonas, gruodžio 14 dieną. Laikraščiui Morning Post telegrafuoja jo korespondentas iš Atėnų, Grekijoj:

"Tarp turkiško laivyno jureivių Konstantinopolyj kilo maištas, nes jureiviai neužganėdinti ziauru apsiėjimu vokiškų aficierų. Tuom pačiu laiku ir dėlei tokių pat priežasčių kilo buntas kazarmėse Stambule, laike kurio du vokiškų aficierų tapo užmušti." (Stumbulas yra dalis Konstantinoplio).

Rymas, gruodžio 13 d. Baronas Sonnino, Italijos užrubežinių reikalų ministeris, šiądien pareikalavo nuo Turkijos atlyginimo už atsitikimą mieste Hodeida Arabijoj, kur turkai įsilaužė italų konsulatan ir išsivilko iš ten angliską konsulą, kuris pasislėpė italų konsulate.

Savo reikalavimų parėmimui Italijos valdžia išsiuntė į Hodeidą šarvuotą skraiduolį Marco Polo.

Ministeris Sonnino šiądien pranešė tautos atstovų rumui, kad šis atsitikimas pasitaikė lapkričio 11 d., bet, dėlei pertraukimo komunikacijos, apie jį gauta žinia tik lapkričio 29 d., o pilnas raportas apie tai gauta tik gruodžio 3 d.

Italijos užrubežių ministerija, gavus apie tai žinią, tuojaus pranešė Anglijai ir pareikalavo pasiaiškinimo nuo Turkijos. Bet Hodeida yra visiškai atkirstas nuo Konstantinopolio ir todėl ten, sakoma, nieko apie tai nezino.

"Italija,"—pranešė Sonnino,—dabar reikalauja, kad Turkija tuojaus paleistų Anglijos konsulą ir saugiai jį sugrąžintų į italų konsulatą Hodeidoj, iš kur jis buvo paimtas; Italija taipgi reikalauja nuo Turkijos formališko atsiprašymo už sulaužymą konsulato nepaliečiamybės ir atlyginimo sužeistam prie to italui.

Posėdžio pabaigoj tautos atstovų pirmin. pasakė, kad "Italija yra prisirengusi ant didžiausių aukų ir stovi, kaip vienas vyras." Savo pranešimą užbaigė šauksmu "Lai gyvuoja Italija!"

Premieras Salandra paantrino šauksmą, o po to prisidėjo ir visi deputatai.

Rymas, gruodžio 13 d. Du šimtai vokiškų pritarėjų buvo mėginę čia atlaikyti mitingą, kuriame norėta protestuoti, kad Italija nesikištų karėn ir nestotų prieš Vokietiją. Minia užpuolė mitingierius, sumušė juos, ir užmėtė variniais pinigėliais. Mėtymas pinigėliais ant susirinkusių Vokietijos užtarėjų buvo padarytas todėl, kad šito susirinkimo rėšas padengė Vokietijos agentai ir minia norėjo parodyti, kad ji žino apie tai ir skaito mitingierius parsidavėliais.

Paryžius, gruodžio 13 d. Vokiški lakunai numetė prokliamacijas tarp Indijos kareivių, kovojančių prie Yser upės, Belgijoj. Prokliamacijos buvo gražiai atspausdintos sanskritų kalboj ir pranešė, kad Šeik-ul-Islam (vyriausia galva mahometonų tikybos) apskelbė "šventą karę," prie kurios afganai jau prisijungė.

Sylvian Levy, kuris gerai pažįsta sanskritų kalbą, išvertė šias prokliamacijas, ir francuzų bei anglų lakunai po to numetė vokiškose linijose pranešimus, kad Indijos kareiviai nesupranta sanskritų kalbos.

Londonas, gruodžio 14 d. Oficialis biuras išleido pranešimą, kuriame sakoma, kad turkų kariškas mušio laivas Messudieh žuvo nuo angliškos torpedos, paleistos iš povandeninio laivo. Pranešimas šiaip skamba:

"Vakar karališkojo laivyno povandeninis laivas B-11, po vadovyste leitenanto Norman B. Holbrook, įsiveržė Dardanellių perplaukon.

"Nežiurint stipraus vandens plaukimo, povandeninis laivas pasinėrė ir perplaukė per penkias eiles turkiškų minų, užtaisytų skersai perplauką ir užatakavo torpeda turkų mušio laivą Messudieh, kuris sergėjo minų lauką.

"Nors persekiojamas kanuolių šuvių ir torpedinių laivų, povandeninis laivas B-11 sugrįžo atgal saimingai. Vieną sykį prisiėjo buti po vandeniu ištisas 9 valandas.

"Messudieh, kuomet jį paskutiniu sykiu matyta, skendo užpakaline dalim pirmyn."

Copenhagen, Danijoj, gruodžio 14 d. Rusas, tik-ką atvykusis čia iš miesto Lodz, kur jis tarnavo prie Raudonojo Kryžiaus, pasakoja, kad pastaruoju laiku rusai pradėjo naują mobilizaciją. Tuo-

met rusų armija, anot jo pasakos, sieks apie 10 milionų vyrų.

Nuo pat karės pradžios Austrija nustojo 36 generolų ir 190 pulkininkų, neskaitant žemesnių aficierų. Nežiurint to, austrai kiekvieną sykį 'atsigauna' ir mušasi desperatiškai, kuomi įgijo net rusų pagudonę. Paskutiniai užmuštų ir sužeistų surašai, pagarsinti Viennoje, turėjo arti 40,000 vardų.

Copenhagen, Danijoj, gruodžio 14 d. Švedijos karalius Gustavas pakvietė Danijos karalių Frederiką ir Norvegijos karalių Haakoną atvykti į Malmo, pietinėj Švedijos dalyj, idant pasitarti apie įvairius reikalus, surištus su dabartine kare. Kiekvieną karalių lydės jų užrubežinių reikalų ministeriai ir sekretoriai. Susivažiavimas atsibus šią pėtynčią ir subatą.

Londonas, gruodžio 14 d. Lenkija pavirto į antrą Belgiją. Vokiškos ir rusiškos armijos, stumdydamos viena kitą pirmyn ir atgal, pavertė šitą kraštą pustynė. Sulyg padarytų apskaitliavimų, daugiaus negu 500 Lenkijos miestų ir miestelių tapo subombarduota, sudeginta ar sunaikinta. Kališiaus likimas yra prilygintas prie likimo Louvain, Belgijoj. Kališiuj vokiečiai, sakoma, išskerdė 400 gyventojų ir išlupo visą miestą.

Londonas, gruodžio 14 d. Turkų armija dar nepradėjo, kaip reik, karės ir iki šiolei dar nebuvo susitikus su rusais nei vienam dideliam mušyj,—sako žinios iš Konstantinopolio. Svarbus mušiai tik nuo dabar prasidės. Enver Paša, jaunaturkių vadas, kuris įtraukė Turkiją šion karėn, išvažiavo iš Konstantinopolio, kad apimti vyriausią vadovystę turkų armijos, veikiančios prieš rusus. Jo vietą, kaipo karės ministerio, užėmė Talaat Bey.

Londonas, gruodžio 14 d. Iš Berno, Šveicarijoj, korespondentas praneša, kad ten gautas telegramas iš Muenchen, Bavarijoj, kuriame sakoma, kad tapo nutarta padaryti operaciją gerklės Vokietijos kaizeriui. Operacija tuom tarpu atidėta, nes kaizeris turi dar karščio.

Berlinas (bevieliniu telegrafu per Sayville), gruodžio 15 dieną. Oficialis vokiečių presos biuras praneša sekančiai:

"Turkų skraiduolis Midirl (pirmiaus vadinosi Breslau) bombardavo Sevastopolį. Turkų oficialis biuletinas sako, kad didelis skraiduolis Sultan Selim (pirmiaus vadinosi Goeben) bombardavo Batum gruodžio 10 d. ir uždegė miestą. Rusų fortų kanuolės atsakė ugnim, bet be pasekmių. Konstantinopolio valdžia praneša, kad ji tikrai sužinojusi, buk ant Kaukazo prasidėjo mahometonų sukilimas prieš Rusiją ir kad 50,000 rusiškų mahometonų prisijungė prie "šventos karės" prieš Rusiją."

Londonas, gruodžio 15 d. Serbai po nuožmaus mušio išmetė austrus iš Belgrado ir vėl užėmė savo sostinę. Apie tai oficialiai pranešama iš Niš, kur dabar randasi serbų valdžia.

Austrija pripažįsta, kad serbai pradėjo užpuklinėti ir praneša, kad austrai turėsią savo jiegas reformuoti. Serbai varo austrus atgal per upę Driną. Galima tikėtis, kad netrukus jie visai išmes austrus iš Serbijos.

Austrai šiaip praneša apie daiykų stovį Galicijoj:

"Musų armija, kuri įsiveržė Serbijon, eidama piet-ryčių linkui nuo Drinos upės, sutiko netoli Valjevo daug didesnes priešų jegas. Ne tik musų pirmyneiga tapo sulaikyta, bet mes esame priversti padaryti didelių pasitraukimų atgal."

Belgrado užėmimas buvo paskelbtas Viennoj kaipo didelė austrų pergalė, bet pereitos savaitės mušiai parodė, kad toji pergalė buvo neilgam. Serbai mušė austrus diena po dienos ir stumė juos atgal, kol galų-gale neišstumė jų ir iš Belgrado. Laike šių mušių serbai, sakoma, paėmė apie 28,000 austrų belaisvėn, užgriebė 74 kanuoles ir 44 kulkosvaidžius. Montenegrai po dviejų mušių užėmė miestą Višnegrad ir permetė austrus atgal iškersai upę Driną.

Washington, D. C. New Yorko žydai rengia expediciją, kuri turi nugabenti pagelbą Jeruzolimo gyventojams. Labdaringos New Yorko žydų draugijos mano siųsti visą laivą į Palestiną. Turkų valdžia, per Amerikos ambasadorių Konstantinopolyj, praneša, kad ji tam nesipriešins.

IŠ AMERIKOS.

SUDEGĖ GARSAUS IŠRADĖJO EDISONO DIRBTUVĖS.

West Orange, N. J. Smarkus gaisras pavertė veik į pelenus visas įtaisas Edison Co. Nuostolius, ugnies padarytus, skaito ant 7 milionų doliarių, viskas gi nuo ugnies apsaugota buvo tik ant 2 milionų doliarių. Išdegė čėlas triobų blokas, o tame ir triobos, turinčios neva nedegti. Išliko vien laboratorija, kur buvo tveriami išmėginimai ir visoki išradimai. Ginant ugnį, sužeista sunkiai 4 gesintojai, kuriuos tuoj nuo ugnies reikėjo ligoninėn gabenti.

Edison apreiškė, jog nors turi jau 67 metus, bet tuoj užsims atstatymu sudegusių dirbtuvių.

MIRĖ MORMONŲ PRANAŠAS.

Independence, Mo. Pasimirė čia daugpačių sektos mormonų pranašas Joseph Smith, išgyvenęs 82 metus. Mirė jis nuo širdies ligos. Vadovystę mormonų sektos paims į savo rankas mirusio sunus, Frederick Smith.

GROMATNEŠIAI REIKALAUJA AUTOMOBILIŲ.

Washington, D. C. Chicagos gromatnešiai, išnešiojanti sunkesnius siuntinius, pareikalavo, kad pačto valdyba įtaisytų jiems automobilius, nes persunku yra siuntinius išnešioti. Automobilius gromatnešiai turi miestuose: Detroit, Grand Rapids, Toledo ir Milwaukee, taigi daug mažesniuose už Chicago.

GINKLAI IŠ SUV. VALSTIJŲ RUSIJON.

Seattle, Wash. Rusų laivas Novgorod, kuris išplaukė iš Victoria į Vladivostoką, vežė su savim daugelį kanuolių ir kitų kariškų ginklų, kurie sakoma buvo padirbti 'Bethlehem Steel Works' dirbtuvėse, taipgi ir kitose plieno dirbtuvėse Amerikoj.

Šitie ginklai tapo persiųsti iš Suvienytų Valstijų į Kanadą ir Kanados geležinkeliais nusiųsti į Victoria ir Vancouver. Novgorod paėmė 32 vagonus tokių ginklų, kurie buvo išsiųsti po vardu mašinų, bet Seattle ištikimas pilietis matęs savo akimis, kad tai buvo kanuolės.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ *Denver, Colo.* Nors Union Mine Workers of America organizacija atšaukė Colorado valstijoj kalnakasių streiką, bet ar streikas ištikro pasibaigs, nežinia, nes kilo vėl nesutikimai. Kompanijos nenori atgal priimti visų streikavusių darbininkų. Todėl gubernatorius nenori kariumenės paleisti, kol viskas nesugrįš į normališkas vėžes, kol darbininkai su kompanijomis galutnai nesusitaikys. Iki šiol kompanijos nepriėmė atsišaukiančių darbininkų aplikacijų. Apie galinčius vėl kilti čia neramumus gubernatorius pranešė prezidentui Wilsonui.

¶ *Philadelphia, Pa.* Šiame mieste pranešta, kad gauta orderis ant $800,000 padirbimui šrapnelių cilindrų, plieninių bombų ir kitokių karės ginklų. Išpildymas orderio užimsiąs 4 mėnesius laiko. Laikraščiai nepadūoda vardo dirbtuvės, kuri šitą orderį gavo.

¶ *Sheboygan, Wis.* Darbai silpnai eina. Dirbama po 8 valandas į dieną. *Sh. P.*

¶ *Denver, Colo.* Konvencijoj United Mine Workers vienbalsiai nutarta atšaukti kalnakasių streiką Colorado valstijoj. Streikas atšaukta nuo gruodžio 10 d. Nutarta visas Colorado valstijos kasyklas paversti į unijų kasyklas, o algas prūmti tokias, kokias darbininkams moka didėsės anglinės kompanijos.

Angliakasių streikas šiaurinėj Colorado valstijos dalyj užgimė balandžio mėnesyj 1910 metuose, o visoj valstijoj streikas apšaukta rugsėjo mėnesyj pereitų metų. Streikas sulaikė visą pramonę Colorado valstijoj.

Susirėmimuose su milicija ir kariumene užmušta 66 žmonės, o sužeista 50. Materijališkus nuostolius, streikų padarytus, apskaito ant 18 milionų doliarių; darbininkai algomis nužudė 6 milionus.

Pasibaigus streikams, iš Colorado valstijos kariumenė bus atšaukta.

¶ *Cokeburg, Pa.* Darbai čia eina visai silpnai. *J. Kižis.*

¶ *Bentleyville, Pa.* Darbai silpnai eina. Dirbama vos po 2—3 dienas į savaitę. *J. Kižis.*

IŠ VISUR.

‖ Tarptautiška dovana už literatiškus darbus iš užrašo švedo Nobelio, išradėjo dinamito, pripažinta lenkų raštininkui Sienkevičiui, autoriui "Quo Vadis" ir daugelio kitų svarbių veikalų.

‖ Popiežius atsišaukė į karę vedančias tautas su prašymu laike Kalėdų sulaikyti karę. Vokietija sutiko tai padaryti, bet Rusija popiežiaus prašymą atmetė. Nieko tame įstabaus nėra, nes rusų Kalėdos išpuola 14 dienų vėliau.

‖ Vokietijos ciesorius padovanojo Čenstachavo (vokiečiai tą miestą jau praminė vardu Kaiserberg) vienuolynui auksinį vainiką stebuklingam abrozdui Motinos Dievo, vietoj pavogto keli metai atgal.

‖ Į Johannesburgą, Pietinėj Afrikoj, atgabeno anglų suimtą sukilusių boerų vadovą, generolą De Wet. Vedė jį pilnomis žmonių gatvėmis. Jis bus atiduotas nubausti už sukėlimą kariškam teismui, o tas gali jį liepti sušaudyti. Daugelis Pietinės Afrikos angliškų laikraščių reikalauja jo nužudymo. Ir laike paskutinės boerų karės su Anglija De Wet buvo vienas iš svarbiausių Anglijos priešų ir jai priešinosi ilgiausiai.

PASKUTINĖ KELIONĖ.
Vokiečių kareiviai palydi savo aficierą, užmuštą karės laukę, į paskutinio atilsio vietą.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ NEW PHILADELPHIA, PA.

Baisys tautininkai. Paprastai bažnyčios reikalai yra reikalais, į kuriuos laikraščiams nėra ko kištis. Prie tokių grynai bažnytinių reikalų priklauso pamokslai. Bet kuomet pamokslluose liečiama ne grynai bažnyčios dalykai, bet viešasai gyvenimas ir stengiamasi per pamokslą nustatyti klausytojų nuomonę apie tuos ar kitus viešus apsireiškimus, tai dalykas yra truputį kitokis. Prie tokių pamokslų priguli kun. Matulaičio pamokslas, pasakytas čia gruodžio 6 d.

Pamokslininkui "strošniai" nepatinka, kad, anot jo, "pas daugelį parapijonų tautiški laikraščiai šnabždėtė-šnabžda. Iš tautiškų laikraščių nieko naudingo negalima gauti, tiktai nuodus, kodėl jųs neskaitote katalikiškų laikraščių, kurie pripildyti čystu auksu. Paliaukite šmalštą skaitę"!

Prie bažnyčios durių anglų laikraščio "Truth" agentas dalino lietuviams anglų kalba spausdintus lapelius. Ant lapelių nebuvo pažymėta, iš kur tas "Truth" išeina; ik pažymėta, kad gvildenąs katalikų klausimus.

Už minėtą "Truth" kun. M. savo pamoksle irgi "energiškai" agitavo. Sako: "Tautiškais laikraščiais jusų namai užkimšti, bet aš pažiurėsiu, ar daug egz. jųs išpirksite laikraščio "Truth," kada kitą nedėldienį tas žmogus, čia, pas bažnyčią, pardavinės."

Ypač patarė lietuvių jaunuomenei tą laikraštį palaikyti. Girdėtis, kad panaši agentura bus palaikoma ir kitose šiose apielinkės lietuvių kolionijose. Na, o jeigu ir kiti lietuviški klebonai, vadinantieji save "Lietuvos mylėtojais," prisidės prie šios "idėjos," tai bent Lietuvai bus "nauda," o anglai turės "extra patriotų." *"Liet." Koresp.*

IŠ AMSTERDAM, N. Y.

Vakaras! Lapkričio 26 d. TMD. 144 kp. surengė vakarą. Vaidino (kokį veikalą? *Red.*) A. Čiplis, O. Acaičiutė, O. Čepaičiutė ir M. Strikulis. Apart to, A. Čiplis ir J. Strikulis suvaidino dioliogą. Paskui A. Čiplis ir J. Strikulis padekliamavo po monoliogą, O. Čepaičiutė Orleano Mergelę, O. Griniutė, Eddis Čeputis—5 metų vaikas, S. Kerbelis, V. Begeliauskas ir V. Daučiunas padekliamavo eilių pluoštelį. O. Acaičiutė padainavo solo, O. Čepaičiutė ir O. Acaičiutė atliko duetą ir A. Strikulis trumpai kalbėjo apie karę. Ponai Rakauskas ir C. Vaičiunas skambino ant piano. Laike pertraukos klebonas Židanavičius kalbėjo apie Orleano Mergelę ir Tėvynės Meilę.

Žmonių buvo apie 400. Po apmokėjimų iškaščių liko $17.87, kurie tapo paaukauti šelpimui nukentėjusių nuo karės. *Augantis.*

IŠ PHILADELPHIA, PA.

Koncertas Lietuvos naudai. Vietiniai lietuviai ruošiasi prie gerb. Miko Petrausko koncerto, kurį parengia gruodžio 31 d., sutikimui Naujų Metų, SLA. IV Apskritis Lietuvos šelpimo naudai. Koncertas žada atsibuti lietuviškoje svetainėje, Tilton st. ir Alleghany ave. Jame dalyvaus, apart p. M. Petrausko, ir kiti įžymųs musų artistai; k. a.: p-lė Marė Karužiutė, p-lė Laura Karužiutė, p. M. Zazulak, p. P. Čiurlionis ir p. J. Jurčinkonis. Regis, bus tai vienas rimčiausių koncertų, laikytų Philadelphijos lietuvių tarpe.

SLA. IV Apskritis užsipelni dvigubos garbės: viena, kad vietoje pripirastų balių, kur viešpatauja girtuoklybė, sutikimui Naujų Metų parengia tikrai prakilnų, kulturišką vakarą; antra, kad rengia vakarą naudai nelaimingos musų Tėvynės. Iš tų dviejų atžvilgių, rodos, vakaras turės pilnai pasisekti. *Philadelphietis.*

Plakatai. Tarp vietos lietuvių išplatinta plakatas, užvardintas: "Perspiejimas." Po tuom "Perspiejimu" pasirašo "Jonas Bonzano, Melitano Arcivysk. Ap. Delegatas"; palkato apačioje stovi parašas: "Philadelphijos Šv. Kazimiero parapijos Kunigai." "Perspiejime" kalbama apie tai, kad kun. Delianis neturįs teisės pildyti Rymo-Katalikų kunigo pareigas.

IŠ COKEBURG, PA.

Lietuviai. Aukos. Lietuvių čia yra 6 šeimynos ir keli pavieniai. Laikraščių čionai pareina po kelis į vieną namą, ir vietos lietuviai yra susipratę. Nesenai atsilankė iš Bentleyville Tautos Fondo komitetas ir rinko aukas. Surinkta $5.00. Iš to aiškiai matyti, kad Cokeburg lietuviai myli savo tėvynę Lietuvą ir šelpia ją nelaimėje. *J. Kižis.*

IŠ BENTLEYVILLE, PA.

"Lietuvių diena" ir aukos. Kaip visur, taip ir čionai susitvėrė kuniginis Tautos Fondo komitetas, ir stengiamasi kuodaugiausia aukų surinkti nukentėjusiems Lietuvoje nuo karės.

Lapkričio 26 d. Tautos Fondo komitetas ir vietinis klebonas, kun J. Misius, parengė "Lietuvos Dieną." Išryto kun. Misius atlaikė gedulingas mišias už karėje žuvusius. Antrą valandą po pietų buvo prakalbos ir programas. Kalbėjo kun Misius: apie Lietuvą, tautos gerovę ir ką lietuviai galėtų nuveikt tautos labui, visi išvieno dirbdami.

Ponas Sabonis, kuris atvažiavo iš Pittsburgo šv. Vincento parapijos su savo skaitlingu choru, palinksmino mus puikiomis dainomis Pirmu sykiu teko Bentleyville lietuviams išgirsti tokių dainų.

Publikos prisirinko gan skaitlingai, ir visi mandagiai apsiėjo.

Šiose prakalbose buvo rinkta aukos nukentėjusiems nuo karės. Surinkta per prakalbas $21.00. Saldžiausios Širdies Jezaus Draugija aukavo $15.00, SLR-K. 92 kp.—$5.00, po namus vaikščiojant surinkta $26.00, T. F. ženklelių parduota už $3.00; viso aukų—$70.00.

Vietinis komitetas žada darbuotis ir toliaus naudai savo tėvynės Lietuvos ir savo brolių, nukentėjusių nuo karės. *J. Kižis.*

IŠ WORCESTER, MASS.

Aukos plaukia. Račiuno paveikslai. Vietos lietuviai surinko jau apie aštuonis šimtus dol. aukų nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Aukos bus pasiųstos Chicagos Politiško Seimo komitetui. Pritariant Brooklyno seimui taipogi nesnaudžia. Draugija šv. Jurgio per savo metinį susirinkimą paskyrė šimtą doliarių, kuriuos pasiųs tiesiog į Lietuvą.

Gruodžio 4 ir 5 d. atsilankė p. Račiunas, rodydamas paveikslus iš karės lauko ir Lietuvos gyvenimo. Žmonių abu vakaru prisirinko pilna svetainė. *Gegutė.*

IŠ CLEVELAND, O.

Prie pašelpos nedavimo vienos dr-jos nariui. Prieš kiek laiko "Liet." buvo tilpusi korespondencija apie tai, kad vietinė pašelpinė draugija "Laisvė" nenorėjo mokėti pašelpos susirgusiam nariui ir išskyrė jį iš draugijos. Paskui tilpo kita korespondencija, kurioje draugija buvo išteisinama ir prirodoma, kokiais pamatais vedamasi draugija taip pasielgė. Tuom laikraštyje reikalas ir užsibaigė.

Prašalintasai draugas, P. J. Gudis, tuom nepasitenkino. Jisai parašė draugijai laišką, galutinai klausdamas, ar pašelpa bus jam išmokėta. Tačiaus iš dr-jos nesulaukta jokio atsakymo. Tuomet P. J. Gudis pakėlė teisme bylą prieš draugiją. Praeitą mėnesį teismas nagrinėjo Gudžio vs "Laisvės" bylą ir pripažino, kad draugija turi užmokėti pašelpą. Tokiu budu draugija, vieton išmokėjus Gudžiui $50 be bylos, dabar su teismo išlaidomis turės išviso pakloti bene apie $150. *P. J. Gudis*

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Aukos. Po atsibuvusiam Chicagoje seimui, panedėlyj, rugsėjo 28 dieną, pribuvo į čia su prakalba p. J. Gabrys, kuris paaiškino dabartinį Lietuvos padėjimą ir reikalingumą šelpti Lietuvą. Tą patį vakarą tapo išrinktas komitetas iš 8 žmonių rinkimui aukų ir paminėjimui Lietuvių Dienos.

Lietuvių diena buvo apvaikščiota lapkričio 26 d. Tą pačią dieną buvo surengtas vakaras. Vakare lietuviškas So. Omahos benas grajino visą vakarą, nieko neimdamas už savo darbą. Pelno iš vakaro liko $68.10, kurie pasiųsta B. Vaišnorui, Tautos Fondo iždininkui, per raštininką p. Šliakį. Aukavo šios ypatos:

Kun. J. Jonaitis—$6.20; po $2.00—B. Maslauskas ir A. Gurskis; po $1.00—P. Šarpaitis, V. Akromavičia, A. Smailis, J. Sviežauskas, M. Uždavenis, J. Jonaitis ir A. Novickaitė; po 50c—K. Kušleika, P. Špokas, A. Zebris, St. Radžius, P. Uždavenis, J. Sodeiko, A. Šimkevičia, F. Uždavenis, Monkevičia A. Ragalauckas, J. Soris, S. Jurevičia, J. Jančauskas, P. Vazgis, V. Kiboras, S. Pluksnienė, M. Girkuntaitė, M. Belauckiutė, ir Ad. Špokas; smulkesnių aukų surinkta $3.50; už ženklelius $7.70; nuo vakaro $68.10. Viso $106.00. Užmokėta už spaudą $6.00. Pasilieka $100.00. *Komitetas.*

IŠ DAYTON, O.

Lietuviai. Aukos. Lietuvių čia yra pusėtinas burelis. Yra ir lietuviška parapija. Visi gražiai gyvena tarp savęs. Tačiaus yra dar visai nesusipratusių. Yra čia SLA. 105 kp. SLA., kaip žinome, yra bepartyvė organizacija ir vienintėlin savo tikslu turi pašelpą. Nežiurint to, kai-kurie vietos lietuviai neįrašo į kuopą. Priežastis: bijosi "sugriešyti," prigulėdami prie tautiškos organizacijos.

SLA. 105 kp. išrinko komitetą eiti per grįčias ir rinkti aukas naudai nukentėjusių nuo karės. Komitetan išrinkta: J. Gecius, P. Dambrauskas, Kaz. Jocius ir P. Plungė. Komitetui sekasi veikti. Tikimas, kad kiekvienas vietos lietuvis supras reikalingumą šelpti savo viengenčius, gyvenančius Lietuvoje ir patekusius šion baision karėn. Kiekvienas susipratęs Amerikos lietuvis skaito priederme ateiti pagelbon savo užjurio broliams ir sunkiai uždirbtu skatiku palengvinti baisą nelaimę, kurią užtraukė ant Lietuvos karė. Apie tokius, kurie dabar neateitų pagelbon Lietuvai, galima pasakyti, kad jie nustojo buti ne tiktai lietuviais, bet ir žmonėmis, nes tokioje nelaimėje ne tik brolis brolį, viengentis viengentį, bet ir žmogus žmogų privalo gelbėti. *J. Gecius.*

IŠ SHEBOYGAN, WIS.

Įvairumai. Lietuvių čia yra diktokas burelis: priskaitoma apie 500. Kai-kurie gan gerai pasilaiko ir turi nuosavus namus.

Parapijon atvyko naujas vargonininkas, kurisai, kaip matyt, žino ir moka savo darbą. Jisai mokina bažnytinį chorą, kurį dabar galima labai retai išgirsti.

Tarp vietos lietuvių viešpatauja didelis nesutikimas, ypač kuomet pradėta rinkti aukas nukentėjusiems nuo karės. Kiek teko girdėti, čia karės kankiniams surinkta $125.35. Jeigu nesutikimas, tai butų buvę galima dar daugiau surinkti.

Dalis vietinio jaunimo, vieton rupinusis dabartiniu sunkiu savo tėvynės Lietuvos likimu, užmiršo paliktus Lietuvoje gentis, tėvus, brolius ir seseris, ir laiką bei pinigus praleidžia karčiamose. *Sheboygės Pijokas.*

IŠ SCHENECTADY, N. Y.

Šis-tas. Nepersenai čia vienas narys LSS. 154 kp. A. Kairys nežina kur išvažiavo. Kai-kurie vietiniai žmonės įtaria jį išsivežime apie $125 svetimų pinigų.

Yra išrinktas L. Š. Fondo komitetas, bet nežinia, kodėl žmonės aukų neduoda. Kaip girdėtis, tai priežastis yra toji: kada socialistai rinko aukas varymui bylos Perkuno su Hoosick Fall's fanatikais, tai jų komitetas ėjo po stubas rinkti aukų tam tikslui, o kad daugiau jų gauti, tai, sakoma, visaip meldęs, o kitur net iškoliojęs tuos, kurie neaukavo. Sakoma, aukarinkiai nuėję pas Alf. Dargį, Windsor Terrace, bet žmogus, nenorėdamas duoti savo sunkiai uždirbtų centų, teisinosi, kad mažai dirba, kad šeimyna didelė: pati su penkiais vaikučiais. Tuomet p-lė T. Petkunaitė, komiteto narė, sakoma, atšovusi: o kam-gi tamista dirbi tuos vaikus (tartum jis reikalauja socialistų pašelpos jų išauginimui)? Kaipo merginai, o dar socialistei, tai beveik lyg ir gėda šiaip vartoti savo valgomąją. Kaslink Perkuno bylos, tai, kiek man žinoma, ji jau neatsibus, nes Troy'jaus teismas neįsileidžia.

Čia gyvavo "Lietuvos Aido Choras." Bet socialistams pasisekė jį pasmaugti. Kada minėtos draugystės nariai sumažėjo ir lekcijos buvo atidėtos ant vėliaus, tai socialistai, sakoma, sumanę pasisavinti kasą, kurioje buvo $33 pinigų, ir sakę, kad chorą jie atgaivysią, bet praėjo jau septyni mėnesiai, o tame nieko dar neveikta. Kur tik vietiniai lietuviai socialistai ką rengia: balių, ar prakalbas, ar šiaip vakarėlius, visur jie prakiša, nes žmonės į jų susirinkimus nesilanko. Kitus jie vadina tik pijokais, tamsunais, fanatikais, mulais; toki jų išsireiškimai stačiai žmones nuveja šalin. *Ex.*

IŠ SCRANTON, PA.

Baisi nelaimė kasyklose. Šio mėnesio 9 d. 6 val. išryto beleidžiant darbininkus į angliakasyklų Diamond šaftą, elevatorius smarkiai susitrenkė (matyt, nebuvo gerai apžiurėtas), ir visa elevatoriaus apačia su 13 vyrų nuėjo į dugną. Tiktai vienas (sulenkėjęs lietuvis

Martinas Balinskas), kuris buvo įsikabinęs į geležį viršuje, išliko; visi kiti buvo gilioje šaftoje užmušti. Tarp užmuštųjų buvo vienas velšis, vienas slavas, vienas lenkas ir 10 lietuvių. Tarp žuvusių lietuvių buvo: 1) K. Peckus, 50 m.; 2) A. Šonas, pavienis; 3) Izid. Grybas, paliko moterį ir 4 vaikų, paeina iš Naumiesčio pav., Suv. gub.; 4) Jonas Bubnaitis, pavienis, iš Pažerių kaimo ir valščiaus, Vilkaviškio pav., Suv. gub., paliko brolį Pijušą Scranton'e, Pa., kitą brolį Antaną—Waterbury, Conn., ir senus tėvus Lietuvoje; 5) J. Žalnieraitis, 38 m., vedęs; 6) J. Teresevičia, 35 m., vedęs; 7) Ant. Greblunas, 32 m., vedęs; 8) Pet. Tamkus, 27 m., pavienis; 9) Kaz. Tamkus, 34 m., vedęs; 10) Vincas Valukonis, 19 m., pavienis. *Scrantonietis.*

IŠ CORFIN, ŠKOTIJOJE.

Lietuviai ir draugijos. Šisai miestelis yra lietuvių apgyventas. Visi žmonės uždarbiauja anglių kasyklose. Uždarbiai nevienodi. Dauguma uždirba prastai. Lietuvių čia yra apie 150 šeimynų ir apie 200 pavienių.

Lietuviškų draugijų čia iki šiol buvo dvi: socialistų sąjungos kp. ir blaivybės draugija. Nesenai, kaip teko pritirti, susitvėrė ir trečia draugija. Kokia ta draugija ir kame josios tikslas—sunku pasakyti. Lapkričio 22 d. buvusiame blaivybės draugijos susirinkime vienas dalyvų papasakojo, kad tai, girdi, vadinasi "slapukų" draugija. Kiek teko girdėti, naujoji draugija jau turi bylą su vietos lietuviu P. Aušrota. Pasakojama, kad lapkričio 20 d. dr-ja turėjusi kokį ten savo vakarą su užkandžiu. Į vakarą žmonių pradėję tiek rinktis, kad buk bijotasi, jog užkandžio neužteks. Todėl buvę sumanyta neleisti daugiau publikos į svetainę. Tarp pasivėlavusių buvo ir jau iškalno nusipirkusių tikietus. Vienu tokių buvo ir P. Aušrota. Jam buk prie svetainės durių prižadėta sugrąžinti pinigus, o kitą dieną atsakyta. Todėl jisai ir padavęs vakaro rengėjus, įtariamąją "slapukų" dr-ją, teisman.

Bepartyvis.

Nuo Redakcijos. Pasiaiškinimui, jei jame butų reikalas, maloniai suteiksime vietos.

Iš Lietuvos.

Paimta iš "Lietuvos žinių."

Į Vilniaus Tatjanos Komiteto Skyrių nuo "Žiburlio" draugijos išrinkti šie atstovai: A. Bulotienė, J. Vileišis ir kandidatu—J. Šaulys.

× Girdėjome, Dumos atstovas Pr. Keinys rengiąsis važiuoti į Kauno gub. patirti ant vietos, kiek ir kur žmonės turėjo nuostolių dėlei kares.

× Spalio 30 d. Vilniaus Lietuvių komitetas pabėgėliams šelpti, perskaitęs ir apsvarstęs vakariniame posėdyje iš Maskvos laišką kuriame pranešama jog Žemietijų ir Miestų Sąjunga Maskvoje reikalauja žinių apie nukentėjusius dėlei karėes lietuvius suvalkiečius, įgaliojo A. Bulotą aplankyti visas Lietuvos o ypač Svalkijos vietas, virtusias karės lauku, apkainuoti nuostolius ir surinkus tam tikrų žinių, pranešt tariamajai Sąjungai.

× Vilniaus Lietuvių Komitetas pabėgėliams šelpti nuoširdžiai prašo visų tų, kurie užjaučia pabėgėlių šelpimo reikalui ir nori ar tai pinigais ar dar geriaus drabužiais prisidėti, kreipties prie p. E. Vileišienės (Jurgio pr. 25).

× Vilniaus organizacijos gavo 300 rub. sušelpti nukentėjusius nuo karės vaikams iš šių draugijų: Pirogovo vardo rusų daktarų, kooperacijos draugijų komiteto prie Maskvos, Žemės Ukio Draugijos ir Laisvosios Ekonomijos Draugijos Visų tų draugijų artimasai uždavinys—teikti ant vietų pagelbą nuo karės nukentėjusiems žmonėms.

× Vilniuje buvo suvažiavę dabartiniai ir buvusieji lietuvių dumos atstovai pasitartų ypatinga nukentėjusių nuo karės šelpimo reikalais. Tarp kita ko nutarta surašyti ir patvirtinti bendri visai Lietuvai (Kauno, Viln., Suvalkų ir Gard. gub.) draugijos įstatai nukentėjusiems šelpti. Draugija turėsianti teisę tyrinėti vietose, kainoti nukentėjusių nuo karės nuostolius, susinešti su Rusijos centro įstaigomis. Įstatai pavesta sutaisyti P. Leonui ir M. Yčui, kurie tikisi, kad jie už kelių savaičių jau busią patvirtinti.

× Dumos atstovas M. Yčas, atvykęs į Maskvą, darė pranešimą Visos Rusijos Miestų Sąjungos posėdyje apie karės pabėgėlių šelpimą Vilniuje, Dvinske ir Minske. Jis išrodinėjęs, kad reikia sušelpti esamasias tuose miestuose panašias organizacijas, taisyti maitinamuosius punktus, ypač vagzaluose, bendrabučius su valgyklomis, tvarkyti drabužių statymą reikalaujantiems.

Sąjunga paskyrė 500 rub. valgyklai įsteigti, 1,000 rub. šiltiems drabužiams parupinti; pinigai visi skiriami Vilniui.

Kitiems miestams bus išduota pašelpa tuomet, kai įvyks ant vietų organizacijos. M. Yčui pavesta apvažiuoti nukentėjusį kraštą ir susižinoti su tomis organizacijomis.

× Lietuvių karės pabėgėliams šelpti komiteto kason įplaukė aukos, kurias surinko: Suvalkų gubernatoriaus žmona p. M. G. Kuprianova—79 rub. ir šiaip daiktų drabužiais ir iš p. P. Statkaukso 100 rub. ir kelios dešimtis porų drabužių.

× Vilniaus lietuvių dviklesėje mokykloje šiais metais mokinasi 95 vaikai; pirmamjame skyriuje jų yra 49. Mokytojai: Šimkienė ir Gilys.

ŠIAULIAI.

"Liet. Žin." praneša, kad apie spalio 23 d. (s. k.) rengtasi vėl atidaryti vyrų ir moterų gimnazijos ir pradėti jose mokslas, kuris pradžioje spalio mėnesio dėlei karės suirutės buvo pertrauktas.

× Buvo norėta Šiauliuose išleidinėti lietuvių kalba "Pet. Agent." telegramai, tačiaus negauta buvo joms leidimo.

× Mirė staiga mirtimi vietos apskričio daktaras Bronovickis, ilgus metus čia tarnavęs valdžios daktaru.

× Žemės dalykų ministerija patvirtino "Progreso" Lietuvos ukininkų bendrovės įstatus, kurie duoda jai plačias veikimo teises žemės ukio ir jo kulturos šakose. Tie įstatai primena savo teisėmis ir turiniu "Mariampolės ukininkų bendrovę."

Jau anksčiau kiek šią vasarą čia leista buvo kita to paties vardo bendrovė. Ji turi tik kiąt uždavinį—žemės ukio įrankių prekybą, ir jos įstatai panašus suvalkiečių "Žagrei." Ta bendrovė turi perimti visą senųjų "Progreso" prekybos namų turtą ir firmą. Prieš karės metą jau buvo jon įsirašę nemaža žmonių, ypač valstiečių, nes pajai nedideli; rugsėjo gi pradžioje Šiaulių parodos laiku turėjo buti jos įsteigiamasai susirinkimas, bet dėl karės nebeįvyko nei paroda, nei susirinkimas.

PAPILĖ,

Šiaulių apskr.

Nemažai džiaugsmo turėjom, kuomet pirmą kartą uždarė girtybės įstaigas, bet išgirdę, kad ant visados bus uždarytos, tai neišpasakytai nudžiugome. Dabar miestelis ramus, tiek turgaus, tiek šventomis dienomis—visi savo laiku išsiskirsto namo. Girtuoklių niekur nebematyti šlitiniuojant ir pešanties.

Papilės monopolėje kasmet pragerdavo po kelis dešimtis tukstančių rublių. Taip, 1909 m. Papilės Monopolėj išgerta už 50,000 rublių, 1910 m. apie 40.000 r., 1911 m. už 32,000 suvirš, 1912 m. apie 33,000 r. r 1913 m. už 34,000 rub. Išviso per penkerius metus pragerta 189 tuk. Tik viena degtinė tiek prarijo, o kame dar alus? Apie alų nėra tikrų žinių, bet ir jo nemažiau pragėrėm. Taigi, už alų ir degtinę sykiu, išleista 378 tuks. rublių. Argi tai negaila tiek pinigėlių, prie kurių pridėjom daug darbo, vargo ir sveikatos. Girtybės įstaigų paskutiniu laiku buvo: 1 monopolis, 2 trakterių ir 12 aludžių. Degtinės mažiau beišgeriama nuo 1910 metų dėlto, kad Akmenėje ir Kruopiuose įtaisė turgus, pertai į Papilę mažiau beatvažiuoja žmonių. Dabar pažiūrėkime, kiek išleidžiame apšvietimui. Laikraščių šiais metais parsina į Papilę: "Liet. Žinių" 16 egz., "Liet. Ukininko" 43 egz., "Rygos Naujienų" 15 egz., "Vilnies" 14 egz., "Šaltinio" 10 egz., "Vienybės" 34 egz., "Vilnies" 2 egz., "Vairo" 1 egz., "Lietuvaitės" 2 egz. Be minėtų laikraščių parsina ir iš Amerikos po keletą egz., dabar, be abejo, pasidaugins laikraščių, labjausiai karei prasidėjus.

Be lietuviškų laikraščių pareina dar latviškų kelios dešimtis egz., ir nemažai žydiškų. *"L. U."*

LYGUMAI,

Šiaulių apskr.

Spalio 24 d. (s. k.) iš Lygumų monopoliaus išvežė degtinę: atvažiavo akcizninkas su 2 sargybiniais ir išvežė 3 vežimus į Panevėžio degtinės sandelį. Tad lygumiečiai jau nebeturės monopoliaus. Dauguma džiaugiasi, bet yra tokių, kurie kreipiasi į vaistinę, reikalaudami spirito vaistams: tai dėl dantų, tai dėl "ramatikos" kunui trinti. Tačiaus vaistinėmis spirito leista turėti tiek, kiek jo buvo paskutiniais metais suvartojama. Net vaistų, kurie su spiritu dirba, tik apie 3 lotus negalima parduoti per dieną vienam žmogui. Taigi, išlengva ir girtuokliai pradeda atprasti nuo baltakės.

× Tarp spalio 21—24 d. buvo čia aiškiai girdėti armotų šaudymas, gyventojai, kurie miškuose gyvena, sakė net langai nuo jų balso drebėję; nuo Tauragės sienos Lygumai turi atstumo apie 100 verstų.

UTENA,

Ukmergė apskr.

Utenos moterų ir "Blaivybės" draugija pradėjo daryti savo susirinkimus. Laikraščių skaitymas žymiai pašokęs.

ERŽVILKAS,

Raseinių apskr.

Pro Eržvilką spalio 20 d. 4 val. ryte lėkė vokiečių aeroplanas. Smarkus trenksmas nuo sprogstančių bombų, kurias metė vokiečiai, išgązdino žmones. Viena bomba buvo mesta visai arti triobų. Nuo trenksmo visi langai išbirėjo, truputį apdaužė sienas. Ties Eržvilkų lėkdami, metė dar 3 bombas. Žmonių nesužeidė.

SUDEIKAI,

Ežerėnų apskr.

Parapijos žmonės dėlei caro uždraudimo toliaus degtinę pardavinėti, surašė jam padėkos telegramą, prašydami dar, kad ir aludės bent Lietuvoje visam lakui butų uždarytos. Be to visi prisižadėję per savaitę melstis už caro sveikatą. Padėkos telegramą rašė klebonijos raštinėje po pamaldų.

PANEVĖŽIS

Šių dienų karė išblaškė ir musų darbą. Rudenop vietoje pradėti mokyklose mokslą, nemažai mokytojų (dauginusia liaudies mokyklų) turėjo, susirinkę į Panevėžį "kareiviais" tapti, tik vietoj šautuvus nešioti, teko jiems geležinkelio stotyje maišus su javais kilnoti ir juos siuntinėti reikmenei. Prie panašaus darbo ir kituose miestuose mokytojai pristatyti.

Daug liaudies mokyklų dėlto paliko be mokytojų. Buvo girdėti, jog Direkcija šį rudenį, mokytojus skirstydama, didelių permainų nedarysianti, nes naujų mokyklų šįmet nebus steigiama, o senosiose—liuosasias vietas turėsią užimti mokytojų seminarijų auklėtiniai, kurie baigė pernai pavasarį mokslą.

Tačiaus ir tų kandidatų vietoms visoms užimti neužteko. Kai-kuriose mokyklose reikėjo net dviejų mokytojų, nes vaikų kimšte prisikimšo. Šią spragą, nors ir tai tik išdalies, turėjo užkimšti mokytojomis.

Mat, Panevėžyje yra 4-kliasė Marijos mokykla; mokinės, baigusios šią mokyklą, dažniausia Direkcijos prašydavosi vieniems metams į kokią-nors mokyklą praktikuoties, kad tokiu budu gavus liaudies mokytojų teises. Tas teises stengdavosi gauti netik lietuvaitės, rusės, bet ir lenkės, kurios turėdavo ir tikybos mokykloj lietuviškai mokyties, nes buvo pasakyta, jog "lenkės" negalėsiančios Lietuvoje mokytojų vietų užimti. Tokiu budu, keliais paskutiniais metais Panevėžyje mokytojų, tarytum, dygte pridygo. Bet vietų gauti toms mokytojoms buvo kur-kas sunkiau, nes Direkcija į jų prašymus labai šaltai žiurėdavo ir labai retai kuriai tokiai mokytojai nors-kokią vietą suteikdavo. Tik štai kelios dienos atgal, tos visos mokytojos, kurios tik susiprato tuojaus prašynius Direkcijai įteikti (jų tarpe keletas ir lietuvaičių), gavo neblogas vietas: mat, didelė stoka mokytojų.

VILNIUS.

× Nauji gatvių vardai. Rupinamasi, kad Vokiečių gatvės pavadinimas butų pakeistas kitu, butent, kad ji vadintųsi Vytauto gatvė. "N. Kop.", padėdama tą žinią, pastebi, kad tas vardas labai laiku primintų lietuvių ir vokiečių kovą po Grunvaldu, kurios didvyris buvo Lietuvos kunigaikštis Vytautas.

× M. Čiurlionies paveikslų nuolatinė paroda šiomis dienomis užsidarė, pareikalavus Liet. Dailės draugijos butą karės reikalams. Visi Čiurlionies paveikslai ir draugijos manta perkeliami į kitą butą; čia jie busią sukrauti į sausą, storų sienų ir lubų kambarį, kur galės išstovėti, nebijodami nei gaisro, nei karės ugnies.

× Vokiečių belaisvių tarpe atgabenta 8 vokiečių moterįs, kurios buvo persitaisiusios kareivių drabužiais.

× Buvusis 2-sios ir 3-sios dumos atstovas A. Bulota užkviestas Suvalkų gubernatoriaus į Suvalkų gubernijos komitetą nuo karės nukentėjusiems šelpti. Be to jis yra įgaliotas patirti vietose gyventojų nuostolius ir dabartinį po karės mušių jų stovį. Tuo reikalų galėsią jam tarpininkauti ir padėti apskričių komitetai.

Tuo tarpu A. Bulota rengiasi aplankyti šias vietas: Augustavą, Mariampolę, Suvalkus, Kalvariją, Naumiestį ir gal dar Seinus.

Kartu su A. Bulota į Suvalkų gub. važiuoja Kipen'as "Rus. Viedom." korespondentas ir kitų rusų laikraščių bendradarbis.

Kipen'as norįs pamatyti nukentėjusias nuo karės musų krašto vietas ir apie tai rusų laikraščiams faktų-vaizdų suteikti.

Tuo patim reikalu važiuoja į Suvalkų gub. ir šios dumos atstovas kun. Laukaitis, kuris jau pasiskyręs apvažiuoti Seinų ir Kalvarijos kraštą.

Dumos atstovas Januškevičius ir Kenys savo gyvenamąją vietą tuo tarpu išsirinko Vilniuje, kad galėtų veikliau dalyvauti Lietuvos visuomenės gyvenime.

Šiomis dienomis tuodu atstovu trumpam laikui išvažiavo į Petrogradą.

KAUNAS.

Kaip skelbia "Lit. R.," paskelbus karę iš Kauno gub. išvažiavo į Turkiją visi turkų valdiniai, kurie turi 19—45 metų. Kaune nepaliko nei vieno turko, kuris turi tarnauti savo kariumenėje: visi jie esą pašaukti mobilizacijon.

RADVILIŠKIS,

Šiaulių apskr.

Radviliškyje išrinktas parapijos komitetas neturtingoms pašauktųjų karėn atsarginių šeimynoms šelpti. Aukas nutarta rinkti šventadieniais bažnyčioje.

Rugsėjo 28 d. Radviliškio "Blaivybės" skyrius vienbalsiai paskyrė iš savo kasos 40 rub. "Raud Kryž.," be to nutarė parinkti aukų per du atvėju.

Vietos bankas nors karės pradžioje buvo užsidaręs, bet ilga nelaukus vėl pradėjo veikti: tiesa, neskolina, bet įdėjusiems, kiek galima, grąžina.

TELŠIAI.

Raudonojo Kryžiaus vietos skyriun atėję nemažai aukų pinigais, drobulėmis, skalbiniais ir kitais daiktais iš Kartėnos, Darbėnų, Kretingos valščių. Skuodo aug štesniosios pradėdamosios mokyklos, Telšių 1 ir 2 Taupomųjų-skolinamųjų kasų valdybų, Ilakių valščiaus vyrijos (511 r. 86 k.), Žarėnų valščiaus ukininkų (262 r. 93 k.), Varnių valščiaus Patumšio starostos surinktųjų (43 r. 56½ k.) ir t.t.

KRIUKIAI,

Šiaulių apskr.

Nežurint karės ir girtuoklybės sumažėjimo, žmonės aplinkui mažai padorėjo. Paskutiniu laiku čia baisiai prasiplatino skundimasis vienas kito. Skundžiasi vienas kitą, dėlko to ir to karėn nepaėmė, kad esąs sveikas, dėlko kito visus arklius paliko, ir, pagaliaus, užvis bjauriausios skundos, kad kiti yra neteisingai gavę mėlynus ir baltus bilietus. Skundo pamatavimas tokis: "kad esą mano yra vaiką ir gyvulį paėmę, tai tegul ir kito paims."

KUPIŠKIS,

Ukmergė apskr.

Sargybinis Martinka betarnaudamas pas Kupiškio antstolį (pristavą) prisidirbo raktą į vietos klebono svirną, ir pasiimdavęs rugių kuomet norėdavo. Klebonas pastebėjęs grudų išnykimą pripjaustė paženklintų popierukų ir įmaišė į grudus. Klebonijos tarnas sykį pamatęs sargybinį bevagiant, sekė paskui jo ir policijai pranešė. Antstolio tardomas sargybinis teisinosi rugius pirkęs rinkoj, bet kai rado gruduose ženklintų popierukų—tiesa išlindo, kaip yla iš maišo. Sargybinį suėmė. "L. U."

PANEVĖŽIS,

Kauno gub.

Sužeistiemsiems pagrįžus iš karės lauko ir pasirodžius viešoje vietoje, apstoja juos žmonės ir klausinėja. Visur, kur pasisuki, kalba, apie karę. Arbatinėje, ar kur kitur, kad pasirodo koks "žinovas," tai ir sako gązdinančius "pamokslus," pliaukšdamas dažniausiai įvairias nesąmones. Tokius "žinovus" apstoję tamsuoliai klauso jų pasakų su didžiausia atyda. O perspėti jį, kad tų plepalų nepliaukštų, kad jie neteisingi, tai, žmogau ir nemanyk!... Telegramas ir įvairius lakraščius miesto vaikai nešioja be paliovos kasdien. Sodiečiai labai perka "Rygos Garsą": jame kai-kada randasi iš karės lauko gyvų paveikslėlių, kurie labjausiai sodiečiams tinka, o ypač perka "Liet. Ukininką" ir "L. Ž."; kartais išgirsti kokį susipratusį seniuką peršant juos ir kitiems sodiečiams. Skaitydami laikraščius sodiečiai labai nepatenkinti, kodėl gauną žinoti vien apie vokiečių nuostolius...

Panevėžio "Blaivybės" dr-jos veikimas apsnudęs, nebedaroma nei susirinkimų.

× Kai-kurie girtuokliai, netekę degtinės, geria nuodingus skįstimus, anodiją su mėtų lašais ir kitką. Be to jie labai pyksta ant smuklių iškabų; sako, kad nebėr alaus, degtinės,—tegul nuplėšia ir jas, kam dar piktina žmones. Vargas girtuokliams!

RASEINIAI.

Spalio 16 d. kareivių vargingųjų šeimynų naudai buvo surengtas žem. Viršininko Biedkos rupesniu pardavinėjimas (tautinių) vėliavų valstijų, kurios kariauja draug su Rusija prieš vokiečius. Aukų surinkta apie 470 r. Pardavinėtojai—rinkikai, vyrai ir moterįs, buvo užkviesti be skirtumo tautos ir tikybos; buvo jų ir iš valstiečių. Musų žmonių tarpe pastebiama didelė užuojauta svarbiems reikalams.

* *

Vaisių Uždėrėjimas.

Gera žiema išpradžių lėmė vaisių medžiams gerą derlių. Pakenkė tik pavasaris ir perdaug sausa vasara. Pagal "Torg. Pr. Gaz." surinktųjų žinių Lietuvoje vaisių derlius buvo toksai:

Obuoliai ir kriaušės gerai uždėrėję Vilniaus gub., vidutiniškai—Kauno gub. Vidutiniškai kitose vietose ir visai blogai uždėrėjusios vyšnios ir slyvos.

ANGLIJOS INDIŠKA KARIUMENĖ.

Nors Anglijai prigulinčios Indijos turi apie 300 milionų gyventojų, taigi suvirsum tris syk daugiau negu jų yra Suvienytose Valstijose, bet Anglija ten mažai laiko savo kareivių, ir Anglijai, kur nors karėn įsipainiojus, mažai jų iš Indijų gali paimti, nes ir indiečių kareivių ten yra mažai. Bet medegos, tik neišlavintos, yra labai daug.

Anglo-indiška kariumenė susideda iš 76,000 kareivių anglų, išmėtytų po visus Indijų kraštus. Apart to ten yra 160,000 kareivių indiečių liuosnorių, esančių po vadovyste angliškų aficierų. Indiečių kariumenė dalinasi į du skyriu—pietinį ir šiaurinį, susidedantį iš kalniečių, galinčių pakęsti ir žiemos šaltį. Liuosnorių korpusas susideda iš 38,000 kareivių. Kariška policija susideda iš 40,000 kareivių; galų-gale stovi kariumenė autonomiškų Indijų kunigaikščių. Tą kunigaikščių kariumenę kruvon sudėjus, bus joje daugiau kaip 100,000 kareivių. Jeigu kiltų karė ir Anglijai gręstų pavojus, autonomiški Indijų kunigaikščiai turi Anglijai duoti 200,000 kareivių. Bet pradžioj karės kunigaikščiai pasiulė Anglijai ne tik tuos 200,000 kareivių, bet visas, kokias tik gali surinkti savo kariškas pajiegas. Kiek jie išviso gali surinkti kareivių, tikrai nežinia; nežinia taipgi kokius jie turi ginklus.

Apart to, Himalajų kalnuose yra neprigulminga Nepaul viešpatystė po Anglijos globa, apgyventa karingos tautos Gorkta vadinamos. Iš ten Anglija samdo sau kareivius. Iš jų turi diviziją geriausių, ir gerai su naujausiais ginklais apginkluotų, kareivių.

Dalis indiškos kariumenės, kaip sakoma, 70,000, tapo pergabenta Egiptan ir ten priderančiai išlavinta, dabar siunčiama iš Port Said į Marseille, Francuzijon o ginti nuo turkų įsiveržimo Egiptą ir jame tvarką užlaikyti bus atsiųsta iš Indijų ir Australijos daugiau kareivių. Sulaikyti turkus nuo įsiveržimo Egiptan gali sujungti anglų ir francuzų kariški laivynai.

Į Port Said atplaukė francuziškas Tarpžeminių jurių kariškas laivynas lydėti transportinius laivus su indiškais kareiviais, kad kelionėj ant jų negalėtų užpulti austrų, vokiečių arba turkų kariški laivai.

NUMIRĖLĘ PRIKĖLĖ.

Nesenai mieste Los Angeles Cal., pasitaikė atsitikimas, kuį galima pavadinti medicinos stebuklu. Apie šį atsitikimą liudija trįs daktarai iš to paties miesto.

Atsitikimas turėjo vietą Gero Samaritano ligonbutyj, kur trįs chirurgai—Dr. C. S. Hutchison, Dr. P. M. Williams ir Dr. W. S. Holman darė sunkią operaciją Mrs. Akers. Laike operacijos moteris buvo užmigdyta. Po tulo laiko Dr. Holman atkreipė savo draugų atydą, kad moteris neišlaikė: širdis nustojo plakus, kvėpavimas visai pasiliovė—ant stalo gulėjo negyva moteris. Jos vyras laukė kitam kambaryj. Kuomet jį pašaukta, jis tuojaus suprato, kad jau "po viskam."

Daktarai vienok pradėjo dirbti. Pradėta moteriškei pompuoti oxygeną. Dr. Williams pradėjo energiškai bandyti, ar nepasiseks atnaujinti kvėpavimo.—Ne! Visi jo mėginimai nuėjo per niek—prieš juos gulėjo jau tikras lavonas.

Tuomet Dr. Huthison įkišo ranką į vidurius per skylę, padarytą laike operacijos. Pamažu ir atsargiai jis pradėjo siekti viršun, kol nepasiekė diafragmos. Dviemi pirštais jis apčiaupė širdies galą ir pradėjo ją išlengvo spaudyti taip, kaip kad pati širdis, plakdama, susispaudžia ir atsileidžia. Po tulo laiko įjudinta širdis vėl pradėjo plakti ir moteris pradėjo kvėpuoti. Daktarai sako, kad moteris buvo negyva per 10 minučių. Moteris gerai atsigavo ir reikėjo ją vėl migdyti, kad užbaigus pradėtąją operaciją. Operacija išviso tęsėsi per 2 valandi, ir moteris dabar, sakoma, yra pusėtinai geram padėjime. Daktarai tikisi, kad ji pagis.

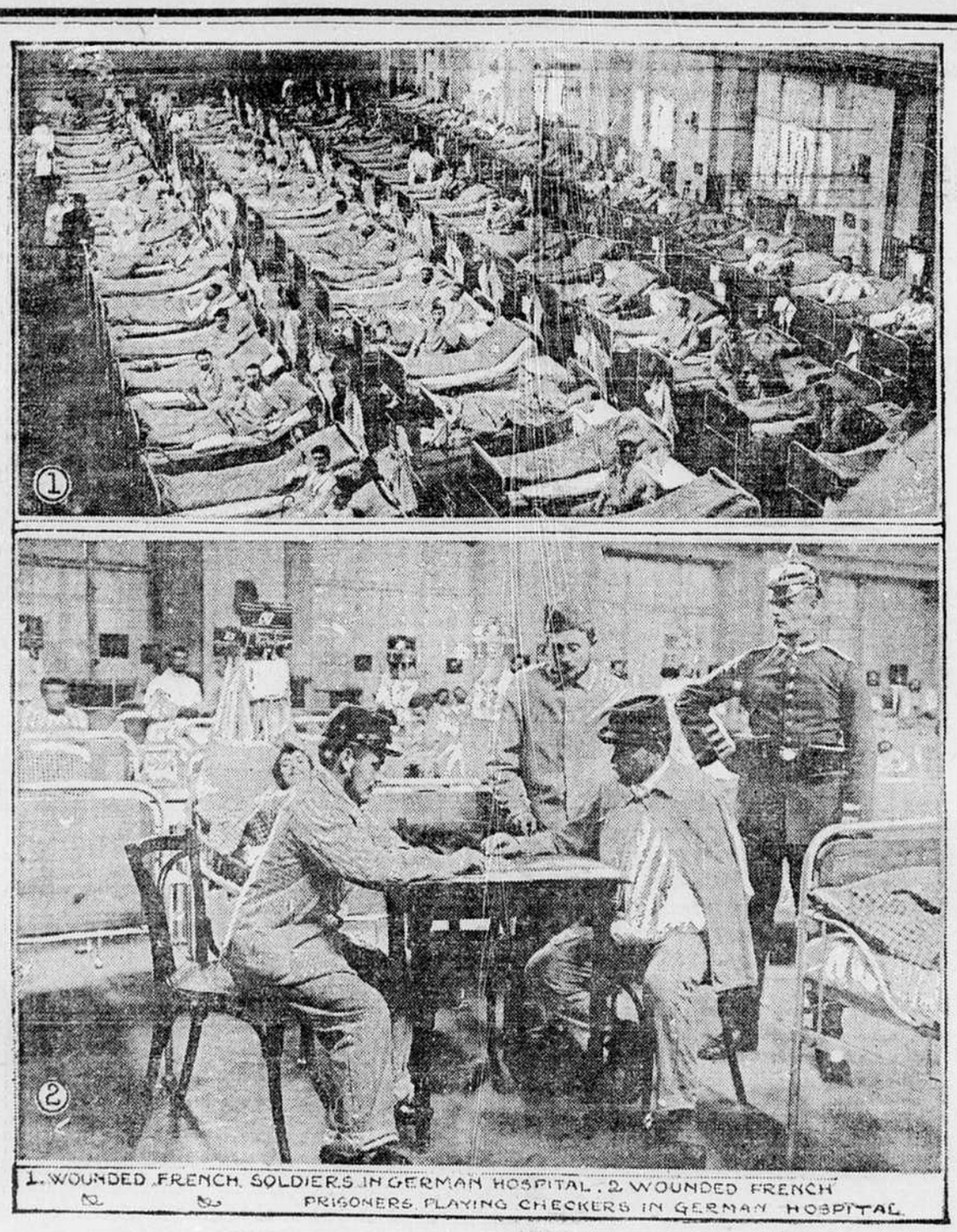

KARĖS AUKŲ VIEŠPATIJOJE.

Viršuj: Sužeisti francuzų kareiviai vokiškame ligonbutyj.
Apačioj: Sužeisti belaisviai francuzai vokiečių ligonbutyje lošia "šaškomis."

NUO REDAKCIJOS

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasileka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autorui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, palikant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Žingsniai blaivybėn. Praeitos savaitės "Draugo" numeryje Sus. Liet. Rymo-Kat. Pil. Blaiv. Centro Valdyba tam tikru atsišaukimu kreipiasi į lietuviškųjų parapijų klebonus, kad visoki parapijiniai pasilinksminimai, paprastai pritraukianti dideles minias parapijonų, butu rengiami toliaus be svaiginančių gėrimų. Savo atsišaukime minėtoji valdyba pažymi, kad su svaiginančiais gėrimais rengiamieji parapijiniai pasilinksminimai netiktai suteikia progą seniems girtuokliams pagirtuokliauti, bet ir mažai geriančius paskatina prie didesnio gėrimo ir net "visai negeriantieji per tokius balius išmokstą girtuokliauti."

Šisai atsišaukimas, jeigu tie, į kuriuos kreipiamasi, jojo paklausytų, blaivybės judėjimą išsyk pastumėtų toli priekin. Šis Amerikos lietuvių katalikų blaivininkų žingsnis reikia skaityti vienu praktiškiausių įrankių kovoje su girtuoklybe, kuri Amerikos lietuviuose yra taip labai išsiplatinusi. Linkėtina pasisekimo atsišaukimui.

Antruoju žingsniu Amerikos lietuvių blaivinime yra draugijų išėmimas iš smuklių.

Dabar dauguma lietuviškųjų draugijų, neskiriant pakraipų, yra susitelkusios svetainėse prie smuklių. Smuklininkai noriai leidžia draugijoms laikyti susirinkimus tose svetainėse, jokio užmokesnio už naudojimąsi svetaine neimdami. Žinoma, svetainės randą draugijos nariai apmoka su puikiausiomis palukanomis pačioje smuklėje. Susirinkimo svetainė ir "baras" taip gražiai pasidalina tarp savęs draugijos narius, kad ištikrųjų dažnai sunku įspėti, kur yra tikrasai draugijos susirinkimas: svetainėje, ar prie baro? Svetainėje šaukiama koksai nors komitetas. Nėra. "Eikit, atveskite! Jisai prie baro." Tai yra paprastas apsireiškimas musų draugijose. Naujo nario priėmimas, kokio nors svarbesnio reikalo atlikimas daugelyje draugijų retai apsieina be "aplaistymo."

Todėl, jei parapijiniai pasilinksminimai yra girtuoklybės platintojais, tai nemažiau kenkia blaivybei ir draugijų susirinkimai prie smuklių. Ir čia taipogi prie girtuoklybės pratinama mažai, arba ir visai negeriantieji.

Bet kaip rasti išėjimą iš to? Daugumoje vietų svetainės prie smuklių yra vienintėlė vieta draugijoms susirinkti. Daugelis draugijų yra tokiame pinigiškame stovyje, kad samdytis tam tyčia svetainę jos neįstengia.

Vienu išėjimų iš šio padėjimo matosi draugijų susijungimas kruvon ir svetainės parupinimas bendromis jiegomis. Tokioje bendrai užlaikomoje svetainėje butų laikomi dr-jų susirinkimai ir atliekami kitoki vieši vietos lietuvių reikalai. Tokioje vietoje nesunku butų turėti ir viešas knygynas bei skaitykla. Čia kalbama apie liaudies namus, kurie pas mus paprastai vadinasi "tautiškais namais" ir kurių kai-kur tarp Amerikos lietuvių jau yra.

Taipogi, didesniuose miestuose vietomis yra viešų parkučių, square'ų, kuriais draugijos paprastai gali veltui naudotis (pvzd. Chicagoje). Lietuvių drjos galėtų tokių parkučių svetainėmis naudotis.

Mažose kolonijose, kur dažnai randasi vos po vieną-dvi neskaitlingas draugijas, galima butų taip privatiškuose namuose susirinkti. Visuomet gali atsirasti kolonijoje tokis lietuvis, kurisai karts nuo karto pašvęstų kambarį tam tikslui.

Draugijų ištraukimas iš smuklių yra viena tikrai reikalingų ir svarbių užduočių Amerikos lietuvių visuomenėje. Pasidarbavimas tam tikslui yra pasidarbavimas tikrai pažangai, tikram lietuvių kulturinimui.

Lietuvos Gelbėjimo Fondas. Apie šį Fondą, turintį du tikslu: Lietuvos karės kankinių šelpimą ir Lietuvos autonomijos rėmimą, "Vien. Liet." rašo:

"Pirmiausiai visas komitetas (to Fondo. *"Liet."*) yra iš visuomenės žinomų Amerikos lietuvių veikėjų. Toliaus, iždininkas, p. Tamas Paukštis, (13 Mill st., Pittston, Pa.), yra vienas iš seniausiai žinomų lietuvių veikėjų organizacijose ir pasiturintis žmogus turtu, kokių mažai Amerikoje randasi. Jo pirmiaus buvo padėta $5.000 kaucijos prie Lietuvos Autonomijos Fondo; potam padėjo $10.000 kaucijos prie suvienyto Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondo. Ant galo jis senai stovi po didele kaucija prie SLA., kurios didžiausios organizacijos yra iždininku. Taip, kad Tamas Paukštis yra po keliomis didelėmis kaucijomis. Ant galo visa Centralinio Iždo priežiura tampa pavesta dviems didžiosioms musų organizacijoms: Susivienijimui Lietuvių Amerikoje ir Tėvynės Mylėtojų Draugijai.

"Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondo Komitetas turės atlikti istoriška darbą. Jisai netiktai karščiausiai rupinsis gelbėjimu Lietuvoje nukentėjusių nuo karės baisenybių, bet sykiu rupinsis ir apie Lietuvos ateitį. Po šitos baisiosios karės reikės mums, lietuviams amerikiečiams, o ne kam kitam, pasirupinti apie atbudavojimą musų Tėvynės politiškai, kad Lietuva įgytų sau liuosesnes ir lengvesnes gyvenimo sąlygas ir kad tokiose sąlygose musų broliai lietuviai greičiau atsigautų nuo nežmoniškų karės išpustijimų. Kad lengviau šitas galima butų atsiekti, reikia idant Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondo Komitetui karščiausiai padėtų veikti pati musų visuomenė. Reikia kiekviename mieste sutverti vietiniai komitetai, kaip kai-kuriuose miestuose tą jau padarė. Šitie komitetai rinks aukas ant vietos, rengs prakalbas, aiškįs musų vientaučiams musų brolių Lietuvoje kentėjimus ir reikalingumą jiems įgyti laisvę.

"Todėl, broliai ir vientaučiai,—sustokime visi petys į petį prie didelio ir prakilnaus Tėvynės darbo! Nusluostykime ašaras musų kenčiantiems broliams ir sesutėms. Užžiebkime liepsnelę kovos už musų brangios šalelės ateitį! Tegul ant kiekvieno lupų bus pirmutinis ir paskutinis žodis: *"Lai bus laisva Lietuva!"*

Dar apie Tautos Tarybą. Musų paduotąjį sumanymą apie Tautos Tarybą "Draugas" skaito vėlybu ir nevykusiu. "Draugas" sako, kad Tautos Tarybą nutarė ir nustatė Chicagos politiškas seimas. "Jojo nutarimų negali nei panaikinti, nei pakeisti—nei musų organizacijos, nei spauda." Jeigu taip, tai kritika, kad ji butų pasirodžiusi ir tuojaus po seimui, vistiek butų "vėlyba."

Iki Chicagos seimui tasai sumanymas, kiek atsimename, viešai nepasirodė (bent mes jo nepastebėjome). Tat nematyto ir nežinomo sumanymo negalima buvo kritikuoti. Po tam seimui, irgi negalima kritikuoti, nes jau "nutarta ir nustatyta." Žinoma, prie tokių aplinkybių sunku kas nors padaryti.

Tačiaus turime pastebėti šį-tą. Į Chicagos seimą tautininkai ir socialistai žiuri kaipo į išimtinai tam tikros vienos srovės seimą. Tat, to seimo nutarimai yra privalus tiktai žmonėms tos srovės, kuri laikė seimą. Kitų srovių gi žmonėms tasai seimas neuždeda absoliutiškai jokių privalumų, ar priedermių. Todėl, jei Chicagos seimas, nepasiteiravęs su kitomis srovėmis, jau taip dručiai "nutarė ir nustatė" Tautos Tarybos klausimą, kad jojo negalima "nei panaikinti, nei pakeisti," tai naujasai kunas ištikrųjų nebus jokia Tautos Taryba. Nei tautininkai, ir kiek galima manyti, nei socialistai nepripažįsta tokios Tautos Tarybos, kaip dabartinėji. Todėl tariamoji "Taryba" atstovaus tiktai dešinįjį sparną (klerikalus), ir tatai jai priklauso ne Tautos Tarybos, bet Klerikalų Tarybos vardas.

* *

Nors "Draugas ir sako, kad esą "vėlyba" kritikuoti Tautos Tarybos sumanymą, tačiaus musų paduotąjį sumanymą jisai kritikuoja. "Draugas" yra priešingas tam, kad Tautos Taryba atstovautų Amerikos lietuvius pagal srioves. Jisai pamatan deda "lietuvių didžiasias organizacijas." Girdi, "sriovė yra dalykas neapimamas, neapčiuopiamas, neapskaitliuojamas, labjau idėjinis. Organizacija gi tai matomoji, apčiuopiamoji sriovės forma..."

Savo sumanymo pamatan "Lietuva" kaip sykis padėjo tą protavimą. "Lietuva" konkretiškam dalyko įkunijimui parinko tris organizacijas, kurios, jos nuomone, yra typiškomis sriovių išreiškėjomis.

Pažiurėkime, prie ko veda rinkimas nuo visų "didžiųjų organizacijų." Prie tokių organizacijų reikalinga priskaityti visos lietuviškos parapijos. Toliaus ton pačion eilėn patenka SLR-KA., Blaivininkų Susivienijimas, "Vyčių" organizacija, L. R-K Federacija ir, rasi, dar kitos. Faktiškai tie patįs žmonės priklauso prie keleto šių draugijų. Todėl tie žmonės Tautos Taryboje bus atstovaujami po kelis kartus.

Toliaus, prie SLA. ir TMD. taipogi priklauso daug-maž tie patįs žmonės. Tat ir čia atstovaujama tie patįs žmonės po du kartu.

Socialistai yra susispietę prie savos sąjungos.

Toksai kai-kurių žmonių atstovavimą po vieną kartą, kitų po du kartu, trečių ir net po daugiau, vargu gali sutikti su teisingumo principu. Vesdami "Draugo" mintį iki pabaigai, galime turėti štai kokią situaciją. Viena Amerikos lietuvių dalis gali turėti įsisteigusi tiesiog begalę visokių "didžių organizacijų." Šioji dalis yra skaitlingai atstovaujama. Kita dalis gali susiburti apie vieną-dvi organizacijas. Šioji dalis, nors jinai butų nemažesnio skaitlingumo, turi teisę pasiųsti nuo savęs vos keletą atstovų. Kame yra teisingumas? Darydami šiuos išvadus, mes priimame omenin tai, kad Amerikos lietuvių statistikų neturime ir todėl apie proporcionalį stovavimas po vieną kartą, kitų po bos.

Tame tai yra dabartinio Tautos Tarybos sumanymo klaidingumas.

Į "Draugo" išvedžiojimus apie sriovių skaitlingumą pas mus ("šakininkų," anarchistų ir t.t.), galima pasakyti, kad vienos jųjų yra "Draugo" įsisvajojimas (kaip, pvzd., "šakininkai," kuriuos "Draugas" nuolat priekin kiša), o kitos yra šiądien taip neskaitlingos, kad praktiškos reikšmės jos neturi, bent kol-kas. Amerikos lietuviai iki šiolei žinojo ir žino tris srioves, lošiančias svarbesnę rolę viešame gyvenime. Žino, regis, apie tai ir "Draugas." Nepriderėtų tat lošti tokių komedijų su sriovėmis, kaip kad dabar "Draugas" daro.

"Mes turime tiktai remti Lietuvą." Kuomet, prasidėjus karei ir pakilus tarp Amerikos lietuvių raginimui griebtis už rinkimo aukų nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje, amerikiečiai lietuviai paklabino klausimą, kad reikėtų pagalvoti ir apie politišką Lietuvos likimą, ar pradėti juom rupintis (arba bent pasistengti tam dalykui lėšų surinkti), tai lietuviai socialistai, su "Naujienomis" ir p. Grigaičiu priešakyje, stojo prieš politiško klausimo kėlimą. Girdi, "mes turime tiktai remti Lietuvą." Mes žinome tiktai, kad reikalinga pašelpos nukentėjusiems nuo karės. Lietuvos reikalų amerikiečiai negali spręsti. Visas amerikiečių veikimas gali buti nukreiptas tiktai prie rėmimo to, kas Lietuvoje bus nutarta. Viešose prakalbose ir spaudoje buvo varoma agitacija prieš rinkimą aukų Lietuvos politiškiems reikalams.

Rods, kiekvienas sveikai manąs lietuvis galėjo iš pačių pradžių permatyti, kad tokioje svarbioje valandoje, kaip dabartinėji, Lietuvoje butinai iškils klausimas apie pasirupinimą politiškuoju savo šalies likimu. Antra, amerikiečiai, pakeldami balsą apie aukų rinkimą Lietuvos autonomijos (o, rasi, ir pilnos neprigulmybės) reikalams, jokiu budu nesprendė savo tėvynės likimo. Rinkimas aukų Lietuvos politiškiems reikalams iš pačių pradžių reikalinga buvo suprasti kaipo pagaminimas lėšų parėmimui to, kas Lietuvoje bus nuspręsta.

Nežiurint to, "Naujienos" ir prie jųjų prisiglaudę žmonės varė iki šiolei savo kompaniją prieš rinkimą aukų ne grynai šelpimo tikslams.

Pradėjus laikraščiams iš Lietuvos ateidinėti, iš pačių pradžių atspindėjo tiktai pilna suirutė, kurią atgabeno karė. Bet praėjus pirmai panikai, tai vienur, tai kitur Lietuvos laikraščiuose, nežiurint aštrios karės cenzuros, pasirodė straipsnių apie pasirupinimą Lietuvos politiškuoju likimu. Tarp kit-ko, pora tokių traipsnių "Lietuvos Žiniose." St. Šilingas viename tų straipsnių ragina **veikti kuogreičiausiai.**

Sąryšyje su tuom, "Tėvynės" 50-tame numeryje straipsnyje "Ką tai reiškia" pasirašęs "X" sako:

"Ką dabar pasakys "Naujienos" ir jų pašėčėjai? Juk štas gyvas iš Lietuvos atėjęs žodis vienu smūgiu nukerta visus "Naujienų" argumentus ir parodo, kad "nesubrendėjęi politikai" yra ne tautininkai, įsteigusie Autonomijos Fondą, bet "Naujienų" vadovai, kurie stengiasi iš balto juodą padaryti ir žmonems įkalbėti, buk Lietuvoje niekas apie autonomiją nesvajoja, kurie siulo "vien mielaširdingumo darbais tenkinties," kurie sako, buk "dar situacija nepaaiškėjusi." "Lietuvos Žinių" mineti straipsniai yra jiems geriausiu atsakymu.

"Bet čia nenoroms kįla dar keletas klausimų. Nes mes žinome, kad socialistai daugiau negu kiti priklauso prie tų žmonių, kurie daugiau gyvena ateitimi, kurie mažiausia atstoja nuo pamatinių ir principinių reikalavimų nežiurint jokių aplinkybių, kurie mažiausia tiki į umas visuomenės nuomonės perversmes. Taipgi žinome, kad atskirų kraštų savivaldybė arba autonomija—kiekvienos tautos teisė apie savo reikalus spręsti—yra vienas vyriausiųjų socialistų programos punktų. Ir-gi žinome, kad socialistai yra vieni iš tų žmonių, kurie, remdami kokį-nors darbą, kuoaštriausiai stato savo sąlygas ir reikalavimus. Ir dabar ant syk pasirodo visai kas kita! Apie ateitį esą nereikia "svajoti," autonomija nesą butinas reikalas, esą nežinia, ko Lietuva norės, o musų pareiga esanti tik viena—remti visa, ko jie ten panorės!

"Kaip sau norit, bet čia turi buti kas-nors negera. Tokie pasielgimai išaiškinti galima trejopai: 1)—arba musų socialistai nepažįsta socializmo ir viso pasaulio socialistų teorijos nei praktikos; 2)—arba, jeigu pažįsta, atsisakė nuo svarbiausiųjų savo programos ir taktikos principų; 3)—arba kokių tai, tuotarpu nežinomų jiegų stumiami, dabartiniu momentu tyčia ir sąmoningai varo dezorganizacijos darbą ir trukdo praktikos veikimą su tikslu—lietuvių reikalavimus apsilpninti bei tautiškai-politiškus idealus žmonių ir kitų tautų akyse sukompromituoti.

"Ką tai reiškia—spręsti neapsimame. Bet socialistai, kuriems yra brangus jų pačių idealai ir principai, turėtų kuogreičiau savo tarpe "reviziją" padaryti"...

Apie vieną įsikarščiavusį "tautininką." Pastaruoju laiku, pradedant tautininkams išsiskirti į vis aiškesnį, nuo visų kitų skirtingą kuną, tasai išsiskyrimo procesas, tarp kitų vietų, užgriebė ir didžiausią Amerikos lietuvių kolioniją—Chicago. Čia jisai, rasi, yra intensyviškesnis negu by kur kitur. Aiškiausiai, kol-kas, tasai procesas apsireiškė apie Chicagos Liet. Dr-jų Sąjungą, organizaciją, kuri, nors turėdama labai gražius tikslus, pastaruoju laiku buvo privaryta iki mirties slenksčio. Draugija paskutiniu metu, socialistams viešpataujant joje, buvo įvaryta kuoblogiausin stovin: užbaigė metus skoloje, neteko narių ir savo veiklumu stovėjo prie zero. Tautininkai paliko taip nušeimyninkautą sąjungą tiems, kurie ją taip nušeimyninkavo, ir sumanė tverti išimtinai savų draugijų susivienijimą. Beje, visiška betvarkė sąjungoje buvo tautininkų kiek pašiepta.

Iš šio, rods, grynai vietinio dalyko, anot pasakos, ir užsidegė visa bala. Praeitos ir šios savaitės "Naujienų" numeriuose p. Pr. Butkus rašo kuone ištisus puslapius apie "Lietuviškuosius Smalavirius," kuom jisai vadina, kaip galima suprasti iš jo rašinių, visą veikiančiąją tautininkų sriovės dalį. Ne tame svarba, kad buvęs TMD. prezidentas pradėjo pravardžiuotis, tartum užpykęs mažas vaikas. Svarba yra toje interpretacijoje (aiškinime), kurią p. Butkus suteikia tam žodžiui. Tuom vardu esą vadinasi Rusijos valdžios šnipai ir sėbrai. Kitais žodžiais tariant, tautininkai, arba bent jųjų tulas skaitlius, yra Rusijos valdžios šnipais. Tie "smalaviriai" —alias Rusijos šnipai— veikią ir Susivienijime Liet. Am.

Tai yra sunkus apkaltinimas, kurį p. Butkus privalėtų prirodyti. SLA. pats mokės apsiginti nuo tokių baisių įtarimų. Kasiink abelnai tautininkų, tai p. Butkus turėtų prirodyti, kur ir kas yra tie šnipai. Tegul jisai parodo, išvardina pavardėmis ir gyvenimo vietomis tuos Amerikos lietuvių tautininkus, kurie užsiima šnipinėjimu Rusijos valdžiai. **Jeigu tai nebus padaryta,** p-ną Pr. Butkų, dar nesenai musų gerbtą asmenį, skaitysime žmogum, neteisingai metančiu bjaurų juodą šešėlį ant didelio **savo santautiečių skaitliaus.**

Įsikarščiavęs, p. Butkus "meta pirštinę," ima "kardą" ir žada iškapoti tuos visus "smalavirius"-šnipus, kad jųjų nei padermės neliktų. Puikus pasiryžimas. Pilnai jam pritariame. Bet viską galima butų atlikti be vidur-amžinio ricieriško pirštinės mėtimo ir kardo ėmimo į ranką. Tas yra jau perdaug pasenusiu papročiu. Pamikite, gerbiamasai, paišelį (plunskna dar geriau), popieros lakštelį ir surašykite tuos nelabus tautininkus-šnipus ir prisiųskite "Lietuvai." "Lietuva" mieliausiu noru parodys visuomenei tuos Judošius ir prikals juos prie amžinos paniekos stulpo. Lietuvių visuomenė per amžių amžius bus p. Pranui Butkui dėkinga už jos paliuosavimą nuo tų niekadėjų. Kitaip, pats ponas Butkus atsidurs prie melagingų kaltintojų stulpo.

Naujasai Burcevas (žinomas rusas šnipų sujieškotojas ir pagarsintojas), p. Butkus, sakosi esąs teisingu, doru tautininku, patriotu. Teisingumo ir doros klausimas išsiaiškins, kuomet bus prirodyti dabartiniai sunkieji apkaltinimai. Jeigu, gerbiamasai, buvote ir esate tautininku, tai reikėjo tautininkų sriovę apvalyti nuo to blogo, kurį matėte joje. Dabartinis Jusų pasielgimas yra tik juodinimas tos sriovės, bet jokiu budu ne jos valymas. Prie progos, reikėtų pasakyti Jums, kad tas vežimas, į kurį įsisėdote, jeigu Jųs tikrai esate ir busite tautininku, nėra Jums pakeliu. Jisai išmes Jus, kaip tiktai išnaudos savo siundymams ant tautininkų.

Tautininkų sriovėj yra užtektinai dorų ir jaunų vyrų. Su jųjų pagelba prašalindamas matomasias klaidas, butum Tamista nuveikęs daug naudingesnį darbą, negu pradėjęs dabartinį juodinimą.

"Vairas" vėl einąs. Iš "Liet. Žinių" tenka sužinoti, kad "Vairas," kurisai buvo karės pradžioje paliovęs eiti, dabar vėl pasirodęs, bet be brangesnių ilustracijų. Išnaujo pasirodžiusiame laikraštyje esą skiriama daugiau vietos politikos ir visuomenės klausimams negu kad pirmiau.

Neleidžia garsinti sužeistų, užmuštų ir pražuvusių kareivių surašą. Kaip matyt iš "Liet. Žinių" pranešimo, rusų vyriausybė neleidžia garsinti savų sužeistų, užmuštų ir pražuvusių kareivių surašą. Pastebėtina, kad Vokietijoje toki surašai yra reguliariai išleidžiami.

Tautos vieta žmonijoje.

Permetus istorijos puslapius, matosi, kokia milžiniška kraujo banga liejosi nuolatinėse karėse įvairių tautų tarp savęs. Sunku rasti istorijoje toksai puslapis, kurisai nebutų suteptas krauju, pagieža ir neapykanta.

Pasižvelgus į dabartinį gyvenimą, taipogi matyt tasai pats. Šioji gentkartė yra jau mačiusi visą eilę kruvinų karių. Paskutiniuose keliuose mėnesiuose mes esame liudininkais tokios baisios skerdynės, kokios žmonijos istorija nėra mačiusi. Tautinė neapykanta pasiekė laipsnio, kuriame sveiko proto balsas visai užmiršta. Neapykantos banga yra taip didelė, kad joje paskendo beveik visi iki paskutiniam Europos minties žiedai. Ilga eilė visapasaulinės garbės mokslininkų, dar vakar bendrai dirbusių petyn petin vienam ir tam pačiam žmonijos kėlimo tikslui, šiądien žiuri į kits kitą kaipo didžiausi priešai. Vakar vienas kitam meiliai tarė pagarbos žodį ir kėlė į savo prakilniausių draugijų garbės narius. Šiądien gi su neapykanta atima vakar suteiktąją garbę, meta iš suteiktų garbės vietų. Ilgais metais įgytas nuopelnų vainikas yra draskomas nuo tos galvos, prieš kurią dar vakar su broliška pagarba tenktasi.

Ir tai dėlei tos vienintėlės priežasties, kad vienas vakarykščių brolių yra vokietis, kitas gi—anglas. Karė pakėlė tautinį skirtumą ir drauge pagimdė tą baisią neapykantą.

Apie platesnes minias nėra ko nei kalbėti. Skirtumas, visuomet jautęsis tarp atskirų tautų, tarp kariaujančių priešų išaugo į didžiausią neapykantą.

Europa, amžiais buvusi kulturos ir civilizacijos gabija, pavirto į pagiežos ir kraujo aukurą, kurisai savo šmėklinga uždanga užmetė baisenybės šešėlį ant viso pasaulio.

Ieškodamas priežasčių tai begalinei kraujo ir pagiežos sriovei praeityje ir dabar, nevienas jas randa tautybėje. "Jeigu nebutų tautų, nebutų buvę istorijos lapai taip aptaškyti krauju, ir nebutų to baisaus reginio, kurio liudininkais mes dabar esame,"—protauja tautybės priešai.

Ar taip yra? Ar, nesant tautybei, ištikrųjų nebutų buvę ir tų kruvinų dramų?

Sunku duoti trumpas ir griežtas atsakymas. Kuomet aš žiurau į kares ir jų priežastis, man rodosi, kad tautybė visuomet, arba bent daugumoje atsitikimų, buvo pavartojama kaipo įrankis vienokiems, arba kitokiems tikslams. Tokiais tikslais galėjo buti vienos ypatos, arba didesnio skaitliaus žmonių reikalų apginimas, išplėtojimas arba panašiai.

Į nieką žmogus taip greitai neatsiliepia, kaip į palietimą to, kas žmogui brangiausia. Tokiomis žmogaus brangenybėmis yra tautybė ir tikėjimas. Žmogus greičiaus sutiks netekti visų savo turtų ir net pačios gyvybės negu leisti kitam paminti į purvą jojo tautybę arba tikėjimą.

Reikalinga įtikinti žmogų, kad jojo tautybė ar tikėjimas yra pavojuje, kad pavojus gręsia iš to tai šaltinio, ir tokiame žmoguje rasi pasiryžėlį kovoti iki paskutinios prieš įtariamąjį pavojų. Nekartą tautybė yra nedorai panaudojama kaipo įrankis, ir dažnai žemiems tikslams. Tautybė savo pamatu guli prisirišime prie to visko, kame žmogus yra išaugęs. Sava kalba, savi papročiai, sava dvasia, istorija, literatura ir t.t. gimdo žmoguje prisirišimą prie jų. Iš to visko susidaro žmogaus siela. Atimk tai, persodink pilnai suaugusį žmogų į visai kitoniškas sąlygas ir tuom tartum išrausi žmogui sielą. Kad ir pripras jisai prie naujų sąlygų, tačiaus visuomet jausis, kad jisai yra svetimoje vietoje. Gimtinė amžinai grauš jį atminimais. Žaizda, padaryta sieloje persodinimu į kitokias aplinkybes, ilgainiu sumažėja, bet niekuomet neužgija jinai visai.

Prisirišimas yra meilė prie to, kas sava. Bet giliai ir teisingai suprasta meilė gali pagimdyti tiktai pagarbą prie to, ką kitas myli, nes iš ano reikalaujama, kad šisai gerbtų tai, ką tu pats myli.

Žmonijos gerovė reikalauja, kad meilė prie to, kas sava, butų sunaudota kėlimui gerovės tarp savo žmonių, neužkertant kelio kitiems. Tame yra didžioji ir kulturinga tautybės misija. "Sunaudok geram tikslui tai, ka turi"—toksai yra pažangos reikalavimas.

Prie žmonių atskirų grupių neprieisi, jei nežinosi jųjų kalbos, jei nepažinsi jųjų papročių, dvasios ir nemokėsi prie jų prisitaikinti.

Kiekviena tauta dirba sau, bet, galutinai suvedus, visos tautos dirba vienam ir tam pačiam tikslui, kurisai yra žmonijos gerinime, tobulinime. Todėl, jei viena tauta nori sulaikyti tai, ką kita tauta tveria, tai tuom pačiu jinai prasižengia prieš tą tikslą, kuriam jinai pati tarnauja.

Tai galima butų paaiškinti pavyzdžiui. Sakysime, jei keli žmonės dirba vienam ir tam pačiam tikslui ir jeigu staiga vienas iš jųjų pradėtų ardyti kito darbą, tai tuom pačiu jisai ardytų ir savo darbą. Apie tokį ardytoją mes pasakytume, kad jisai yra nenuoseklus.

Tas pats yra ir su tautybe. Visos tautos bendrai stumia žmoniją (pačios save) augštyn, ir todėl nuoseklumas reikalauja, kad kiekviena tauta nekištų kitai koją, bet, atpenč, padėtų jai kopti prie tobulesnių aplinkybių.

Karė visuomet yra naikinimas, pažangos sulaikymas, ir todėl tikra tautybė yra karei priešinga.

Tautos vieta žmonijoje—tai vieta darbininko eilėje kitų darbininkų. Kiekvienas dirba savo dalį, bet galutiname suvedime gaunasi sutartinis darbas. Atskiras žmogus yra pasistatęs tikslu dirbti tiktai savo tautai. Jisai eina prie savo žmonių ir padeda juos kopti augštyn. Gal nei nemanydamas apie tai, jisai drauge su tuom dirba ir visai žmonijai.

Tame yra tautiškojo darbo svarba ir reikšmė. Tautiškasai darbas ištikrųjų savo galutinu tikslu guli ne siauroje tautos vienutėje, bet visoje žmonijoje.

Taip žiurint į tautybės reikšmę, visi šovinizmo, kitų tautų neapykantos, apsireiškimai reikalinga pripažinti liguistais ir nesutinkančiais su tyros tautybės idėja. Tie, kurie vartoja tautybę kaipo įrankį neapykantai ir pagiežai sėti, turi buti pripažinti didžiausiais ne tiktai visos žmonijos, bet ir savo tautos priešais. Šovinizmas yra apsireiškimas, priešingas tikrai tautybei.

Todėl ir karė negali buti pagimdyta tautybės, kaipo tokios. Tautybė yra panaudojama tiktai kaipo skraistė.

Tautietis.

KAS TAI YRA TAUTA?

Tauta—tai labai neaiškiai suprantama sąvoka. Kartais viešpatystė yra vadinama tauta; kartais etniškoji dalelė žmonijos gauna tą patį pavadinimą; atsitinka net, kad žmonės vieno tikėjimo laikomi yra per tautą. Taigi pats svyravimas apribojime tautos supratimo rodo, koks painus dalykas jinai yra. Ir ištikrųjų, tauta turi savyje žymes ir viešpatystės, ir rasės, ir tikėjimiškos grupės; todėl lengva suprasti, kuomet bekritiškoji sąmonė apribuojančioje žymėje mato visą dalyką.

Kas tai yra tauta? Tauta—tai grupė žmonių, kurie vartoja vieną kalbą, turi vienus tikslus, aukėja vienus idealus. Čionai ir prasideda painumas. Juk kiekvienoj viešpatystėj yra vartojama tam tikra kalba: Rusijoj—rusiška, Vokietijoj—vokiška, Francuzijoj— francuziska ir t.t. Tai kodėl ne pavadinti viešpatystes—tauta?

Dalykas tame. Kiekvienoj viešpatystėj, su mažais išskirimais, atsiranda kuopų, kurios vartoja įvairias kalbas, nors viena kuri kalba ir yra pripažinta viešpataujančia. Pavyzdin, tokia Vokietija. Vokiečių viešpatystėje gyvena francuzai, danai, lenkai, lietuviai. Kiekviena tųjų grupų vartoja atskirą kalbą ir jų tautiškoji sąmonė rišasi su tautiškuoju gaivalu, išskaidytu po kitas viešpatystes. Jau tas vienas dalykas neleidžia vadinti vokiečių viešpatystės—vokiškaja tauta. Prie to reikia pridurti, kad patįs vokiečiai gyvena ir už Vokietijos rybų (Austrijoj, Rusijoj, Suv. Valstijose Am.) ir visur užlaiko savo kalbą, savo tautiškąją sąmonę. Ar ne aišku, kad viešpatystė tautos neapribuoja? Viešpatystė—tai dirbtina organizacija, kuri saviems tikslams panaudoja tautiškus idealus; tauta-gi—tai naturalis organizmas, kuris viešpatystės rybų nepripažįsta.

Su rasės supratimu rišant tautos sąvoka irgi yra kėblumai. Gyvenanti valdiškose rezervacijose Amerikos indijonai yra pilnai grynos rasės. Tasai pats yra pas daugelį šeimynų Afrikos nigerių. Atskiros grupės kaip vienų, taip kitų vartoja savo individuales kalbas. Tačiau-gi jie nesudaro tautos: truksta jiems tos individualės sąmonės, kuri tautai butinai reikalinga.

Apie tikėjimiškas grupes tautos supratimui nėra daug ko kalbėti. Tikėjimai yra tarptautiški, ir nors, išdalies, jie ir prisideda prie išsidirbimo tautiškosios sąmonės, tačiau sprendžiamos įtekmės jame neturi. Bene vienintėliu išskyrimu ar nebus žydai, kur tikėjimas atstovauja ir stoką vienos kalbos ir bendrų idealų. Tačiau reikia atminti, kad tai tik išėminas; pagaliaus-gi iš daugelio atžvilgių sunku žydus skaityt normale tauta: jie —vienintelis savo rųšies typas.

Iš to, kas buvo pasakyta, galime nuspręsti, kas tai yra normalė tauta. Yra tai toks susijungimas etniškai-kalbiškos dalies žmonijos, kur individualis asmuo randa sau reikšmę ir tikslingumą; kur bendrasis idealas turi galę įkvėpti užsidegimą prie veikimo tautos labui; kur gyvenimo veiksniai (funkcijos) taip yra padalinta, kad kiekvienas asmuo randa sau tam tikrą individualę darbo srytį (sferą). Žodžiu, normalė tauta tai organizmas, turintis savo sąmonę, sielą—pavidale idealų; savo kuną, savo organus—pavidale kalbos ir įstaigų. Gyvumas, stiprumas tautiškojo organizmo pilnai priklauso minioje tautiškosios sąmonės, nuo laipsnio išstobulinimo tautiškųjų gyvenimo formų. Kur tos visos sąlygos pasiekia augšto laipsnio,—ten tautos

gyvumas yra silpnutis, nežymus.

Bet grįžkime prie pamatinių dalykų. Taigi, kalba ir tam tikros rųšįs psycholiogijos yra du elementu, kurie sujungia dalį žmonijos į vieną tautą. Rodytųsi, kad vienos kalbos užtektų sudaryti tautystei Juk kur žmogus gali susikalbėti su savo kaimynu, ten jisai jaučiasi neprigulmingu, ten jojo siela kaimynė jaučia draugą, apystovose—savotiškųją elementą. Kalba, tačiau, atlieka tiktai dalį uždavinio. Jinai vien tik suteikia medžiagą, dirvą, kurioje gali užginti ir pradėti tobulintis tam tikros rųšįs dvasiškųjų veiksnių. Tikruoju-gi tautystės veikėju yra tautiškoji sąmonė, kuri savyje koncentruoja visus tautos tikslus, troškimus, idealus.

Tautiškoji sąmonė—tai tasai susipratimas etniškai-kalbiškoje grupėje, kursai perkeičia paslėptas minioje pasyviškas galybes į aktyviškasias. Minia, kurstoma tautiškosios sąmonės, atidengia savo sielą atranda tikslus savo gyvenimui, pradeda vykinti juosius,—tampa tauta. Kaip ir kiekvienas idejinis elementas, tautiškoji sąmonė tobulinasi palengva. Jinai neateina iš šalies, neapima minutė,—kaip mažas kudikėlis, laukdamas pažadinimo, kad galėtų pradėti augti ir veikti. Atsitinka, kad minioje atsiranda galiunas, kursai, užmatęs apleistą kudikį—sąmonę, pradeda jį auklėti. Kudikis galiuno įtekmėje auga, stiprėja; jo reikalavimai didinasi ir juos aprupinti reikalinga daug tarnų. Drauge su kudikiu auga ir dalis tarnų—taip, kad pagaliaus visa minia tarnauja tautiškajai sąmonei.

Tarnauti tautiškajai sąmonei nereiškia buti vergu. Tautiškoji sąmonė—tai dalis musų pačių, musų sielos. Męs žinome, kad auklėdami tautiškuosius idealus męs atliekam mums patiems naudingą priedermę. Kovoje už buvį (medžiagišką ir dvasišką) męs tampame tuo stipresniais, kuomet jaučiame, kad kritiškume momente galėsime atsiremti ant tautiškosios sąmonės. Žmogus stiprėja jausdamasis, kad kiti aplink jį turi panašius idealus; jisai turi draugus. Taigi matome, kad praktikos reikalavimai verčia prie tobulinimo savyje tautiškosios sąmonės.

Tautiškojo gyvenimo sąlyga—tai ne tauta, tai vien tik žalioji medžiaga tautai. Tauta, tai ta dalis minios, kuri turi tautiškąją sąmonę, kuri supranta save, kaipo individualę esybę tarpe visos žmonijos; kuri turi tam tikrus (specialius) troškimus, palinkimus, idealus. Tuo budu skaitlingumas minios dar nepriduoda tautai stiprybės, vientik duoda jai progą ateityje pastot stipresne, kuomet žalioji medega—minia—bus apversta tautiškojo gyvenimo naudai. Ir taip, pavyzdin, imkim tris tautas: rusus, chiniečius ir vokiečius. Kas pas rusus turi tautiškąją sąmonę? Nariai biurokratijos, taip vadinamasis inteligentijos luomas (profesionalai), bajorai, iš dalies pramoninininkai ir labai mažytis skaitlius iš žemesniųjų luomų. Reiškia, kad tautiškasis susipratimas rusų tautoje guli sąmonėje kokiame 10 nuošimtyje visų pasyviškais, taigi—nėra tauta. Su chiniečiais yra dar blogiau. Jųjų tautiškoji sąmonė bene ar negulės susipratime labai neskaitlingoje biurokratijoje ir inteligentijoje. Užtai chiniečiai su jųjų 400,000,000—viena silpniausių tautų, nes, ištikrųjų, ką gali reikšti 50,000 ar 100,00 asmenų, ypač kuomet tautiškasis susipratimas jųjų yra aprubežiuotas troškimu materialės naudos? Visiškai kitoks dalykas su vokiečiais. Tenai tautiškasis idealas permirkino visus sluogsnius vokiečių minios, ir netik Vaterland'e, bet visur, kur tik vokiečių atsiranda. Dėlto iš vokiečių susidarė tauta tikroje to žodžio prasmėje, kuri šiądien išdrįso atsistot prieš visą pasaulį su įsikrimimu į savo pasaulinį pašaukimą.

Ką galima pasakyti apie lietuvių tautą? Kaip tauta—męs dar kudikiai. Giriamės savo skaitliumi, bet musų 3,000,000—tai dar tik minia. Musų keliolika, daugiausia vienas-antras šimtas tukstančių susipratusių tautiečių—yra auklėtojais musų tautiškos sąmonės,—o tai nedaug reiškia. Tačiau nenusiminkime. Atminkime, kad musų tautiškasis gyvenimas tik vakar prasidėjo.

Tristešimtis keli metai atgal musų tauta buvo asmenyse kelių tautinių ir pirmųjų musų veikėjų—Basanavičiaus, Šliupo, Kudirkos, Baranausko, Burbos.... Nuo tų žingsnį pirmyn. Todėl nerugokime. Tie iš musų, kurie esame dalimi musų tautos imkimės už darbo, paraginkime musų minią, kad prisidėtų prie tautos. O kuomet musų tauta pasieks 3,000,000 skaitliaus, užimsime ir męs priekramą mums vietą žmonijoje.

(Iš "Jaunosios Lietuvos").

VOKIEČIŲ TVERIAMA AUTONOMIŠKA LENKIJA.

Nors vokiečiai Prusuose labjausia persekiojo lenkus, bet kilus karei, kad persekiojamus savo pusėn patraukti, išleido atsišaukimą persiprašinėdami, kad lenkai buvo skriaudžiami ir žadėdami lenkams autonomiją, bet po Vokietijos globa.

Vokiečiai prisipažįsta, kad per 20 metų skriaudė lenkus, kad visi lenkų tiesų aprubežiavimai, jų naikinimai, nors tam nemažai pinigų išleista, neišdavė tokių vaisių, kokių vokiečiai tikėjo; nepasisekė Prusų lenkų apgyventas provincijas vokiškomis padaryti. Todėl dabar, pergalėję rusus, vokiečiai žada atlyginti lenkams už visas skriaudas per metų eiles vokiškos valdžios jiems padarytas. Vokiečiai žada iš atimtos nuo Rusijos Lenkijos ir Poznaniaus provincijos sutverti autonomišką Lenkiją, kuri vienok prigulėtų Vokietijai ant tokių išlygų, kaip Bavarija arba Badeno karalystės. Apie Austrijai prigulinčią lenkų apgyventą Galiciją nieko nekalba, matyt tą provincija ir vokiečiams karę laimėjus pasiliktų prie Austrijos. Tėje vokiečių sutvertoj Lenkijoj leista butų kalbėti lenkiškai, tik nežinia, kaip ilgai. Galėtų lenkai rengti lenkiškus universitetus ir kitokias lenkiškas mokyklas; turėtų net savo lenkiškąjį seimą tokį, kaip Galicijoj. Negalėtų ji vienok daryti sutarimų su kitais kraštais, be Vokietijos leidimo negalėtų su kaimynais vesti karių.

Ką Vokietija skirtų tos naujos Lenkijos valdonu, dar nežinia. Laikraščiai rašo, buk Vokietijos ciesorius tos Lenkijos karaliumi buvo paskyręs Saxų kunigaikštį ir jis butų Lenkijos karaliumi apšauktas Varšavoj, jeigu tą Lenkijos sostinę butų pasisekę paimti ir tasai kunigaikštis su savo svita keliavo Varšavon, bet visas plianas iširo, nes prie Varšavos vokiečiai rusų tapo sumušti, miestan ineiti negalėjo.

Tokią jau autonomiją su tiesa vartoti francuziską kalbą vokiečiai mano suteikti ir Belgijai, kurią taipgi nori sau pasilaikyti. Bet kad tos visos vokiečių svajonės išsipildyti galėtų, reikia pirma tuos kraštus apvaldyti, kuriuos norima vokiška autonomija apdovanoti. Laimė dar, kad Lietuvai Vokietija nežada savo vokiškų malonių. Teisybė, ir Rusija Lietuvai nieko nežada, nes Rusijos valdžios nuomone, Lietuva yra tai "nuo amžių stačiatikiškas ir rusiškas kraštas."

STAČIATIKYSTĖ GALICIJOJ.

Lenkija buvo vienu iš fanatiškiausių kraštų Europoj. Antai Varšavoj ir kituose didesniuose miestuose prie gatvės kitatikiai, taigi nekatalikai, negalėjo savo bažnyčių statyti, bet turėjo jas paslėpti namų kiemuose; vien katalikų bažnyčios galėjo prie gatvių stovėti. Rusų valdžia, atmokėdama lenkams už aprubežiavimus stačiatikių, kada Lenkija pakliuvo į jos rankas, pančiojo katalikus ir siaurino jų tiesas Lietuvoj ir Lenkijoj. Rusiškoji valdžia visai panaikino lenkų sutvertą iš stačiatikių unijotų tikėjimą, atėmė visas jų bažnyčias ir verste vertė visokiomis bausmėmis unijotus priimti stačiatikių tikėjimą; nenorinčius gabeno iš namų Rusijos gilumon. Lenkai gi, tuose kraštuose, kur valdžia buvo jų rankose, taipjau elgėsi su stačiatikiais. Galicijoj už priėmimą stačiatikių tikėjimo teisman patraukdavo iki visai nesenai, ir teismas tokius gana sunkiai bausdavo. Bylų Galicijos teismuose dėl priėmimo stačiatikių tikėjimo netruko.

Dabar vienok stačiatikių Galicijoj netruksta. Daug stačiatikių yra kaime Zoltanka. Stačiatikystė labjausia platinasi tarp unijotų rusinų. Platintojus renia, ir pinigais šelpia, Rusijos valdžia. Stačiatikystė Galicijoj tarp rusinų Rusijos šalininkų pradeda platintis.

Kilus karei, valdžios remiami priešingi stačiatikystei unijotų misijonieriai iš daugelio vietų pabėgo. Rusinai, iki šiol išpažįstanti unijotų tikėjimą, mieste Zolkwica atsišaukė į pavieto viršininką ir į stačiatikių bažnyčios perdėtinį Lvove su prašymu atleikyti dievmaldystę jų pastatytoj stačiatikių bažnyčioj ir atsiųsti jiems stačiatikį popą. Pamaldas atliko atkakęs iš Rusijos dumos atstovas popas Mitrovskij. Pamaldoms pasibaigus, norinti stačiatikystėn pereiti tapo tokiais pripažinti. Į Zoltaniecą bus, žinoma, karei pasibaigus, iš Rusijos atsiųstas pastovus stačiatikių popas, jeigu norės pasilikti, nes Galicijoj valdžia popams algų nemokės, kaip tai daro Rusijoj.

Prašė atsiųsti stačiatikių popus taipgi rusinai kaimų: Kolodna, Kolodenka ir kitų. Karpatų kalnuose, ypač Vengrijos pusėj, kur nebuvo tikėjimiškos drausmės, nuo senai gyvena, turbut iš Rusijos atėję, keli tukstančiai stačiatikių; yra jų ir Bukovinoj.

DAKTARYSTĖS MOKSLAI VIDURMAMŽIŲ GADYNĖJ.

Daktarystės mokslai šiaurinėn Europon atėjo iš rytų per Italiją; šiaurinėj Europoj žmonių gydymas buvo burtininkams pavestas. Italijoj svarbiausia daktarystės mokykla buvo mieste Salerno, netoli Napoli. Čia mokytis traukė jaunkaičiai abiejų lyčių iš visų kraštų. Nors paskui mokslai moterims Europoj tapo aprubežiuoti, į augštesnes mokyklas iki 19 metų amžiaus moterių neleisdavo, į Salerno mokyklą priimdavo merginas ir moteris ant lygių tiesų su vyrais. 13 ir 14 amžyj daktarystės pradėjo mokytis ir Vokietijos moterįs, nors paskui Vokietijos universitetai moterims ilgiausiai tapo uzdaryti; tuose laikuose vyrus daktarus nuo apsirgusių moterių stengėsi ištolo laikyti, žinoma, kiek tai buvo galima. Tuose laikuose, apart akušerių, buvo ir daktarystės moksluose išlavintos moterįs gydytojos. 1288 metuose viena daktarė mieste Mainz užėmė vietą valdžios daktaro, o 1394 metuose kita valdžios vietą užėmė Frankfurte. 14 šimtmetyj Vokietijoj pagarsėjo dvi daktarės žydelkaitės — Zerlina ir Sarah; abidvi buvo katalikų godojamos ir joms vyskupo leista buvo gyventi mieste, kur jos norėjo, o žydai tąsyk galėjo gyventi tik žydams skiriamuose miestų distriktuose. Tuose laikuose daktarai nešiojo ypatiškus drabužius, tokius drabužius nešiojo ir moterįs daktarai. Vidurinių amžių gadynėj didelis skirtumas buvo tarp chirurgų ir vidurinių ligų gydytojų. Daktarai visuomet buvo godojami visų. Daktarystės jie mokinosi pirmiausia iš lotyniškų ir grekiškų raštų, tik nuo 17-to amžiaus jie pradėjo taikyti ir savo datyrimus, pradėjo patįs tyrinėti ligas. Atsirado ir mediškos mokyklos tuose kraštuose, kur pirma jų nebuvo; uždėta medicinos fakultatai Viennoj, Heidelberge, Wittenberge, Marberge ir kitur, tame ir Praėj kur buvo įrengta Lietuviška Kollegija.

Lekcijas prie ligonių įvesta pirmiausia Paduoj 1543 metuose, o paskui tas išsiplatino ir kitur. Praktiką jauni daktarai išplatinlavo tokiu budu, kad jie glausdavosi prie senų garsesnių dakarų.

Vokietijoj aptiekos žinomos buvo nuo 14 šimtmečio; jas rengė: kunigaikščiai, miestai ir vienuolynai. Prie aptiekos buvo vienas pastoviai apmokamas aptiekorius, bet turėjo išlaikyti atakantį kvotimą. Gydančias žoles, kurių, ypač atradus Ameriką, buvo daug, augindavo speciaiiuose daržuose, esančiuose arti aptiekų, vienuolynų ir universitetų. Daktarai patįs eidavo aptiekon ir ten su lažda parodydavo kokius vaistus imti ir kaip juos taisyti, o sutaisytus vaistus daktarai paimdavo ir patįs nunešdavo ligoniui.

AMERIKA IR KARĖ EUROPOJ.

Gruodžio 8 d. valdžios 20 Amerikos neprigulmingų republikų per savo atstovus pakėlė protestą prieš elgimąsi vedančių karę Europos tautų, kurios buk laužo Amerikos republikų neutrališkumą ir per tai joms daro daug nuostolių. Europos karę vedančios tautos trukdo Pietinės Amerikos prekystę, nes Amerikos vandenyse gaudo net neutrališkų kraštų prekių laivus.

Atstovai neprigulmingų Amerikos republikų susirinko rumuose Pan-American Bldg. Washingtone, ir nutarė ginti išvien Amerikos republikų reikalus, veikti draugė pakėlimui trukdomos prekybos ir visų sunkenybių, kokias pagimdė Europoj kilusi karė.

Tuli kalbėtojai skundėsi, jog Europos kariški laivai, besivalkiojanti Amerikos vandenyse, ardo Amerikos ramumą. Todėl visos Amerikos republikos turi veikti solidariškai ir vienybėj ginti savo neutrališkumą, siųsti karę vedančioms tautoms persergėjimus, kad nesiuntinėtų savo kariškų laivų į Amerikos vandenis ir kad nedrįstų rengti mušius tuose vandenyse.

Amerikos užsienių ministeris Bryan, kuris atidarė visos Amerikos dipliomatų konferenciją, apreiškė, jog lygiai jis, kaip ir prezidento Wilsono valdžia, pritaria Pietinės Amerikos republikų reikalavimams ir niekam neleisjoms kokiu nors budu skriaudą daryti. Galų-gale nutarta nuo Europos pareikalauti, kad vedančios karę tautos nelaužytų Pietinės Amerikos neutrališkumo ir nesiųstų į Amerikos vandenis savo kariškus laivus.

Tapo išrinkta komisija, kurios pirmininku išrinkta Suvienytų Valstijų užsienių ministerį Bryaną, apdirbti Pietinės Amerikos republikų reikalavimus ir juos pasiųsti vedančioms karę Europos tautoms.

Bet tie visi nutarimai, kaip rodosi, bus tušti. Iki šiol, rodosi, Europos karę vedančios tautos Amerikos neutrališkumo nesulaužė, vien Vokietija Pietinėj Amerikoj buvo parengusi bevielinio telegrafo staciją, kuri vokiškiems kariškiems laivams siųsdavo visokias žinias ir persergėjimus, prieš ką Washingtone protestavo Francuzija ir Anglija. Stacija ta tape jau uždaryta priverstinai.

Uždrausti kariškiems laivams karę vedančių Europos tautų pasirodyti Amerikos vandenyse niekas negali, nes sulyg tarptautiškų teisių, jurės nepriguli kokiam nors vienam kraštui, bet visiems, jose gali plaukinėti visų kraštų laivai lygiai prekių, kaip ir kariški, vien karę vedančių kraštų laivai gali gaudyti priešų laivus atvirose jurėse, gali ten muštis nepaisydami tų kraštų noro, prie kurių jurės prieina. Jurės tik iki 3 mylių priguli tam kraštui, prie kurio krantų prieina, toliau nuo kranto jos niekam nepriguli, arba, kitaip sakant, jos priguli visoms žemės tautoms. Todėl turbut, karę vedančios Europos tautos Amerikos reikalavimų nepaklausys.

LENKIŠKI LEGIJONAI.

Kilus karei, išpradžių lenkai nežinojo kurios pusės laikytis. Kadangi lenkai patįs valdė Galiciją ir ten turėjo daugiau negu kur nors kitur, neišskiriant Amerikos, tautiškų tiesų, ten turėjo valdžios užlaikomas pradines, vidutines ir augščiausias lenkiškas mokyklas, tai lenkai išsyk krypo Austrijos pusėn. Bet kada Rusijos vyriausiasis kariumenės vadovas pažadėjo sujungti kruvon visus lenkų apgyventus kraštus, ivgiai prigulinčius Austrijai, kaip ir Vokietijoj ir paimti Rusijos globon kaipo autonomišką jos dalį, Lenkijos ir Amerikos lenkai tuoj pakrypo Rusijos pusėn, nors nežinia dar, ar Rusija, įveikusi Vokietiją ir Austriją, duotą lenkams pažadėjimą išpildytų, ypač kad Rusijos Lenkijoj lenkai iki šiol nei jokių tautiškų paliuosavimų nesulaukė. Rusijos valdžia jau su pažadėjimais nekartą lenkus prigavo.

Tuoj, kilus karei, Galicijoj lenkai pradėjo organižuoti daugiausiai iš studentų ir mokinių augštesnių gimnazijų kliasų lenkiškus liuosnorių legijonus; susiorganizavo du legijonai. Vienas buvo pasiųstas prieš įsiveržusius Vengrijon rusus, kitas gi pirmiausia Lenkijon inėjo. Bet kada nuo legijonų liuosnorių pareikalauta prisiegos ne vien buti ištikimais Austrijos ciesoriui, bet ir visų lenkų nekenčiamam, didžiausiam lenkų skriaudėjui Vokietijos ciesoriui, vienas legijonas atsisakė ir visai iš kariumenės pasitraukė. Priversti tarnauti nebuvo galima, nes liuosnoriai buvo dar nemečiai.

Kitas legijonas su austrais ir vokiečiais įsiveržė Lenkijon. Bet kada sumuštiems rusų vokiečiams prisiėjo iš Lenkijos bėgti, jie užsimanė lenkiško legijono arklius sau paimti. Vaikai pasipriešino, susirėmė su vokiečiais, bet, žinoma, tapo įveikti ir nuginkluoti, o jie patįs Vokietijon išsiųsti, kur gal bus pastatyti prieš karės teismą.

Tokiu budu suorganizuoti padėti austrams ir vokiečiams lenkų liuosnorių legijonai išnyko. Legijonuose buvo išviso pora tukstančių visokių Galicijos mokyklų auklėtinių.

Dabar, kaip praneša iš Londono ir Petrogrado, Lenkijoj organizuojasi lenkų liuosnorių legijonai padėti rusams, bet kiek lenkų yra tuose naujuose legijonuose ir ar jie ištikro susiorganizavo, nežinia. Iki šiol apie tuos legijonus nieko negirdėt.

Nesenai net vokiški laikraščiai garsino, buk Francuzijos kariumenėj yra regimentas iš 40,000 lenkų liuosnorių, bet tai greičiausia neteisybė, gal Francuzijoj buti keli šimtai, bet ne 40,000. Greičiausia bus tai negerai suprastas lenkų komiteto pakvietimas amerikonų lenkų suorganizuoti Amerikoj lenkišką kariumenę bent iš 40,000 liuosnorių ir pasiųsti juos pagelbon francuzams. Bet iš Amerikos, apart gal kelių pavienių, niekas mušti vokiečius Francuzijon nekeliavo.

PRANEŠIMAS.

Pranešu visiems tiems, kurie vasario ir kovo mėnesiuose 1913 m. užsirašė per mane, Joną Kulį, atyros ir juokų laikraštį "Dagį," kad tasai laikraštis yra sustojęs neapribuotam laikui. Iš Dagis Pub. Co. aš gavau tuom targu money order'į, kuriame grąžinama prenumerata sekantiems užsiprenumeravusiems "Dagį": B. Pakauckui (ar Patkauckui), 838 Washington ave., Braddock, Pa., Simanui Sakalauckui, 2510 Jane st., Pittsburgh, Pa., ir dar vienam, kurio vardas neminimas.

Norėdamas buti teisingu ir nieko nenuskriausti, šiuom prašau visų, kurie per mane užsirašė "Dagį" ir jojo negavo, atsišaukti prie manęs, kad galėčiau su tokiais atsiteisti. Meldžiu rašyti antrašu: Generališkas Agentas Jonas Kulis, 3259 So. Halsted st, Chicago, Ill. **Jonas Kulis.**

PAAIŠKINIMAS DĖLEI NETEISINGŲ UŽSIPULDINĖJIMŲ ANT T. PAUKŠČIO.

Gerbiamoji "Lietuvos" Redakcija!

Kai-kurie laikraščiai skelbia, kad p. Tamas Paukštis (13 Mill st., Pittston, Pa.) neėsąs sudėjęs kaucijos kaipo Lietuvos Gelbėjimo Fondo ir Lietuvos Autonomijos Fondo iždininkas. Tai yra neteisybė. Aš turiu savose rankose bondsą, po No. 4086, nuo American Surety Company of New York, kur p. Paukštis pastatytas yra po $15,000.00 kaucijos. Tad visi užsipuldinėjimai nupuola, nes bondsas veikia nuo lapkričio 30 d. 1914 m. Tik negeri žmonės gali skelbti tokias nesąmones.

Tikėdamėsi, kad tautiečiai aukas sius į centrą, ir kad tokiu budu męs įstengsime ne tik geriausiaiušelpti nukentėjusių nuo karės gentainius, bet ir dirbti dėl išgavino autonomijos Lietuvai-Latvijai.

Pasilieku su tikra pagarba,

Dr. J. Šliupas.

TIKROJI PRIEŽASTIS.

Dėdė (į Juozuką): "Pasakyk, kodėl tu taip dažnai nuo tėvo i kailį gauni?"

Juozukas: "Nes jisai drutesnis už mane."

KIBIRKŠTIS.

Ant galo, kodėl jau "Lietuvos" apžvalgininkas nors sykį neduoda "čenčiaus" katalikų kunui atsistot šalę kitų partijų: tautininkų, socialistų ir klerikalų?

Jeigu ir toliaus taip bus, tai "Draugas" gaus drugį, o jei ne, tai "consumption."

* *

"Naujienų" akružno sudo prokuroras apsudijo Dr. Šliupą netinkančiu į žemišką rojų iki gyvos galvos.

"Draugo" palatos prisedatelius tą prokuroro verdiktą užtvirtino ir dar "dabavlijo," kad Dr. Šl. netinka ir į dangišką rojų. Dr. Šl. buvo kaltinamas sulyg dvieju aktų: raudono ir juodo.

* *

Kunigai sako: pirmiausiai Dievas sutvėrė—dangų, rojų, aniuolus, velnią, mešką, gaidį ir viską, o ant galo dar ir žmogų.

Socialistai sako: tamsus žmogus (turbut, nigeris) sutvėrė: Dievą, šventuosius, velnius, kunigus ir viską.

Tai tas tamsus žmogus Dievui gerai atkeršijo: jeigu Dievas ji sutvėrė paskiausia, tai jis Dievą pirmiausia.

* *

Jei ne lietuviški socialistai, tai keizerio armijai butų riestai prieš caro armiją atlaikyti.

Ypač šiądien ant Boston-Berlino fronto; per desperatišką "Kovą," "Keleivio" divizijos infanterija paėmė į ne "Laisvę" tris korpusus negyvų ir tiek pat palaidotų rusų. **B.**

* *

Sakoma, kad Lenkijos miesto Lowicz vardas paeina nuo žodžio "łowić," kas reiškia "gaudyt." Rusai vos tik ir nepagavo tenai vokiečių, o dabar vieni kitus gaudo.

* *

Vyrai, peškitės kiek tik norit, bet nepamirškit sutvert Tautos Tarybos!

* *

Trįs fondai gelbėjimui nukentėjusių nuo karės yra geras dalykas.

Tik energiją reik sunaudoti aukų rinkimui kas savo fondan, o ne vieni kitų koliojimui ir dergimui.

* *

Jeigu "Draugas" ir katalikišką katechizmą taip aiškina, kaip kad "tautiškąjį katechizmą" išaiškino, tai ne dyvai, kad tiek bedievių pri iso.

* *

Anuomet Dievas jieškojo teisingų žmonių Sodomoj ir atrado tik vieną Lotą.

Prieš kelis metus p. Jurgelionis jieškojo tik šešių teisingų lietuvių Amerikoj ir rado tik vienų-vieną—pats save.

P. Butkus, rodos, tokį pat giliukį turi: jieško tokių "patriotų," kaip jis pats....

Bus Sodoma ir Gomora.

* *

Kol kiti riejasi, Susivienijimas Lietuvių Amerikoj siunčia tukstantinę Lietuvos gelbėjimui. Tai man bent vyras!...

* *

Shake a hand! Socialistai ir klerikalai iš vienų armotų šaudo į tautininkus. **Jurgis Spurgis.**

VIETINĖS ŽINIOS.

Trįs dideli vakarai Lietuvos naudai. Šią subatą ir nedėldienį naujame A. Olszewskio teatre, S. Halsted st., prie 32-ros gat., suvienytų Chicagos dramatiškų drjų spėkomis rengiama trįs vakarai. Subatoje bus vaidinta "Užburtas Kunigaikštis" ir patiekta koncertinė dalis. Programui atlikti sutraukta žymiausios Chicagos lietuvių dramatiškos ir muzikalės jiegos. Tomis pačiomis jiegomis bus išpildytas ir programas nedėldienio popietyje, 2:15 val. pradžia. Bus vaidinta "Gairės" (pirmu kartu Chicagoj). Nedėldienio vakare "Dramos" jiegomis bus suvaidintas "Mindaugis, Didysis Lietuvos Kunigaikštis." Vakaruose pasižadėjo dalyvauti didelė orkestra. Visas pelnas nuo vakarų skiriamas naudai nukentėjusių nuo karės Lietuvoje.

T.M.D. 22-ros kp. nariams. Šiuom pranešu, kad sekantis mėnesinis TMD. 22-ros kuopos susirinkimas įvyks sekančią seredą, gruodžio 23 d., "Aušros" svetainėje, 3149 So. Haisted st. Komisjos, išrinktos praeitame susirinkime įvairiems darbams atlikti, malonės priimti šį pranešimą atydon ir parengti šiam susirinkimui savo raportus. Nariai yra kviečiami butinai atsilankyti, kadangi apsvarstymui esama reikalų, paliečiančių ne tiktai pačią kuopą, bet ir abelnai visą musų organizaciją. Nariai, kurie turi kandidatų, norinčių įstoti į draugiją, malonės tokius atsivesti šin susirinkiman prirašymui.

Al. Micevičia,
22 kp. sekr.

Draugijų seimas. Praeitą nedėldienį Meldažio svetainėje po Ch. Liet. Dr-jų Sąjungos vadovyste įvyko Chicagos lietuvių draugijų susirinkimas. Susirinkime tvarkyta aukų rinkimo reikalai. Atstovų, sakoma, buvo susirinkę apie 80. Laike vardšaukio, sulyg vieno dalyvų tvirtinimo, atsiliepę 13-kos dr-jų atstovai. Susirinkimas pasibaigė prakalbomis.

Koncertas Bridgeporte. Paeilinis koncertas Mark White Square svetainėje, kertė 29-tos ir Halsted gatvių, įvyks šį nedėldienį, gruodžio 20 d., 3:30 val po pietų. Programe stovi žinomas Marshall Field choras, kuriems vedėju yra p. F. A. Pape. Jiegas programui parupino Civic Music Association. Įžangos tikietus iškalno ir uždyką galima gauti pas Miss Harris ten pat svetainėje Visi užkviečiami atsilankyti.

Patėmytina, kad į minimus koncertus pradeda kaskart rinktis vis daugiau lietuviškos publikos. Praeito nedėldienio koncerte lietuviai sudarė žymią visų susirinkusių dalį. Jiegos programui atlikti, kaip lankytojai jau turėjo gana progos persitikrinti visuomet buna parinktinos.

Apvogė krautuvę. Naktį iš utarninko į seredą nežinomi plėšikai išmušė langą Bridgeport Clothing Co. krautuvės, 3246 So. Halsted st., ir išnešė išstatytų lange drabužių apie $100.00 vertės.

Iš West Side. "Birutės Kanklininkai" turėjo savo priešmetinį susirinkimą, kuriame pirm negu pradėti rinkti valdybą buvo svarstoma, kaip geriaus galima butų sutvarkyti savo tikslą. Viršminėtan susirinkiman atvyko "Birutės" pirmininkas, p. Butkus, kuris jau senai buvo kalbėjęs su "B. Kanklininkais" dėlei įsteigimo muzikališko skyriaus "Birutėje." Perstačius "B. Kanklininkams" visas "Birutės" išlygas, "Birutės Kanklininkai" vienbalsiai nutarė tapti "Birutės" nariais ir darbuotis išvien. Iš to viso, kaip matote, "Birutė" įsteigia trečią skyrių: pirmas—dainorių, antras—dramos skyrius, trečias—kanklininkų. Tokiu budu "Birutės" draugijoje yra kiekvienam jaunam lietuviui arba lietuvaitei proga dalyvauti ir rasti sau patinkamą vietą.

Kanklininkų skyriun ineina sekanti instrumentai: mandolina, balalaika ir gitara; atsiradus daugiau norinčių, bus prijungti ir kiti tinkami instrumentai.

Valdybon išrinkta: pirm.—Jonas J. Kazanauskas, raštininku—p. Elzbergas, iždininku—p. Radvilavičia, vadu—p. Jodis.

"Birutės Kanklininkai" laiko savo repeticijas kiekvieną ketvergą p. Meldažio name, mažytėje svetainėj, 8 val. vak. Norintieji prgiulėti, malonėkit atsilankyti. Su pagarba,

Jonas J. Kazanauskas,
"Birutės Kanklininkų pirmininkas.

"Dumblynė." Praeitą subatvakarį Liet. Moterių Apšvietos Drja statė Meldažio svetainėje penkveiksmę dramą "Dumblynė." Vaidintojais buvo:

Steponas Bagrevičius, užveizda—B. Vaitekunas; Magdė, jo žmona—M. Damijonaitienė; Karolina, jų duktė—L. Žilvičiutė; Ona, dvaro darbininkė—A. Samuoliutė; Antanukas, jos sunus—J. Sankunas; Jonas Grėblys, ardinarninkas—A. Visbaras; Kuprauckas Liudvikas, šunadvokatis—F. Širvinskas; Mikalojus, senis, buvęs kareivis, Kuprausko faktorius—J. Briedis; Jurgiukas—A. Lebeckis ir Bagrevičių tarnaitė—N. N.

Veikalėlis turi puikių scenų, ypatingai pabaigoje. Vaidinime pažy-

mėtina dvi paprastos musų vaidinimuose ydos: rolių nemokėjimas (kai-kurių šį kart) ir amžinos trumputėlės pauzos atskyrų vaidintojų kalbėjimesi, kas tiesiog užmuša visą vaidinimo gyvumą (tai išimtinai režiserius kaltė). Ypač jaučiasi ši yda labjau įtemptuose vaidinimo momentuose. Kai-kurie vaidintojai, atskyrai imami, neblogai atliko savo rolės.

Žmonių buvo visai mažai, tačiaus dr-ja, kiek teko girdėti, vargu turės nuostolio. Vaidinimui pasibaigus, šokta iki beveik pusiau antros val. nakties. *Žiurovas.*

Red. Prierašas. Musų nuolatinis korespondentas, p. Eskulapas, yra kitokios nuomonės apie "Dumblynės" suvaidinimą. Savo raštelyje pažymėdamas, kad veikalą suvaidino "Dramos" dr-jos nariai, jisai vaidinimą pavadino pavykusiu ir už gerą vaidinimą ypatingai pagiria p-lę A. Samuoliutę, kuri vaidinusi visai naturaliai. Šios rolės atlikimą p. Eskulapas stato pavyzdžiu musų scenos mylėtojams.

Vakaras: Praeitoj nedėlioj, gruodžio 13 d., LSS. 170 kp. parengė Englewood'e vakarą su prakalbomis. Kalbėtojum buvo p. T. J. Kučinskas. Pirma jo prakalba buvo apie kapitalistus ir kunigus. Po prakalbai vaidinta vienaveiksmė drama "Penktas Prisakymas." Vaidintojai nesekė suflėrį ir kai-kur ne vietoje išsišokdavo, kuom ir kitus trukdė. Kai-kurie vaidintojai darė ilgas pauzas. Vaidintojas, kurisai turėjo nusižudyti, pargriuvo pirm negu pištalietas iššovė. Parakas, matyt, užsidegė pervėlai ir buvo išsauta augštyn. Abelnai, vaidinimo negalima vadinti pavykusiu.

Vaidinimui pasibaigus, p. Kučinskas kalbėjo apie fondus. Apie kuniginį Tautos Fondą sakė kad jisai šelps Gabrio biurą, statys bažnyčioms augštus bokštus; į Lietuvą gi karės kankiniams nebus nieko siųsta. Paskui atsigrįžęs į tautininkus, pradėjo draust žmones, kad neduotų aukų "kvailai autonomijai" ir Lietuvos Gelbėjimo Fondui.

Po prakalbai buvo "Džian Bambos" spyčius. Aficierio ir kareivio dialogas, kurį atliko B. Diliunas, labai gerai pavyko.

Aukų nukentėjusiems nuo karės surinkta $4.10. Vakaras užsibaigė šokiais.

Amuras.

Agitatyviškas vakaras. Suvienytomis spėkomis sekančių dr-jų: Tėvynės Mylėtojų Lietuvos, Šv. Augustino Vyskupo ir SLA. 182 kp., šį nedėldienį, gruodžio 20 d., 6 val. vak., J. Baukaus svetainėje, 8430 Vincennes ave., rengiama vakaras, susidedantis iš prakalbų, pamargintų dekliamacijomis. Vakaro tikslu yra nušvietimas dabartino padėjimo Lietuvoje. Rengėjai maloniai kviečia visus atsilankyti.

Iš Euglewood (Suvėlinta. *Red.*). Gruodžio 5 d. J. Baukaus svetainėje buvo dr-jų konferencija, kad išdirbus plianus rinkimui aukų nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje Konferencijoje atstovauta sekančios dr-jos: Tėvynės Mylėtojų Lietuvos pašelpinė dr-ja—J. Marazas, B. Janulis, S. Barzda, V. Janulis S. Pečeliunas, J. Janulis ir Gvegždis; šv. Augustino Vyskupo dr-ja—J. Janulis, P. Januškevičius, K. Janulis, M. Janulis, J. Puišis, J. Janulis; SLA. 182 kp.—J. Baukus P. Gvergždienė, P. Krasauskas; LSS. 170 kp.—B. Diliunas, J. Niaura ir Kubiliunas. Išviso atstovų buvo 19. Susirinkimo pirmininku buvo P. Januškevičius raštininku—J. Janulis. Susirinkime buvo nubalsuota nesusidėti su socialistais. Padarius daugumai tą patarimą, socialistai ir jiems prijaučiantieji apleido svetainę.

Į aukų rinkimo komitetą išrinkta: J. Marazas—pirm., B. Janulis—pirm. pag., Ig. Janulis—prot. rašt., P. Krasauskas—centro (finansų? *Red.*) rašt., J. Baukus—iždo., J. Janulis ir S. Barzda—iždo globėjais. Komisijon aukų rinkimo po namus pateko: B. Janulis, S Barzda, J. Marazas.

Klausime, kur dėti pinigus, žmonių suaukautus nukentėjusiems nuo karės, nutarta kol-kas palaikyti juos pas save. Iždininkas yra po $200.00 kaucijos.

Susirinkimo pabaigoje Lietuvos gelbėjimo ir autonomijos reikalams suaukauta $8.25. Autonomijos reikalams aukavo: po 50c: B. Janulis, J. Marazas, J. Baukus, J. Janulis ir V. Janulis. Nukentėjusiems nuo karės $1.00—J. Janulis; po 50c—K. Janulis ir M. Janulis; po 25c—P. Krasauskas ir St. Kriukas.

Tėvynės Mylėtojų Lietuvos Dr-ja paaukavo iš savo iždo $25.00, šv. Augustino Vyskupo Dr-ja—$10.00. *Amuras.*

Apgarsinimai.

TAUTŲ PAPROČIAI.

Męs su malonumu pranešame, kad Mr. Joseph Triner iš Chicagos šįmet vėl išleido puikų sieninį kalendorių 1915 metams. Jisai parodo daugelio tautų paročius, ir apgailėtina tik, kad, dėlei aprubėžiuotos vietos, ne visos tautos galėjo rasti vietos jame, bet męs tikimės, kad viename kalendorių ateityje tai bus pataisyta. Šio kalendoriaus kopija bus pasiųsta, gavus 10c. pinigais ar stampomis. Adresuokite savo laiškus: Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Kalendoriai pasiunčiama po gruodžio 1 d. 1914 m.

NATURALIS PASIPRIEŠINIMAS.

Kiekvienas turi daugiau ar mažiau jiegos pasipriešinti ligų užpuolimams, tai ~~yra, kai-kurie~~ žmonės yra lengvomis ligų aukomis, tuom tarpu kaip kiti visuomet atstovi jas. Ypatos, kurios negali atstovėti jų, privalo pabandyti sustiprinti savo kuną ir padaryti taip, kad visi organai reguliariai atliktų savo darbą. Imdami omenin, kad virškinimo organai yra dižiausios svarbos, męs visuomet privalome pradėti jais. Kaip greit įsisėda koksai nors nereguliariškumas arba sirguliavimas, męs privalome vartoti Trinerio Amerikoniską Kartaus Vyno Elixirą. Jisai prašalins iš kuno visas atmatas ir suteiks jam naujų jiegų. Jisai palengvins užkietėjimą, silpnumą, nervingumą, kraujo biednumą ir padidins jusų apetitą. Aptiekose. Kaina $1.00. Jos. Triner, Manufacturer, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

. . . . . .

Silpni muskulai privalo buti trinami Triner's Liniment'u, kaip ir skaustant sunariai bei raumenįs. Kaina 50c., per pačtą 60c.

Aš, Monika Banoniukė, pajieškau savo brolių Jurgio ir Karolio, paeina iš Kauno gub., Panevėžio miesto. Pajieškau dar Indros Laurinčiko ir Aleksandros Dudos, abudu Kauno gub., Vilkmergės pav., sodžiaus Lavaniškių. Turiu svarbių reikalų. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Mr. Paul Usanis,
R. F. D. 3,
Rockville, Conn.

Dabar Galima Važiuoti į Rusiją

Laivų linijos AMERICAN ir WHITE STAR dabar jau veža pasažierius ir į Rusiją. Šitų dviejų kompanijų greiti laivai plaukia iš New Yorko į Liverpoolį seredomis ir subatomis kas savaitė. Iš Liverpoolio į Gothenbergą, iš Gothenbergo geležinkeliu į Stockholmą iš Stockholmo į Petrogradą.

KELIONĖ NUO NEW YORKO Į PETROGRADĄ IMA TIK 13 DIENŲ.

Šifkortė nuo Chicagos į Petrogradą 3 kliasa kaštuoja $75.70.

Važiuojanti Rusijon turi išsiimti pasportus.

Šifkortes ir pasportus galima gauti

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Haltsed St. Chiacgo.

Rusiškas Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dovierennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išrandavojimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina pasportus išvažiuojantiems Lietuvon-Rusijon ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro gerai, greitai ir pigiai. Iškolektuoja dales, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškuose Bankuose.

Visokiuose reikaluose informaciją suteikia dykai.

Dėlei informacijos Chicagiečiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštų, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valanos — Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Kosulys ir Šaltis,

gerklinių išsišakojimų uždegimas, kokliušas, gerklės skaudėjimas, užkimimas ir krupas, — tuojaus prašalinama vartojant

SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS

(Severos Balsamą Plaučiam)

Tatai yra labai naudinga gyduolė nuo kroniško gerklės uždegimo, ką galima pastebėti iš žemiaus talpinamo ir nesenai aplaikyto laiško.

"Labai esu užganėdinta iš Severos Balsamo Plaučiams. Aš kentėjau nuo sunkaus kosulio ir kroniško gerklės uždegimo, bet suvartojus dvi bonkutes Severos Balsamo Plaučiams, kosulys išnyko, ir vėla, pradėjęs savo svarumą atgauti, jaučiuosiu labai gerai. Malonėkite pagarsinti šį laiškelį, idant ir kiti dasižinotų apie veiksmingumą Severos Gyduolių."
John Balok, Page, N. Mex.

Nesakykite "Aš noriu ko-nors nuo kosulio." Reikalaukite Severa's Balsam for Lungs ir neimkite užvaduotojų.

Kaštuoja 25 ir 50 centus. Gaunamas kiekvienoje aptickoje.

Ar turite kopiją Severos Liet. Kalendoriaus 1915 m.

Jeigu ne, pareikalaukite nuo aptiekoriaus arba rašykite tiesiog mums

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Greta to męs rekomenduojame nuo kosulio ir šalčio Severa's Cold & Grip Tablets (Severos Plotkeles nuo Gripo ir Peršalimo). Kaštuoja 25 centus.

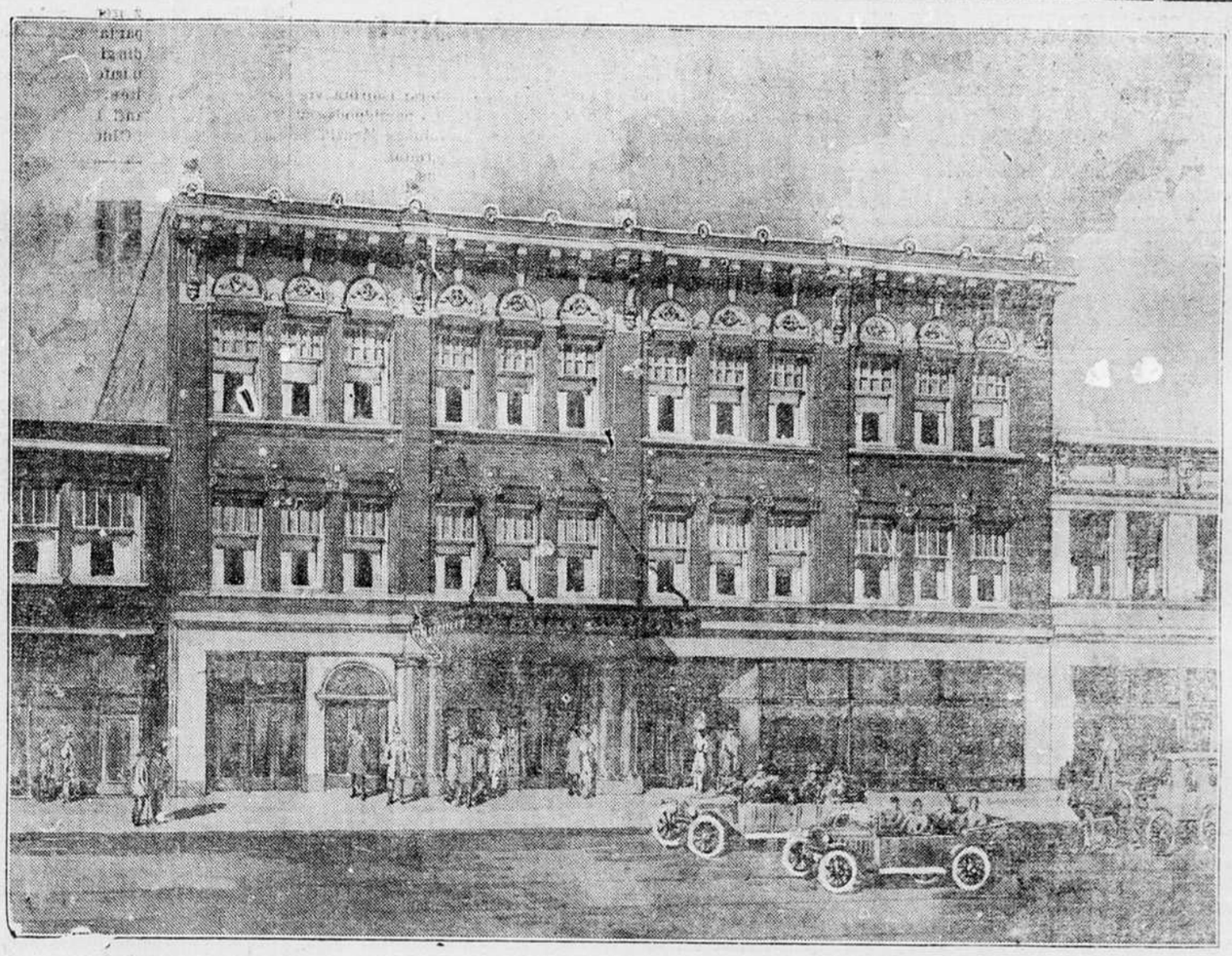

A. OLSZEWSKIO NAUJASIS TEATRAS

3138-3142 South Halsted St., arti 32-ros gatvės.

Jau yra baigiamas ir Subatos vakare,

19-tą Gruodžio, 1914, bus iškilmingai atidarytas.

Šį vakarą, gruodžio 19 d. 1914 m., Lietuvių Dramatiškų Draugijų Susivienijimas vaidins pirmą lietuvių scenoj pastatytą Komediją-Vodevilį

"UŽBURTAS KUNIGAIKŠTIS

Su muzikališkai-vokališku programu, dalyvaujant žymiausiems Chicagos solistams.

Pradžia 8:15 val. vakare. Įžanga 50c. ir augščiau.

Nedėlioj po pietų, gruodžio 20 d. 1914 m., to paties Lietuvių Dram. Dr-jų Susivienijimo gabiausi artistai vaidįs Trijų Veiksmų K. Puidos Dramą

"GAIRĖS"

Pradžia 2:15 po pietų. Įžanga 25c. ir augščiau.

Nedėlios vakare, gruodžio 20 d. 1914 m., Dramos Draugija vaidįs Penkių veiksmų Tragediją

"MINDAUGIS"

Didysis Lietuvos Kunigaikštis.

Pradžia 8 val. vakare. Įžanga 50c. ir augščiau.

Grynas pelnas nuo šių vakarų yra paskirtas Europos lietuviams, nukentėjusiems nuo karės. Ponas A. Olszewskis šiem visiem trims vakarams duoda Teatro Salę visai dykai, kaipo auką nukentėjusiems nuo karės lietuviams.

Todėl, pasirupinkite ant šių visų trijų perstatymų atsilankyti, o pamatysite gražiausius lietuviškus veikalus, lošiamus gabiausių Chicagos artistų, naują A. Olszewskio Teatrą ir tuomi sušelpsite savo brolius-lietuvius, kenčiančius alkį ir šaltį Lietuvoje dėlei dabartinės karės.

Maloniai kviečia visus, L. D. D. S. CENTRO VALDYBA.

Pasiskubinkite Kol Pigu.

Kas norite įgyti gerą biznį štorą, namą ar lotą geriausioje biznio vietoje, tai pasiskubinkite, kol yra pigu.

Geriausia bizniui vieta dabar yra Halsted St. tarp 31-mos ir 33-čios gatvių, ir čia dar šiądien galima nupirkti namą ar lotą pigiai. Po Kalėdų čia visų namų ir lotų kainos žymiai pakils, ir tada turėsi mokėti brangiau. Mat ant Kalėdų atsidarys čia naujasis teatras, ant Halsted St., prie 32-ros gatvės, kuris kas vakaras patrauks čia burius žmonių, ir tada namų savininkai pakels kainas namų ir lotų.

Atminkite, kad Bridgeportas yra didžiausia ir seniausia lietuvių kolionija Chicagoje. Ant Bridgeporto visoki štorai daro geresnį biznį, negu kur nors kitur. Bridgeportas, tai ne Gary, Ind., kur vienam fabrikui sustojus, užsidaro diduma štorų ir kitų biznių. Ant Bridgeporto biznis visada eina, geruose ir prastuose laikuose. Ant Bridgeporto properčių kainos kįla augštyn.

Todėl, jei nori pirkti namą, tai pirk ant Halsted St., tarp 31-mos ir 33-čios gatvių, o nesigailėsi, ir už metų ar kitų tavo namas bus dvigubai tiek vertas. Bet pirk dabar, kol yra pigu.

Męs turime čia pardavimui keletą gerų namų su gerai apsimokančiais štorais. Turime keletą lotų geriausioje biznio vietoje, ir parduodame ant labai lengvų išmokesčių.

Ateikite pas mus ir apžiurėkite musų namus ir lotus.

A. OLSZEWSKI BANK
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Didžiausia Karė

Kur? Lietuvoje! Musų Tėvynėje

Jei norite dasižinoti, kas dabar Lietuvoje dedasi, kaip ir kur Europoje karė siaučia, tai užsirašykite

Kasdien Einančią

"Amerikos Lietuvą"

Laikraštis "AMERIKOS LIETUVA" išeina kasdien 4 valandą po pietų ir paduoda visas naujausias žinias ir telegramus tos pačios dienos iš karės lauko. Tiktai šiame laikraštyje rasite naujausias ir tikriausias karės žinias.

Todėl užsirašykite "Amerikos Lietuvą" tuojau ir gausite ją kasdien pačtu į savo namus.

Kaina vienam mėnesiui .....$ .50.
" Dviem mėnesiam ..... 1.00.
" Pusei metų ..... 2.75.
" Visam metui ..... 5.00.

Užsirašydami, siųskite ir prenumeratos mokestį drauge, Money Orderiu arba pinigais registruotame laiške adresu:

"Amerikos Lietuva"
3252 So. Halsted St. Chicago Ill.

Phone Drover 8052
DR. K. DRANGELIS
LIETUVYS DENTISTAS
VALANDOS:-nuo 8 iki 11 ryte nuo 1 ik 4 po piet nuo 7 iki 9 vak. Nedėliom pagal sutartį.
3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Priešai A. Olševskio Banką

Tel. Canal 4052
Dr. A. K. RUTKAUSKAS
2302 So. Leavitt St. Kampas 23-ros gatves
Chicago, Illinois

Tel. Canal. 2118
DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSRED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Užsisakimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. J. K. M—s (Brooklyn, N. Y.). Dėlei to "katekizmo," "Liet." praeitą savaitę tilpo straipsnelis. Kaslink antrojo straipsnio, tai neužsimoka užsidėti.

p. M. R. (Chicago, Ill.). Nepaduodate pavardės nei antrašo. Netilps.

p. J. Raulinaitis (Chicago, Ill.). Mielu noru butume praeitame numeryje patalpinę pranešimą, bet jisai atėjo pervėlai.

Komitetui (So. Omaha, Nebr.). Kadangi "Liet." buvo jau minėti kai-kurie Jusų raštelyje paduodamieji dalykai, tai, kartojimų išvengimui, tuos dalykus apleidžiame.

p. Eskulapas. Buvo paduota spaudon ankščiaus prisiųsta recenzijėlė. Jusų nuomonę išreiškėme speciaiiu prierašu.

Tiems, kurių raštai netilpo. Peržiurėsime ir ką galėsime, sunaudosime.

DRAUGIJŲ REIKALAI

JAUNŲ LIET. AMERIKOJ TAUT. KLIUBO ADMINISTRACIJA.
Chicago, Ill.
J. Jankauskas, Pirm., 3252 So. Halsted st.
A. Zalatorius, Pagelb., 917 W. 33rd st.
D. Gulbinas, Prot. Rašt., 3443 Auburn ave.
P. Motiejunas, Turtų Rašt., 3212 Auburn av.
T. Radavičia, Kasierius, 936 W. 33rd st.
J. Mikalauskas, Užžiurėt-org., 3545 S. Emerald av.

DRAMOS IR CHORO SKYRIAUS VIRŠININKAI.
M. Cirnus, Kompoz., Mokytojas choro 902 N. California ave.
B. Vaitiekunas, Režisierius, 3149 So. Halsted st.
N. M. Juodis, Pirm. choro ir dramos 3252 So. Halsted st.

Mitingai atsibuna kiekvieną pirmą nedėldienį mėnesio I-mą valandą po pietų T. Radavičiaus svetainėje, 936 W. 33-čios gatvės, ant antrų lubų. Taipogi choro ir dramos repeticijos atsibuna toje pačioje svetainėje. Choro repeticijos atsibuna seredomis 7:30 val. vakare. Teatrų repeticijos atsibuna pėtnyčiomis, 8-tą val. vak. Taigi, jauni vaikinai ir merginos, jei mylite prasilavinti dailėje, kaip tai dainose ar teatrų lošimuose, tai kviečiam prigulėti prie Jaunų Lietuvių Am. Taut. Kliubo, nes J. L. A. T. K. nevien tik užsiima dainomis, lošimais, bet taipogi ir pašelpa ligoje. Taigi, kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė privalo prisidėti prie jo auk'ėjimo.

Su pagarba, J. L. A. T. K.

TREČIAS PUIKUS BALIUS!

parengtas Lietuvių Raudonos Rožės Pašelp. Kliubo, atsibus subatos vakare, gruodžio (Dec.) 26 d. 1914 m. M. Meldažio svetainėje, 2242-44 W. 23-rd place. Balius prasidės 8-tą val. vakare. Grajys Jarausko orkestra. Įžanga 25 centai.

Jaunus, senus, didelius ir mažus, kviečiame kuoskaitlingiausiai atsilankyti į šitą musų Balių, kur galėsite praleisti smagiausiai liuosą laiką, gražiai pasilinksminti, pasibovyti ir atsilsėti nuo sunkių vargų ir nelaimių. Kiekvieną malonei pasitiksime, smagiai priimsime ir pavaišysime.

Širdingai kviečiame,
KOMITETAS.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo pačios Krasauckiukės (po vyru Saliomijos Stapanavičienės), paeina iš Vitartų kaimo, Pasvalių par., Panevėžio pav., Kauno gub. 10 mėnesių, kaip jinai prasišalino nuo manęs iš Chicago, Ill. 24 metų amžiaus, plaukai geltoni, akįs mėlynos, veidas skaisčiai raudonas, 5 pėdų augščio. Girdėjau, nuvažiavo pas Kostantą Gabruną. Kas praneš, kur jinai, gaus $10.00 dovanų. Meldžiu atsišaukti adresu:
Mr. Kazimieras Steponavičius,
1920 w. 34th st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo vyro Zigmanto Dirvanauskio, kuris balandžio mėnesyje išvažiavo iš Hadson, Wyo. į Chicagą. Iš čion išvažiavo per agentus į miškus; gegužio mėnesyje atvažiavus į Chicagą, nesuradau jo, ir nieko nuo to laiko negirdėjau apie jį. Meldžiu, kas jį žinotumėte, pranešti man:
Ona Dirvanauskienė,
643 W. 18th st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Antano Petkevičiaus, paeina iš Ražaičių kaimo, Mankunų vol., Raseinių pav., Kauno gub. Jisai yra barberis. Meldžiu atsišaukti adresu:
Antanas Šeulis,
1815 So. 4th st. E., Cedar Rapids, Ia.

Pajieškau savo draugės Marijonos Vaznekiutės, paeina iš Vilniaus gub., Alytaus parapijos, Muizieleno dvaro. Metai atgal atvažiavo į Ameriką. Jinai pati, ar kas ją žino, teiksis atsišaukti adresu:
Teklė Gruzdiutė,
515 So. First st., Rockford, Ill.

Pajieškau draugės Zuzanos Bartkytės; paeina iš Rupeikių, Stakių parap., Raseinių apskr., Kauno gub. Jo pačios, ar kas žinote ją, meldžiu pranešti, už ką busiu dėkingas, nes turi svarbų reikalą.
J. J. Ciapas,
1122—8th st., Racine, Wis.

Pajieškau tetos Marijonos Makaravičiutės, jeigu apsivedus, Onos Makaravičiutės, Konstanto Makaravičiaus, kuris man dėdė, paeina iš Kulabiškių kaimo, Butrimonių vol., Trakų pav., Vilniaus gub. Meldžiu atsišaukti šiuo antrašu:
Juozapas Makaravičius,
14 Tariff st., Thompsonville, Conn.

Pajieškau savo sodiečių: Juozapo Gučio ir Jono Kazilionio, paeina iš sodž. Vidugirių, Gulbinų val., Panevėžio pav., Kauno gub.
Alexander Gučius
2101 So. Peoria St., Chicago, Ill.

Pajieškau Jono Lidžiaus, paeina iš Užbudžių sodos, Švėkšnos parap., Raseinių pav., Kauno gub. Gyveno 3 metai atgal E. Chicago, Ind. ir Hammond, Ind. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:
Jacob Lidžius,
2136 N. 16th st., Springfield, Ill.

Pajieškau savo draugų Konstantino Sleiniaus, Kronpių sod., Platelių parap., Mosiedžių vol. Jis gyvena, regis, Chicagoje.
Pajieškau dar Antano Jaugos, Sėdos vol. ir miestelio. Abudu Kauno gub., Telšių pav. Pirma gyveno Gary, Ind. Turiu svarbių reikalų. Meldžiu atsišaukti adresu:
Dominikas Mikalauskis,
807 W. 9th st., Michigan City, Ind.

Pajieškau Antano Žemaitaičio, Suvalkų gub., Naumiesčia pav., Voniškių kaimo. Prašau jo paties, arba jį žinančių, duoti man žinoti šiuom adresu:
Tony Miller,
Diamond Lumber Co., Camp 1,
Ontonagon, Mich.

Pajieškau savo 5 draugų: J. Zakaro, J. Šepučio, Kazimiero Levickio, Rašinskaitės—Kaltinėnų parap, Kanapiškių sodos, ir Barboros Simkaitės—Petramentiškės sodos, Pašilės parap. Visi Raseinių apskr., Kauno gub. Meldžiu atsišaukti adresu:
Juozapas Nasvidys,
501 N. 6th st., E. St. Louis, Ill.

Jakštis, Suvalkų gub., Tamošbudžio valščiaus, Griškabudžio par., Agurkiškės kaimo? Taipgi kur buna Antanas Bulota, Lukšių par., Zyplių vals., kaimo Pikčilingių. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiu atsišaukti adresu:
Anthony Baczenas,
P. O. Box 165, Du Bois, Pa.

Pajieškau savo draugo Petro Wencelovo, paeina iš Suvalkų gub., Mariampolės pav., Klevinės kaimo. Pirmiau gyveno Anglijoj; dabar, girdėjau, atvožiavo į Ameriką. Jei kas apie jį žino, ar jo paties meldžiu atsišaukti. Turiu svarbų reikalą. Kreipkities adresu:
Jonas Gvazdaitis,
255 Wallace st., New Haven, Conn.

Pajieškau savo tikro broliо Juliono Taraškaus, 3 metai atgal gyveno Philadelphia, Pa. Girdėjau, kad buvo išvažiavęs į Lietuvą, bet buk pagrįžo vėl į Ameriką. Turiu svarbų reikalą. Jo paties, ar kas apie jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:
Fr. Taraškus,
926 E. 28th St., Des Moines, Iowa.

Pajieškau savo pačios Krasauckiukės (po vyru Saliomijos Stapanavičienės), paeina iš Vitartų kaimo, Pasvalių par., Panevėžio pav., Kauno gub. 10 mėnesių, kaip jinai prasišalino nuo manęs iš Chicago, Ill. 24 metų amžiaus, plaukai geltoni, akįs mėlynos, veidas skaisčiai raudonas, 5 pėdų augščio. Girdėjau, nuvažiavo pas Kostantą Gabruną. Kas praneš, kur jinai, gaus $10.00 dovanų. Meldžiu atsišaukti adresu:
Mr. Kazimieras Staponavičius,
920 W. 34th st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo vyro Zigmanto Dirwanauskio, kuris balandžio mėnesyje Išvažiavo iš Hadson, Wyo. į Chicago. Iš čion išvažiavo per agentus į miškus; gegužio mėnesyje atvažiavus į Chicago, nesuradau jo, ir nieko nuo to laiko negirdėjau apie jį. Meldžiu, kas jį žinotumėte, pranešti man:
Ona Dirvanauskienė,
643 W. 18th Str., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozo Kvietkausko. Jau 15 metų kaip Amerikoje; 4 metai kaip negavau laiško iš jo. Jei kas praneš jo adresą, gaus $1.00 dovanų. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:
Anna Kvietkauskiutė,
R. F. D. 3, Box 27, Rockville, Conn.

Reikalavimai.

Reikalingas: — vyras kalbantis lietuviškai lenkiškai ir angliškai, darbą bučernėje, mokantis atsakančiai; gera užmokestis. Meldžiu atsišaukti adresu:
Wladas Yurkonis,
Box 30, Portage, Pa.

Ant Pardavimo.

Ant pardavimo:—Gerai išdirbta vieta taisymo čeverykų, parsiduoda su visais įrankiais, savininkas išvažiuoja į farmas; atsišaukit greitai:
Juozas Norkus,
1308 S. 49th av., Tarpe 13 ir 14tos gat.,
Cicero, Ill.

Parsiduoda: — Iš priežasties ligos parsiduoda už prieinamą kainą naujas murinis namas, ant trijų familijų ir saliunas, laisnis yra su Bravaru padarytas ant trijų metų po kantraktu, tirštai lietuvių apgyventoj vietoj.
Arčiaus dažinoti antrašu:
840 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.

ATVIRI LAIŠKAI!
20 Centų už 100;
$1.50 už 1000. Prisiųsk 2 centų, o gausi prekių surašą ir pavyzdžius.
J. Dambrauckas,
1017 Carlton st., Philadelphia, Pa.

Parsiduoda:—40 akrų žemės Michigan valstijoje netoli Peacock, Mich.; lietuvių apgyventa; visai pigiai. Pardavimo priežastis: turiu kitą farmą. Atsišaukite:
Peter Bagdonas,
4600 So. Paulina st., Chicago, Ill.

Parduodama: murinis namas, ant Normal av., tik $4300.00, mažą sumą įnešt, likusi suma ant labai lengvų mėnesinių išmokesčių.
Atsišaukite į A. Olszewskio Banką, 3252 So. Halsted st.

Kas turi $500 gali įsigyti du murinių namu keturioms šeimynoms, nešą gerą randą. Netoli nuo Halsted gatvės ir kitų tramvajų. Likusi sumos dalis labai lengvomis išlygomis. Atsišaukite į A. Olszewskio Banką, 3252 So. Halsted st.

NORITE GYVENTI ANT SAVO LOCNOS FARMOS.
Kur jusų daržas teiks jums šviežius vaisius dešimts mėnesių kasmet? Kur jus galite turėti tiek pieno ir šviežiu kiaušiniu, kiek norite? Kur jus galite turėti tiek mėsos, kiek galite suvartoti? Kur jus galite greit išsimokėt už savo farmą ir parupint farmą kiekvienam savo vaikų? Rašykite ar kreipkitės, aš pasakysiu jums, kur jus galite padaryti tai. L. M. Allen, P. T. M., Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago.

Kas turi $1,000 gali įsigyti gerą murinį namą prie Halsted gat., tarp 31-mos ir 33-čios gat. Namas atneša gerą randą. Likusi išmokėjimui suma leidžiama lengvomis išlygomis Atsišaukti reikia A. Olszewskio Bankon, 3252 So. Halsted st.

Parduodama murinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimi augštais ir užpakalyj medinis, abu labai pigiai. $500 reikia įnešti, o likusi suma lengvomis išlygomis. Atsišaukti reikia A. Olszewskio Bankon, 3252 So. Halsted st.

AR JUS NORITE VALDYTI NUOSAVĄ FARMĄ?
Lumber kompanijos Arkansase ir Louisianoje, parduos jums pigiai geros žemės mažu įmokėjimu ir laiko likusiai sumai išmokėti. Ji turi prityrusių žmonių, kurie pamokins jus ukininkauti ir duos jums darbą su gera alga, kuomet jus nereikalingi savo žemei. Jus galite gerai gyventi ir greitai užsimokėti už gerą farmą. Musų žemdirbystės Departamento patarnavimai taipogi naudingi visiems apsigyvenantiems. Pilnų informacijų dėlei rašykite ar kreipkitės: L. M. Allen, P. T. M., Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago.

JONAS KULIS
3259 So. Halsted st., Chicago
GENERALISKAS AGENTAS

Lankosi Chicagoj, užrašinėja "Lietuvą". Renka apgarsinimus ir šiaip spaudos darbus. Perka namus, lotus ir parduoda. Išsiaip suteikia informacijas bizniu reikaluose.

A. Olszewski,
"Lietuvos" leidėjas

Ilgoje žiemoje nėra ko veikti. Kam gaišinti laiką? Mokinkis. Buk fotografu. Gražus amatas; įsižiurėkite į jį. Kreipkitės ar parašykite, kad pamatyti mane.
Joseph Rashinski,
1700 Morgan st., Chicago, Ill.

KVITA.

Iš p. Frank Sedek, Sierra Gordo Keeler, Cal., gauta auka $2.00 Liet. Autonomijos Fondui. Pinigai bus persiųsti to Fondo iždininkui, p. T. Paukščiui į Pittston, Pa.
"Lietuvos" Redakcija.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS
SAULĖ
THE SUN.
Eina jau 25 metai
Utarninkais ir Petnyčiomis
Prenumerata metams $2.50
„ „ pusei metų $1.25
Adresuokit taip:
W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

Spečialis Pasiulinimas 30-čiai Piemų.

1 Vyrišką ar moterišką medžiokliškai apdarytą auksu pleituotą ir baigtą laikrodėlį su amerikoniškais viduriais—1 lenciugą, vieną pakabinčių, porą guzikų į mankietas—1 spinką kaklaraikščiui—1 setą 4 kalnieriams guzikų—1 britvą—1 puodelį skutimui—1 penzelį skutimui—1 diržą britvai. Orderiuodami paminėkite, ar moteriško, ar vyriško laikrodėlio

Mes pasiųsime jums expressu C. O. D. pasižiurėjimui visus daiktus, parodytus šiam paveikslе.

Kreipkitės į savo Expresso ofisą, peržiurėkite daiktus gerai ir jeigu pilnai esate užganėdinti, tai užmokėkite expresso agentui $4.80 ir expresso išlaidas; jei neužganėdinti, sugrąžinkite atgal musų kaštais.

Speciališka. Jeigu orderuojant užmokama pinigais, tai mes pasiunčiame uždyką 1 vyrišką kaklaraikštį, arba setą 3 puikių spilkų. Pažymėkite, kurį norite.

DEKLO & CO.
477 Sibley Street
Dept. B. Hammond, Ind.

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.
Įsteigta 1893 metuose.
Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.
SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.
PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.
PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.
ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.
IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.
SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.
PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.
BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo bizni vesti.
PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.
PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.
Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

VISI šie puikus prezentai už **TIK $6.95** Jus pamatysite ir peržiurėsite pirm mokant.

Tai yra vis augštos kliasos tavorai, ne pigus mišinys. Nesąžiningi pardavėjai, rasi, paskaitytų už šiuos puikius 20 *metų garantuotus* tikrus Amerikoniškus extra sunkiai auksu baigtus laikrodėlius, vidutinio vyriško ar moteriško didumo, $15.00; tikras *Automatiškas Patronus Išmetantis Dubeltavo veikimo* 32 kalibro revolveris, $7.50; puikiai gvarantuota *Nepavojinga Britva* su setu, 6 extra peiliai ir pustymo rankena skurinėje dėžėje, $5.00; puikus sunkiai auksu platnotas *Pats Prisitaikantis Sprenžininis Branzolietas* $5.00; puikus šilkinis laikrodžiui kišenius su pagražinimu, $1.00; pora puikių guzikų mankietoms ir kalnierinių spilkų, $1.00; pagal madą spilka kaklaraikščiui, $0.75 ir auksinė kieto gumo fountain plunksna $1.00. *Viso* $36.25. *Tiktai Pagalvok*—visi šie augštos kliasos prezentai bus pasiųsti C. O. D. $6.95 (mažiau negu revolverio kaina). Expresu ir jusų patikrinimui. Adresas:

I. B. YALE MERCHANDISE CO. 120 SO. STATE ST., CHICAGO, ILL.

Uždyką — Uždyką — Uždyką

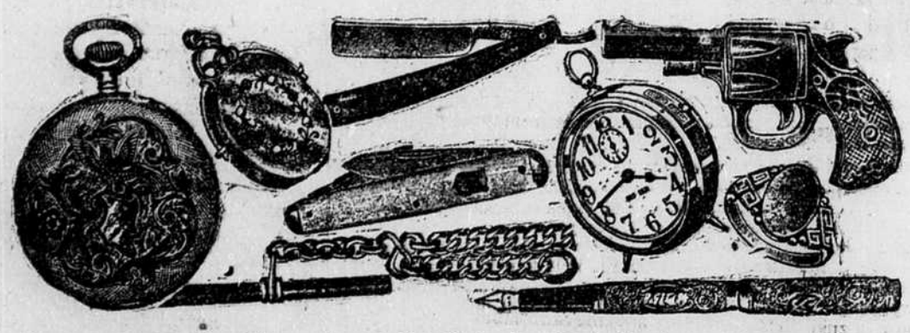

IŠ PRIEŽASTIES KARĖS pripirkom už pus-dykiai didelę daugybę įvairių tavorų nuo vienos subankrutijusios Vokiškos Firmos, kuriuos pasirengėm išdalyti su musų laikrodėliais VISAI UŽDYKĄ. Taigi kas dabar perka nuo mus vyrišką ar moterišką laikrodėlį, tai augščiau patalpintus 8 dalykus gauna prie laikrodėlio VISAI UŽDYKĄ, tai yra:

1) Lenciugėlis, 2) Brelokas, 3) Peiliukas, 4) Plunksna Fontaninė, 5) Britva, 6) Laikrodis-Budininkas, 7) žiedas, 8) Revolveris (Modelis).

Todėl jeigu norit turėti musų 14 K Gold Filled laikrodėlį, dirbtuvės gvarantuotą ant 20 metų, su garsiausiu visame pasaulyje mechanizmu, ir tuos 8 dalykus kaipo dovaną prie laikrodėlio VISAI UŽDYKĄ,—tai iškirpkit šį apgarsinimą ir atsiųskit mums sykiu su 25 centais markėmis rankpinigių, kad butumem persitikrinę jog tikrai norit turėti musų laikrodėlį, o męs gavę tuojaus išsiųsim Jums laikrodėlį ir tuos 8 dalykus kaipo dovaną prie laikrodėlio VISAI UŽDYKĄ, o kaip siuntinį atneš Jums į namus ir busit užganėdinti iš laikrodėlio ir dovanų, tai užmokėsit likusius $7.70 ir persiuntimo iškaščius 25 centus jeigu nebutumėt užganėdinti, tai nemokėkit, o męs sugrąžisim Jusų 25 centus.

Turime priminti, jog kur kitur už tokį pat laikrodėlį reikalautų nuo Jusų 3 syk brangiau, męs gi rokuojam tik tai $7.95; tos pačios dovanos yra vertos daugiau negu $7.95, bet męs tą darom dėlto, jog tas dovanas męs nupirkom už pus-dykiai, todėl ir atiduodam jas visai uždyką, kad tik kuodaugiausiai išgarsinus musų laikrodėlius. Atminkit, jog karė su vokiečiais nesitęs ant visados; nevisad pasitaikys tokia proga, todėl naudokitės dabar iš tos progos, kol męs dar turim tų dovanų. Rašykit pas mus šiądien; adresuokit taip:

NEW YORK WATCH CRED. CO. GERKEN BLDG. WEST BROADWAY. N. Y. CITY. DEPT. 114.

Pasarga: Perkant iš Kanados, reikalinga prisiųsti visus pinigus iškalno.

PIRKDAMI LAIKRODĖLĮ STAČIAI IŠ FABRIKO sutaupysit sau ant šito mažiausiai $19.00, o tai dėlto, jog pas kiekvieną pardavėją už tokį laikrodėlį turėtume mokėti mažiausiai $25.00, musų gi speciališka Dirbtuvės prekė šito laikrodėlio yra tiktai $5.80 ir apart to, kas dabar užsisako pas mus laikrodėlį, tai augščiau patalpintus 10 dalykų apturės prie laikrodėlio VISAI DYKAI, tai yra:

32 kalibro Revolveris (Model); Lenciugėlis; Brelokas; Britva; Diržas galandimui britvos; Puodėlis su penzeliu; Mankietų sagučiai ir špilkutė prie kaklaraišio. Tai jeigu norit pirkti 25-doliarinį laikrodėlį už $5.80 ir gauti tuos 10 dalykus prie laikrodėlio VISAI DYKAI, iškirpkit tą apgarsinimą ir atsiųskit mums sykiu su 25 centais markėmis rankpinigių, kad męs butumem persitikrinę, jog ištiesų norit turėti musų laikrodėlį, o męs tuojaus išsiųsim Jums laikrodėlį ir tuos 10 dalykų prie laikrodėlio, tai absoliutiškai nė kiek nerizikuoja, nes kiekvienas turi tiesą ištirti musų laikrodėlį ir persitikrinti, jog tikrai yra tokis, kaip męs perstatom, o kada persitikrinsit, jog laikrodėlis yra ištiesų vertas $25.00 ir tikrai yra 14K GOLD FILLED, Dirbtuvės gvarantuotas ant 20 metų, su garsiausiu pasaulyje mechanizmu, tai užmokėsit likusius $5.55 ir persiuntimo lėšas 25 centus; jeigu gi nepatiktų, tai Jums sugrąžisime 25 centus.

Begyje 20 metų męs savo laikrodėlius pataisome visai dykai arba išmainome ant kito, atsiuntus mums tiktai 25 centus persiuntimo iškaščių.

ATYDAI: Viršuje dovanų yra patalpintos 5 fotografijos laikrodėlių, tai paženklinkit kryželiu, kurį Jum atsiųsti, ir praneškit, kokį norit: vyrišką ar moterišką. Adresuokit taip:

NATIONAL COMMERCIAL CO., 90—92 W. BROADWAY, NEW YORK, N. Y. Dept.602.

TELEPHONE DROVER 7215
Geriausia Akušerka
O. Jonikiene
3364 S. Halsted St.
(Kampas 34 tos)
Chicago, Ill.

K. ZURAITIS
PIRMAEILINIS BUFETAS
Šaltas alus, gera degtinė, kvepianti cigarai. Priima svečius : kuoširdingiausiai. :
3200 SO. HALSTED ST

RAULAI, KUR BĖGI?
NUGI PAS PETRĄ ŠLIAKĮ,
nes esu labai ištroškęs. Pas jį galima gerai atsivėdinti, nes turi puikų bavarską alų, ruską očiščeną ir cigarus net iš Havanos. Be to jis patarnauja kaipo perkalbėtojas teismuose.
PETRAS ŠLIAKIS,
3301 S. Halsted st., CHICAGO, ILL.
Tel. Drover 7173

NEBO CORK TIP CIGARETTES

Ar nori smagiai rūkyt
Šauniausi Amerikos Pramoga
Pininigu Kuponai Žadnam Bakse
Kuponus Galima Išmainyti ant
Pininigų arba Brangių Dovanų
Visi juos žinos
Visi juos rūko
Visi juos giria
Žadna Krautuvė juos Parduod

P. LORILLARD COMPANY
NEW YORK CITY

Gieriausia dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų
savaitinis laikraštis
"DRAUGAS"

DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literaturos, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzūra "DRAUGĄ" į Lietuvą Įleidžia

"DRAUGAS" atsieina met. $2, pusei m. $1; Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

Telefonas Humboldt 4532

Dr. G. M. Glaser

Siuomi apreiškiu pagonotai visuomenei, jog esu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 22 metus, perkeliau savo ofisą ir gyvenimą į savo locno namą po numeriu

3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti kaip ir lig šiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika tolinus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose Darau visokią operaciją.

Išmokstu su pagalba

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Mokiname Angliškai

Visose dalyse Amerikos ir Kanados

Vienintelė amerikoniška mokykla, kuri duoda pilną užtikrinimą išmokti skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike, už taip mažą atlyginimą, kad ir biedniausias vyras ar moteris gali užsimokėti.

Mokiname per laiškus (korespondenciją) tobulingiausia metoda; kiekvienas išmokstabe vargo. Mokiname teipjau kliasose dienomis ir vakarais. Platesnių žinių rašykite pas:

WAITCHES BROS.
1741 W. 47th St., : : Chicago, Ill.

Jei nori teisingų žinių iš Anglijos, užsisakyk sau metams ar pusmečiui
"IŠEIVIŲ DRAUGĄ"

Vienintėlį Didžiosios Britanijos lietuvių-katalikų-tautininkų laikraštį, einantį kas dvi savaiti. Kaina su prisiuntimu į namus metams $1—pusmečiui — 50 centų.

Adresas:
Rever. Jos. Norbut,
Mossend, Lanarkshire, Scotland.

Geriausia Gydnolė PLAUKAMS

sustiprina skelpą, sujudina šaknis, plaukus padaro švelnius, blizgančius, yra geriausis vaistas nuo Dandruff "luskų". Vartojant du ar tris kartus į savaitę, sustabdis plaukų slinkimą.

Trinkie gerai į skelpą, ant šaknų kas antra ar trečia dieną.

Prekė 50c. ir $1.00.

F. A. POSZKA'S PHARMACY
3121 So Morgan Street
Tel. Yards 695 CHICAGO, ILL.

Telephone Canal 285

K. KATUTIS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

710 W. 18th St. Chicago

MOKYKIS BARBERYSTĖS.

Mes išmokiname šio lengvo, švaraus ir greitai išmokamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrengimai; expertai mokina; įrankiai suteikiama; darbas kiekvienam žmogui; ateikite pamatyti mus arba rašykite uždyką gaunamoms informacijoms.

BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

SVEIKATOS TURTAS

yra geistina daugiau negu aukso turtai. Jei tau truksta gyvastinių jiegų gyvenimui,—jei tavo kraujas teka sustingusiai tavo gislose,—jei tavo nervai yra atšipę nuo persidirbimo—

Malt Marrow

gyvybę duodas stipryias atitaisys tavo geros sveikatos turtą. Kaipo vaistas nervams paliečiliams ir kaipo maistas mažakraujams ir silpnavidurinms jis yra nepalyginamas. Užsisakyk dėžę tuojaus. Telefonas Calumet 5401. Lai atveža šiadien. Saugokis nudavimų. Parašyk mums atvirutę. "Eminent Physicians of the West."

McAVOY MALT MARROW DEPT., CHICAGO.

So. Halsted Furniture House

3224-26 So. Halsted St.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų (Furniture) Krautuvė Chicagoje.

Pirkdami grynais pinigais gauname geresnius tavorus ir pigiau negu kiti pirkdami ant kredito, užtai mes ir pigiau parduodame už kitus. Turime visokių naminių rakandų didžiausiame pasirinkime ir dabar parduodame labai numažintomis kainomis. Pas mus rasite pasirinkimą nuo pigiausių iki vidutinės rųšies tavorų. Mųs patarnavimas greitas ir mandagus.

Reikalaujantiems parduodame lengvais savaitiniais bei mėnesiniais išmokėjimais.

Krautuvė atidaryta vakarais:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatoms.

South Halsted Furniture House

Telephone Drover 700
3224 So. Halsted St. Chicago.

Pigumynai vyrų ir jaunikaičių aprėdų

Nauji, ant užsakymo padaryti pavasariniai siutai, vilnoniai, po $35, $45 ir $50, dabar parsiduoda nuo $10 iki $20. Dėvėti siutai, kurie buvo padaryti už $40 ir $50, dabar parsiduoda už $5 ir augščiaus.

Didelis pasirinkimas ant užsakymo padarytų kelinių, padarytų už $4, $5 ir $6, dabar parsiduoda už $2.50.

Speciališkumas ant kuparų ir valizų drabužiams.

Paduoti užsakymai veikiai aprupinama.

S. GORDON
VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ ŠTORĄ
1415 S. Halsted St. - Chicago, Ill.

D-re Maria Dowiatt-Sass

Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Wood gat.	Tel. Austin 737
Tel. Canal 1203	
Valandos:	Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto	tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.	
Nedėliomis	
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	

Turek Savo Namuose

Geriausią Degtinę* (arielką) jei nori buti sveikas ir turėti kuom pavaišinti savo mylimą svečią. Daktarai rekomenduoja už geriausią degtinę

S-O-L-O Rye

Kalpo Skanų, Tvirtą ir sveiką gėrymą

Geriausiai pastiprinanti, priimna, skani ir sveikiausia stalava degtinė.

Gaunama visuose geresniuose Saliunuose

STRAUS BROS. CO. Išdirbėjai, **DEP'T L. CHICAGO, ILL.**

216 W. Madison St. A. CHAPOSKE, ir T. PODLASKIS lietuviai [illegible]

$1 į Mėnesį.

Ant musų gramafonų jųs galite išgirsti savo namuose geriausias lietuviškas dainas ir muziką, kuri atneš laimę jusų šeimynai.

Mes parduodame savo gramafonus Suv. Valstijose ant išmokėjimų po $1.00 į mėnesį. Mes taipogi parduodame savo specialį gramafoną už "cash" pinigus, su 24 dainomis ir muzika uždyką.

Parašykite mums, ir mes išsyk prisiųsime jums plinas smulkmenas ir musų puikų iliustruotą katalogą uždyką.

Royal Phonograph Co.,
91 East 4th St., Dep. 70,
New York, N. Y.

Bell System

Kai-kurios vietos pasinaudoja dideliais arderiais ir karės lauko. Dideli orderiai reikalaus didelių jiegų jų padarymui ir siuntimui.

Žinią per telefoną nuspręs geriausią budą.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Mokslas apie Tautas

Kiekvienas žmogus nuo užgimimo priguli prie kokio nors sąryšio atskirų asmenų. Toki sąryšiai, arba draugijos, žmonių paprastoj kalboj vadinama tautomis.

Ethnologija užsilima aprašymu tautų ir visokių sąryšių tarpe žmonių, stovinčių ant visokeriopo kulturos laipsnio. Ethnologija yra tai vienas iš jauniausių moksių. Sutvėrimui to mokslo reikėjo suprasti ir pažinti žmonių gyvenimą ant viso žemės paviršiaus, o jis ne visur vienoks, nevisur ant žemės tie patįs žmonės gyvena, taigi tas ištirta tik pabaigoj IX-to šimtam čio. Visi žmonės vystosi ir kilo tik ne visi vystosi vienodu greitumu: vieni gaivalai su prievarta stengiasi kitus prie savo ryšio patraukti, kiti vėl stengiasi nuo to atsitolinti. Tą matome ir šiandien, susidedančioje iš nevienodų gaivalų viešpatystėje valdanti tauta stengiasi pamuštus kitokios kilmės gaivalus ne tik palaikyti po savo valdžia, bet nori juos, taip sakant, prigirdyti savo tautystės jurėse.

Ethnologijos aiškiaus sakant, užsilima aprašymu, padalinimu į naturales grupas gyvenančių kur nors ant plataus žemės paviršio žmonių ne tik dabar, bet nuo didelių atradimų, kada likos pažinti ir gyventojai pirma europiečiams visai nežinomų žemės čalių.

Pažinimas žmonių visokių tautų, jų rasių ir pobudžių yra labai naudingas ir žingeidus kievienam civilizuotam žmogui; nepažįstant ethnologijos, negalima savęs skaityti apšviestu žmogumi.

Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr-ą M. Haberlandtą ir Letourneau, sutaisyta L. Šerno. Knyga didelės vertės su daugeliu paveikslų įvairių rasių žmonių typų. Spauda graži ir aiški, puslapių 667, kaina.....$2.00
Su gražiais audimo apdarais.....$2.50
Norėdami gauti šitą knygą, kreipkitės šuomi adresu:

M. J. DAMIJONAITIS
901 West 33rd Street, Chicago, Ill.

ŠALIN SU NUSIMINIMU

GRAFAFONAS ANT IŠMOKESČIO 10c KASDIENA.

Jeigu apsiimate mokėti po 10c kasdien, tai išsiųsime Jums ant išmokesčio labai puikų Grafafoną sykiu su 16 rekordų (32 kavalkais) viscokių dainų, valcų, maršų ir t.t., kuriuos patįs išsirinksite. Gerumas musų grafafonų gvarantuotas kiekvienam rašyta gvarancija. Išsiųsime naujus speciališkus rekordus Lietuviškus, Lenkiškus, Rusiškus ir Maža-Rusiškus. Rašykite tuojau reikalaudami katalogų ir paaiškinimų, įdėdami krasos ženklelį atsakymui.

LIBERTY COMMERCIAL CO.
233 E. 14th st., NEW YORK.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

ĮSTEIGTAS 1886 M.

Kiekvieno lietuvio privalumu yra prisisidėti prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po $6.00 savaitėje ir turi keturis apsaugos laipsnius:

$150 $300 $600 $1000

Išmokėjo našlėms ir našlaičiams posmertinių pašalpų $91.797.68; įvairiems kulturos reikalams $8.431.18. Turtas išneša (1 d. Sausio 1914 m.) $64.620.36.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30th St. - - O - - New York, N. Y.

LIETUVIŲ APDRAUDOS DRAUGIJA

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai

Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A. OLSZEWSKIO BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

Telefonas Humboldt 4532
Atdara Dieną ir Naktį.
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusiškai-Turkiškos ir visokių rųšių maudyklės.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey st.
Taipogi Rusiškai-Turkiškų maudyklių kambariai ir moterims.
Barsdaskutykla kruvoje. Chicago.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1111
Telephone Franklin 1173
Lietuvis advokatas, baigęs teisių mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir criminališkas visuose teismuose (sudduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-ros
Telephone Yards 2390

---

10 METŲ Kaip Lietuva Atgavo Spaudą

Visi privalo žinoti, kokią milžinišką svarbą turi spauda kiekvienos tautos kulturiškam gyvenime. Todėl patariame perskaityti labai žingeidžią ir naudingą knygą

Kultura ir Spauda.

Šitą knygelę verta perskaityti visiems laikraščių skaitytojams, korespondentams ir 10-metinio jubilėjaus atgavimo spaudos rengėjams. Knygos didumas 153 puslapiai. Kaina tik 45 centai. Imant didesnį skaitlių,—dar pigiau.

Adresuokit, kartu prisiųsdami ir pinigus:

Lietuva Publishing Co.
3252 SOUTH HALSTED STREET,
CHICAGO, ILLINOIS

NEW CITY SAVINGS BANK
1001 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines kryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

Bankos Valandos: Panedėliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir petnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

Lietuviškų Knygų Krautuvė.

Mylėtojai gerų kningų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti angliską kalbą, kviečiami pirktie KNYGAS iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai imdami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.

Iš kitų miestų atsišaukusiems, pasiunčiu katalogą dykai. Adre.:

M. J DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

Naujas Savaitinis Laikraštis
"ATEITIS"

"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl Kaina tik $1.50 metams, o 85c. pusei metų.

"Ateitį" išleidinėją bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiūrėjimui uždyką.

Adresuokit taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIŠKA BANKA
Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užčedijimui nuo vieno doliario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas

---

GERA PROGA!

Grammatika angliškoskalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpes šita apgarsinima iš "Lietuvos" ir $1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City